

Na osnovu čl. 12. tačka b) i 18. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96 - Ispravka, 3/96 - Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj 31.07.2017. godine, donijela je

ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU

DIO PRVI VISOKO OBRAZOVANJE NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO

POGLAVLJE I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuje se: obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja; opća pitanja u vezi sa osnivanjem, organizacijom, finansiranjem, upravljanjem i rukovođenjem visokoškolskim ustanovama; djelatnost i uslovi za obavljanje djelatnosti u oblasti visokog obrazovanja; prava i obaveze nadležnih organa u oblasti visokog obrazovanja; način osiguranja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja; organizacija studija, prava i obaveze studenata, uslovi za sticanje diploma i drugih javnih isprava; statusna pitanja akademskog osoblja, kao i naučni i umjetnički razvoj i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton).

Član 2. (Poseban značaj i interes za Kanton)

Visoko obrazovanje je djelatnost od posebnog značaja i interesa za Kanton. Djelatnost visokog obrazovanja se provodi kroz akademske i stručne studije.

Član 3. (Osnovni pojmovi)

U ovom zakonu su u upotrebi pojmovi sa sljedećim značenjem:

- a) akademsko osoblje čine lica koja su izabrana u akademska zvanja i učestvuju ili su angažovana u nastavnom, naučnonastavnom, naučnoistraživačkom, umjetničkom ili umjetničkonastavnom radu na licenciranoj i akreditiranoj visokoškolskoj ustanovi;
- b) akreditacija je formalna potvrda (rješenje o upisu u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa) o ispunjenosti kriterija za akreditaciju, koji su u saglasnosti sa standardima i smjernicama za obezbjeđenje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG) i relevantnim zakonskim propisima, koju nakon nezavisne vanjske ocjene kvaliteta donosi ministar za obrazovanje, nauku i mlade (u daljem tekstu: ministar);
- c) akademija je organizaciona jedinica visokoškolske ustanove koja obavlja nastavnu, naučnonastavnu, umjetničkonastavnu, umjetničku, umjetničkoistraživačku i naučnoistraživačku djelatnost na području jedne ili više srodnih, odnosno međusobno povezanih umjetničkih disciplina i osigurava njihov razvoj;
- d) ciklusi studija (ciklusi) predstavljaju nivoe visokoobrazovnog procesa identificirane kao prvi ciklus - dodiplomski (baccalaureate), drugi ciklus - magistarski studij, integrisani studij i treći ciklus - doktorski studij;

- e) diploma koju izdaje licencirana i akreditovana visokoškolska ustanova predstavlja javnu ispravu kojom se dokazuje da je stečena kvalifikacija rezultat uspješno završenog ciklusa studija zasnovanog na osnovnom modelu utvrđenom za jedinstveni evropski prostor visokog obrazovanja;
- f) dodatak diplomi (Diploma Supplement) je javna isprava koja se izdaje i prilaže uz diplomu licencirane i akreditovane visokoškolske ustanove radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija lica kojem je diploma izdata;
- g) ECTS (EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM) je evropski sistem prenosa studijskih bodova. Studijski bodovi se koriste za definisanje obima i zahtjevnosti svakog predmeta, a određuju se na bazi optimalnog radnog opterećenja studenta neophodnog za savladavanje predviđenog nastavnog gradiva;
- h) evaluacija kvaliteta visokoškolske ustanove predstavlja postupak formalnog ocjenjivanja i utvrđivanja dostignutog stepena kvaliteta procesa i procedura koji se odvijaju na licenciranoj i akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi;
- i) organizaciona jedinica je sastavnica visokoškolske ustanove kao što je fakultet, akademija, institut ili drugi oblik organizovanja što se utvrđuje statutom visokoškolske ustanove;
- j) fakultet je organizaciona jedinica visokoškolske ustanove koja obavlja nastavnu, naučnonastavnu i naučnoistraživačku djelatnost u oblasti jedne ili više srodnih odnosno međusobno povezanih naučnih disciplina i osigurava njihov razvoj i druge djelatnosti koje proizilaze iz prirode osnovne djelatnosti fakulteta;
- k) institut je organizaciona jedinica visokoškolske ustanove koja obavlja naučnoistraživačku djelatnost u skladu sa zakonom i statutom;
- l) institut pri organizacionoj jedinici predstavlja podorganizacionu jedinicu koja se osniva po istoj proceduri kao i odsjek, odnosno katedra, a čija se djelatnost, principi i ciljevi rada preciznije definiraju osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove;
- m) integrisani studij je studij koji traje pet ili šest studijskih godina i vodi do stručnog zvanja magistra odnosno doktora, a vrednuje se sa 300 odnosno 360 ECTS bodova;
- n) katedra je podorganizaciona jedinica na kojoj se realizira nastavni, naučnonastavni, naučnoistraživački, umjetnički i umjetničkoistraživački rad;
- o) licenciranje predstavlja proces provjere ispunjenosti Standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo;
- p) neciklično obrazovanje predstavlja vid edukacije kojim se zainteresovanim licima omogućava da dopune svoje obrazovanje, koje se organizira u formi kurseva, seminara i drugih vidova edukacije te rezultira dodjelom certifikata. Ovo obrazovanje se ne može priznati kao dio studijskog ciklusa utvrđenog ovim zakonom, a položeni ispiti u okviru programa necikličnog obrazovanja ne mogu predstavljati ekvivalent ispitima u okviru studijskih ciklusa;
- r) odsjek je podorganizaciona jedinica koja se osniva radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja i nauke/umjetnosti u jednom ili više srodnih naučnih/umjetničkih polja/područja. Odsjek u unutrašnjoj strukturi može imati više katedri;
- s) predstavničko tijelo studenata je tijelo koje zastupa i artikulira interese studenata te daje doprinos ostvarenju naučnih, kulturnih, akademskih i drugih društveno korisnih potreba studenata u skladu sa zakonom;
- t) pod vanjskom ocjenom sistema osiguranja kvalitete podrazumijevaju se institucionalna akreditacija i akreditacija studijskih programa;
- u) Strategija razvoja visokog obrazovanja Kantona (u daljem tekstu: Strategija razvoja visokog obrazovanja) je dokument kojeg usvaja Skupština Kantona Sarajevo (u daljem

tekstu: Skupština) na prijedlog Vlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada), a čiji su sadržaj i svrha definirani u članu 4. stav (2) ovog zakona;

- v) Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo predstavljaju dokument koji, na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo), usvaja Vlada, a kojim se utvrđuju kriteriji čije ispunjavanje je neophodno za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja;
- z) student je lice upisano na licenciranu i akreditovanu visokoškolsku ustanovu, koje studij pohađa redovno, vanredno, učenjem na daljinu ili kombiniranjem ova tri modela studiranja na način utvrđen statutom visokoškolske ustanove;
- aa) studij (studiranje) je proces definiran nastavnim planom i programom u kojem student pohađa utvrđeni nastavni, naučnonastavni ili umjetničkonastavni program koji organizira i provodi licencirana i akreditovana visokoškolska ustanova, a nakon čijeg uspješnog završetka student stiče pravo na akademsku titulu odnosno određeno zvanje;
- bb) studij na daljinu je formaliziran sistem edukacije samofinansirajućih studenata kojim se korištenjem kompjuterskih tehnologija i interaktivnih nastavnih materijala osigurava pristup nastavnom procesu, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove;
- cc) umjetničkoistraživački rad predstavlja istraživanje u umjetničkim oblastima na osnovu kojih nastaju nove umjetničke forme i djela, a koje uključuju i teorijske aspekte umjetnosti;
- dd) visokoškolska ustanova je ustanova koja se bavi djelatnošću visokog obrazovanja u skladu sa zakonom;
- ee) naučnoistraživačka djelatnost predstavlja sistemski stvaralački rad na usvajanju novih znanja s ciljem podizanja općeg civilizacijskog nivoa društva i korištenje tih znanja u svim oblastim društvenog i privrednog razvoja, uključujući i razvoj tehnologije i njihovu primjenu;
- ff) visoko obrazovanje predstavlja obrazovanje koje se realizira na visokoškolskoj ustanovi nakon završetka četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja, a koje vodi do nastavnim planom i programom predviđene akademske titule odnosno stručnog ili naučnog zvanja, u skladu sa zakonom i drugim propisima;
- gg) zajednički studij je studij kojeg izvode namanje dvije visokoškolske ustanove/organizacione jedinice. Interdisciplinarni/multidisciplinarni studij je studij koji se izvodi u dvije ili više naučnih/umjetničkih oblasti i njima pripadajućih polja i grana ili njihovom kombinacijom na visokoškolskim ustanovama/organizacionim jedinicama.

Član 4.

(Razvoj djelatnosti visokog obrazovanja)

- (1) Obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja usklađuje se sa razvojem Bosne i Hercegovine i Kantona te Strategijom razvoja visokog obrazovanja koju donosi Skupština na prijedlog Vlade.
- (2) Strategijom razvoja visokog obrazovanja se utvrđuje vizija, misija i glavni pravci razvoja visokog obrazovanja u Kantonu kroz obrazovni, nastavni, naučnonastavni, umjetnički, umjetničkonastavni i naučnoistraživački rad, kao i obim potreba za obrazovanjem određenih profila kadrova, te druga relevantna pitanja u vezi sa djelatnošću visokog obrazovanja.

Član 5.

(Akademske slobode, akademska samouprava i autonomija)

- (1) Djelatnost visokog obrazovanja zasniva se na sljedećim principima:
 - a) akademske slobode, akademska samouprava i autonomija univerziteta i drugih visokoškolskih ustanova;
 - b) jedinstvo nastave i naučnoistraživačkog odnosno umjetničkog rada;
 - c) otvorenost prema javnosti i građanima;
 - d) poštovanje ljudskih prava i građanskih sloboda uključujući zabranu svih vidova diskriminacije;
 - e) usklađivanje sa evropskim sistemom visokog obrazovanja i unapređivanje akademske mobilnosti, nastavnog osoblja i studenata;
 - f) učešće studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u vezi sa pitanjima koja su od značaja za kvalitet nastave;
 - g) ravnopravnost visokoobrazovnih ustanova bez obzira na oblik svojine, odnosno na to ko je osnivač;
 - h) obezbjeđivanje kvaliteta i efikasnosti studiranja.
- (2) Akademske slobode su:
 - a) sloboda naučnoistraživačkog rada i umjetničkog stvaralaštva, uključujući slobodu objavljivanja i javnog predstavljanja naučnih rezultata i umjetničkih dostignuća;
 - b) sloboda izbora metoda interpretacije nastavnih sadržaja;
 - c) sloboda izbora studijskih programa.
- (3) Akademska samouprava visokoškolske ustanove podrazumijeva, u skladu sa ovim zakonom:
 - a) pravo na utvrđivanje studijskih programa;
 - b) pravo na utvrđivanje pravila studiranja i uslova upisa studenata;
 - c) pravo na izbor tijela, akademskog i drugog osoblja u skladu sa zakonom;
 - d) pravo na upravljanje resursima u skladu sa zakonom.
- (4) Autonomija visokoškolske ustanove podrazumijeva:
 - a) uređenje unutrašnje organizacije u skladu sa zakonom;
 - b) pravo na donošenje statuta i drugih općih akata u skladu sa ovim zakonom;
 - c) odlučivanje o studijskim programima i programima cijeloživotnog obrazovanja u skladu sa ovim zakonom;
 - d) finansijsku autonomiju u skladu sa zakonom;
 - e) pravo na odlučivanje o prihvatanju projekata i o međunarodnoj saradnji;
 - f) ostale oblike autonomije u skladu sa zakonom.
- (5) Akademske slobode, akademska samouprava i autonomija visokoškolskih ustanova uključuju i odgovornost akademske zajednice prema društvenoj zajednici u kojoj djeluje.

Član 6.

(Supsidijarna primjena propisa)

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuje se Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon) i drugi propisi koji uređuju predmetnu oblast odnosno predmetno pitanje.

Član 7.

(Ravnopravnost)

- (1) Djelatnost visokog obrazovanja je usmjerena ka punom razvoju ljudske ličnosti, poštivanju ljudskih prava, građanskih i drugih demokratskih, akademskih, zakonskih i ustavnih načela i sloboda.

- (2) Na licenciranoj i akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi (u daljem tekstu: visokoškolska ustanova) ne može se ograničiti pristup visokom obrazovanju, direktno ili indirektno, prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi suprotnoj ustavu, zakonima i međunarodnom pravu, kao što su spol, rasa, seksualna orijentacija, fizički ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili prema nekom drugom statusu.
- (3) Nadležna tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice su obavezna preduzeti sve potrebne aktivnosti, u okviru utvrđenih nadležnosti, s ciljem sprečavanja vršenja diskriminacije članova akademske zajednice, kao i osiguranja njihovog akademskog napredovanja, te ravnopravnog sudjelovanja u realizaciji nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog rada i stvaralaštva, kao i u postupku angažmana na drugim visokoškolskim ustanovama/organizacionim jedinicama.
- (4) Terminološko korištenje muškog ili ženskog roda u ovom zakonu podrazumijeva uključivanje oba roda.
- (5) Na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici nije dozvoljeno političko organizovanje i djelovanje.

POGLAVLJE II. NADLEŽNOST KANTONALNIH ORGANA U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

Član 8.

(Nadležnost Skupštine)

U oblasti visokog obrazovanja Skupština je nadležna da:

- a) donosi Zakon o visokom obrazovanju Kantona, kao i izmjene i dopune Zakona;
- b) donosi Strategiju razvoja visokog obrazovanja;
- c) donosi akt o osnivanju, statusnim promjenama, transformaciji, reorganizaciji i ukidanju visokoškolske ustanove kao javne ustanove;
- d) donosi odluku o osnivanju nove visokoškolske ustanove/organizacione jedinice u skladu sa ovim zakonom;
- e) donosi odluku o otvaranju odjeljenja visokoškolske ustanove kao javne ustanove sa područja Kantona (dislocirana nastava) izvan područja Kantona;
- f) donosi odluku o davanju saglasnosti visokoškolskoj ustanovi koja ima sjedište izvan Kantona za otvaranje odjeljenja na području Kantona;
- g) kroz usvajanje Budžeta Kantona osigurava dio sredstava za realiziranje nastavne, naučnonastavne, umjetničke, umjetničkonastavne i naučnoistraživačke djelatnosti na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi;
- h) odlučuje o drugim pitanjima u oblasti visokog obrazovanja.

Član 9.

(Nadležnost Vlade)

U oblasti visokog obrazovanja Vlada je nadležna da:

- a) predlaže Skupštini na razmatranje i usvajanje Zakon o visokom obrazovanju u Kantonu, kao i izmjene i dopune Zakona;
- b) predlaže Skupštini donošenje Strategije razvoja visokog obrazovanja;
- c) razmatra elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove odnosno organizacione jedinice;
- d) na prijedlog Ministarstva donosi Standarde i normative za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona (u daljem tekstu: Standardi i normativi);

- e) donosi kriterije za raspodjelu budžetskih sredstava za finansiranje/sufinansiranje visokoškolske ustanove kao javne ustanove, na prijedlog Ministarstva, u skladu sa ovim zakonom;
- f) donosi podzakonske i provedbene akte, za koje je ovlaštena zakonom, a koji se odnose na oblast visokog obrazovanja;
- g) imenuje i razrješava članove upravnog odbora javne visokoškolske ustanove, predstavnike osnivača;
- h) donosi odluku o broju i strukturi studenata koji se upisuju u prvu studijsku godinu prvog i drugog ciklusa studija i integrisanog studija na javnoj visokoškolskoj ustanovi kojoj je osnivač ili suosnivač Kanton u sjedištu visokoškolske ustanove i odjeljenjima izvan područja Kantona;
- i) donosi odluku kojom se utvrđuju troškovi postupka koje uplaćuje visokoškolska ustanova registrovana izvan područja Kantona, za osnivanje dislociranih odjeljenja na području Kantona;
- j) razmatra osnivanje nove visokoškolske ustanove/organizacione jedinice u skladu sa ovim zakonom;
- k) vrši druge poslove utvrđene zakonom.

Član 10.
(Nadležnost Ministarstva)

U oblasti visokog obrazovanja Ministarstvo je nadležno da:

- a) priprema nacrt i prijedlog Zakona o visokom obrazovanju u Kantonu, kao i izmjene i dopune Zakona;
- b) priprema nacrt i prijedlog Strategije razvoja visokog obrazovanja;
- c) prati razvoj djelatnosti visokog obrazovanja i predlaže mjere za unapređenje iste;
- d) predlaže Standarde i normative;
- e) donosi rješenje o akreditaciji visokoškolske ustanove;
- f) donosi rješenje kojim se dodjeljuje licenca visokoškolskoj ustanovi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja;
- g) vrši provjeru ispunjavanja uslova za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove i drugih oblika organizovanja u skladu sa ovim zakonom;
- h) donosi rješenje o ispunjenosti uslova za početak rada visokoškolske ustanove;
- i) donosi rješenje kojim se nalaže otklanjanje nedostataka u radu visokoškolske ustanove;
- j) donosi rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti visokoškolskoj ustanovi u slučaju neispunjavanja uslova za njen rad;
- k) prati rezultate postupka sticanja vanjske ocjene kvaliteta;
- l) donosi propis o sadržaju, postupku upisa i načinu vođenja Registra visokoškolskih ustanova;
- m) vodi registre utvrđene ovim zakonom;
- n) vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove u oblasti visokog obrazovanja u skladu sa zakonom;
- o) razmatra inicijalni prijedlog visokoškolske ustanove kao javne ustanove i predlaže Vladi broj i strukturu studenata koji se upisuju u prvu studijsku godinu prvog i drugog ciklusa studija odnosno integrisanog studija;
- p) podstiče mobilnost studenata i akademskog osoblja u okviru evropskog prostora visokog obrazovanja i na međunarodnom nivou;
- r) propisuje sadržaj javnih isprava koje izdaje licencirana i akreditovana visokoškolska ustanova u skladu sa zakonom;

- s) predlaže kriterije za raspodjelu budžetskih sredstava za finansiranje/sufinansiranje visokoškolske ustanove kao javne ustanove;
- t) donosi odluku o statusnim promjenama u skladu sa ovim zakonom;
- u) vrši provjeru ispunjenosti uslova i daje prethodnu saglasnost za uvođenje i realizaciju novih studijskih programa u skladu sa ovim zakonom koji se realizuju u okviru visokoškolske ustanove ili u saradnji sa drugom visokoškolskom ustanovom/organizacionom jedinicom;
- v) donosi pravilnik o klasifikaciji naučnih oblasti, polja i grana na prijedlog Savjeta za nauku Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Savjet za nauku);
- z) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

POGLAVLJE III.

VRSTE, OSNIVANJE, LICENCIRANJE I AKREDITIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

ODJELJAK A.

VRSTE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Član 11.

(Vrste visokoškolskih ustanova)

- (1) Visokoškolska ustanova može se osnovati kao univerzitet ili kao visoka škola.
- (2) Visokoškolska ustanova se može osnovati kao javna ustanova ili kao ustanova.
- (3) Visokoškolska ustanova ima svojstvo pravnog lica.

Član 12.

(Osnivanje i obavljanje djelatnosti)

Visokoškolska ustanova osniva se i obavlja djelatnost u skladu sa zakonom, Strategijom razvoja visokog obrazovanja i Standardima i normativima.

ODJELJAK B.

POSTUPAK OSNIVANJA, STATUSNE PROMJENE, TRANSFORMACIJA, REORGANIZACIJA I PRESTANAK RADA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 13.

(Podnošenje zahtjeva za osnivanje i dostavljanje garancije)

- (1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati fizičko lice sa akademskim zvanjem redovnog profesora odnosno naučnog savjetnika ili pravno lice koje je u skladu sa zakonom registrovano da obavlja djelatnost u oblasti obrazovanja, i to nakon registracije u vremenskom trajanju od najmanje pet godina.
- (2) Zainteresovano lice Ministarstvu podnosi zahtjev za osnivanje nove visokoškolske ustanove/organizacione jedinice uz koji obavezno prilaže elaborat o opravdanosti osnivanja, nacrt statuta i pravila studiranja za cikluse studija koji su obuhvaćeni elaboratom.
- (3) Zahtjev iz stava (2) ovog člana Ministarstvo sa odgovarajućim mišljenjem o postojanju društveno-ekonomske opravdanosti za osnivanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice dostavlja na razmatranje Vladi koja donosi odluku o postojanju društveno-ekonomske opravdanosti za osnivanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.

- (4) Ukoliko Vlada razmatrajući zahtjev iz stava (2) ovog člana donese odluku da ne postoji društveno-ekonomska opravdanost za osnivanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice daljnji postupak po podnesenom zahtjevu se ne provodi.
- (5) Odluka Vlade iz stava (4) ovog člana je konačna.
- (6) Ukoliko Vlada donese odluku da postoji društveno-ekonomska opravdanost za osnivanje nove visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, Ministarstvo odluku Vlade dostavlja podnosiocu zahtjeva koji je, prije nastavka postupka u skladu sa ovim zakonom, dužan Ministarstvu dostaviti dokaz o uplati novčanih sredstava u iznosu koji je utvrđen odlukom Vlade na tekući račun Kantona, a za potrebe izmirenja troškova postupka od faze podnošenja zahtjeva do okončanja postupka po zahtjevu, kao i garanciju za osnivanje u pogledu unaprijed obezbijeđenih i planiranih finansijskih sredstava za osiguranje uslova za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (7) Garanciju iz stava (6) ovog člana podnosilac zahtjeva dostavlja za najmanje vremenski period trajanja prvog i drugog ciklusa studija odnosno integrisanog studija ukoliko se podnosi zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, a podnosilac zahtjeva za osnivanje visoke škole za period trajanja prvog ciklusa studija.
- (8) Garancija iz stava (6) ovog člana može se dati i kao hipoteka na nekretnini u vlasništvu podnosioca zahtjeva u korist Ministarstva. Ukoliko je podnosilac zahtjeva visokoškolska ustanova kao javna ustanova, garancija iz stava (6) ovog člana se ne dostavlja.
- (9) Iznos garancije iz stava (6) ovog člana utvrđuje se tako što se pomnože cijena studija, broj studenata i broj godina studija naznačeni u elaboratu. Ukoliko se garancija daje kao hipoteka, vrijednost nekretnine mora biti minimalno dvostruko veća od iznosa propisane garancije.
- (10) Ministarstvo obavještava podnosioca zahtjeva o urednosti i usklađenosti podnesenog zahtjeva sa zakonom i određuje rok za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.
- (11) Rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka u podnesenom zahtjevu ne može biti duži od 30 dana.
- (12) Smatra se da je podnosilac zahtjeva odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stava (10) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.
- (13) Odredbe ovog zakona, kao i odluka Vlade, koje se odnose na izmirenje troškova postupka osnivanja visokoškolske ustanove/organizacione jedinice kao i provođenja statusnih promjena u okviru postojećih visokoškolskih ustanova analogno se primjenjuju i u postupku odlučivanja po zahtjevu visokoškolskih ustanova koje nemaju sjedište na području Kantona za otvaranje dislociranih odjeljenja na području Kantona.
- (14) Na području Kantona može se dozvoliti rad dislociranih odjeljenja samo visokoškolskoj ustanovi kojoj je dodijeljena bezuslovna akreditacija u skladu sa zakonom.
- (15) Dislocirana odjeljenja su dužna ispunjavati sve uslove postavljene za visokoškolske ustanove osnovane u Kantonu Sarajevo i naučno-nastavno djelovanje u okviru Kantona Sarajevo mora predstavljati neovisnu cjelinu u odnosu na njihovo poslovanje izvan Kantona Sarajevo.
- (16) Naučno-nastavne aktivnosti koje obavljaju u Kantonu Sarajevo mogu obavljati isključivo sa studentima koji su registrovani u Kantonu Sarajevo, pri čemu cjelokupni nastavni proces studenti moraju sticati isključivo u Kantonu Sarajevo.
- (17) Dislocirana odjeljenja se uvode u Registar i podliježu svim odredbama ovog zakona kao i druge visokoškolske ustanove u Kantonu Sarajevo.

Član 14.

(Sadržaj elaborata visokoškolske ustanove)

Elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove/organizacione jedinice ili provođenja nekog od oblika statusnih promjena obavezno sadrži: podatke o osnivaču, odnosno podnosiocu zahtjeva, dokaz o ispunjenosti zakonskih uslova u odnosu na podnosioca zahtjeva, sjedište i naziv osnivača, ciljeve osnivanja, obrazloženje postojanja društvene potrebe za osnivanjem uzimajući u obzir potrebe i stanje na tržištu rada, dužinu trajanja studija, predviđene organizacione jedinice koje će biti u sastavu visokoškolske ustanove, nastavni plan i program sa naznakom broja akademskog osoblja koje će realizirati nastavni proces po godinama studija i njihovim nastavnim opterećenjem, naznaku akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja koja se stiču po završetku studija, objašnjenje primjerenosti ishoda učenja koji se stiču nakon okončanja studija s aspekta društvenih potreba, obrazloženje načina ispunjenja općih i posebnih uslova za realizaciju nastavnog procesa u skladu sa Standardima i normativima kao i izvore osiguranja finansijskih sredstava koja su potrebna za ispunjenje tih uslova, godišnju cijenu studija te način obezbjeđenja finansijskih sredstava za rad.

Član 15.

(Ekspertna komisija)

- (1) Nakon donošenja odluke Vlade iz člana 13. stav (6) ovog zakona i dostavljanja urednog zahtjeva, Ministarstvo posebnim aktom imenuje ekspertnu komisiju radi davanja mišljenja o usklađenosti elaborata sa ovim zakonom.
- (2) Akt o imenovanju ekspertne komisije iz stava (1) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka i visinu naknade za rad članova komisije.
- (3) Ekspertnu komisiju iz stava (1) ovog člana, koja broji najmanje pet članova, imenuje Ministarstvo iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće naučnonastavne odnosno umjetničkonastavne oblasti koje su zastupljene u nastavnom planu i programu, predstavnika podnosioca zahtjeva i predstavnika Ministarstva. Član ekspertne komisije koji je predstavnik podnosioca zahtjeva nema pravo glasa u postupku odlučivanja o podnesenom zahtjevu.
- (4) Predstavnik ministarstva u ekspertnoj komisiji, za rad u ekspertnoj komisiji ne može primati naknadu.
- (5) Članovi ekspertne komisije ne smiju biti u odnosu sukoba interesa sa podnosiocem zahtjeva o čemu su dužni dati pisanu izjavu na konstituirajućem sastanku komisije.
- (6) Ekspertna komisija izvještaj o svom radu sa mišljenjem iz stava (1) ovog člana dostavlja ministru.

Član 16.

(Odluka Vlade)

- (1) Ministarstvo dostavljeni izvještaj ekspertne komisije sa elaboratom, uz odgovarajuću preporuku, dostavlja Vladi na razmatranje i odlučivanje.
- (2) Ukoliko Vlada donese odluku kojom se usvaja izvještaj ekspertne komisije sa elaboratom i preporuka Ministarstva za davanje saglasnosti za osnivanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, odluka Vlade se prosljeđuje Skupštini na razmatranje i odlučivanje. Skupština donosi odluku kojom se daje saglasnost za osnivanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (3) Ukoliko Vlada ne prihvati preporuku Ministarstva i donese odluku kojom se ne usvaja izvještaj ekspertne komisije, odluka Vlade je konačna i daljnji postupak se ne provodi.

Član 17.
(Odluka Skupštine)

- (1) Odluka Skupštine o podnesenom zahtjevu, mora biti donesena najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana podnošenja Ministarstvu urednog zahtjeva u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Isti podnosilac zahtjeva ne može podnijeti novi zahtjev za osnivanje prije isteka roka od najmanje pet godina od donošenja odluke Vlade iz čl. 13. stav (4) i 16. stav (3) ovog zakona odnosno od donošenja odluke Skupštine kojom se ne daje saglasnost za osnivanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.

Član 18.
(Imenovanje i rad komisije matičara)

- (1) U postupku osnivanja nove visokoškolske ustanove kao javne ustanove komisiju matičara, koja broji najmanje pet članova, imenuje Ministarstvo, a prilikom osnivanja visokoškolske ustanove kao ustanove komisiju matičara imenuje osnivač. Komisija matičara imenuje se iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće naučnonastavne, odnosno umjetničkonastavne oblasti koje su zastupljene u nastavnom planu i programu iz dostavljenog elaborata.
- (2) Komisija matičara obavlja slijedeće poslove:
 - a) donosi nastavni plan i program;
 - b) donosi pravila studiranja;
 - c) objavljuje konkurs i vrši izbor akademskog osoblja;
 - d) usvaja statut;
 - e) objavljuje konkurs i vrši izbor članova upravnog odbora;
 - f) predlaže broj studenata za upis u prvu studijsku godinu;
 - g) provodi proces ispunjavanja ostalih uslova neophodnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove koja se osniva;
 - h) dostavlja osnivaču i Ministarstvu izvještaj o ispunjenosti uslova potrebnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove koja se osniva, sa obrazloženim kalendarom aktivnosti za donošenje osnivačkog akta, rokom za provjeru uslova za početak rada i daljnji rad i sa datumom početka rada visokoškolske ustanove koja se osniva.
- (3) Ukoliko komisija matičara dostavi izvještaj da su ispunjeni uslovi neophodni za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove kao javne ustanove Ministarstvo daje mišljenje o izvještaju komisije matičara i ukoliko je mišljenje pozitivno, donosi rješenje o ispunjenosti uslova za početak rada i upis u Registar.
- (4) U postupku osnivanja visokoškolske ustanove kao ustanove komisija matičara izvještaj podnosi osnivaču koji podnosi zahtjev Ministarstvu za provjeru ispunjenosti uslova za početak rada i daljnji rad.
- (5) Nakon zaprimanja zahtjeva iz stava (4) ovog člana Ministarstvo imenuje stručnu komisiju iz člana 19. ovog zakona.
- (6) Poslove Komisije matičara u postupku osnivanja nove organizacione jedinice u sastavu postojeće visokoškolske ustanove provode tijela visokoškolske ustanove u skladu sa svojim nadležnostima.

Član 19.
(Stručna komisija)

- (1) Novoosnovana visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica može početi sa radom na osnovu rješenja Ministarstva o ispunjavanju uslova za početak rada.
- (2) Nakon donošenja odluke Skupštine kojom se daje saglasnost za osnivanje nove visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, Ministarstvo imenuje stručnu komisiju za

provjeru ispunjenosti uslova za početak rada visokoškolske ustanove odnosno organizacione jedinice.

- (3) Stručnu komisiju iz stava (2) ovog člana, koja broji najmanje pet članova, imenuje Ministarstvo iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće naučnonastavne, odnosno umjetničkonnastavne oblasti koje su zastupljene u nastavnom planu i programu, predstavnika podnosioca zahtjeva koji nema pravo glasa pri odlučivanju, te predstavnika Ministarstva.
- (4) Akt o imenovanju stručne komisije iz stava (2) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka te visinu naknade za rad članova komisije.
- (5) U slučaju osnivanja nove visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, ispunjenost propisanih uslova Stručna komisija provjerava sukcesivno odnosno za prvu godinu studija, a Ministarstvo obavezno provodi kontinuiran nadzor i kontrolu ispunjenosti propisanih uslova za vremenski period za koji se daje garancija iz člana 13. stav (6) ovog zakona.

Član 20.

(Upis u registar akreditovnih i licenciranih visokoškolskih ustanova)

- (1) Nakon što stručna komisija iz člana 19. ovog zakona utvrdi da su ispunjeni uslovi za početak rada i daljnji rad, novoosnovana visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica se na osnovu rješenja Ministarstva o ispunjavanju uslova za početak rada i daljnji rad upisuje u Registar.
- (2) Ako stručna komisija utvrdi da visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom, Standardima i normativima te podzakonskim aktima, Ministarstvo će na osnovu izvještaja stručne komisije donijeti rješenje kojim se odbija zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (3) Protiv rješenja Ministarstva iz st. (1) i (2) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.
- (4) Visokoškolska ustanova može izvršiti upis studenata i početi sa radom nakon upisa u Registar iz stava (1) ovog člana i sudski registar.
- (5) Rukovodilac visokoškolske ustanove obavezan je u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti registar svih studijskih programa koji se samostalno ili u saradnji sa drugom visokoškolskom ustanovom realiziraju na organizacionim i podorganizacionim jedinicama.
- (6) Studijski programi iz stava (5) ovog člana klasificiraju se po grupacijama nauka/umjetnosti, ciklusima studija kao i načinu realizacije nastavnog procesa (redovan, vanredan ili učenje na daljinu DL-studij).
- (7) Odluku kojom se preciznije propisuje postupak upisa, izgled i sadržaj, te način vođenja registra iz stava (5) ovog člana donosi rukovodilac visokoškolske ustanove na prijedlog senata najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (8) Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan najkasnije u roku od tri mjeseca dostaviti rukovodiocu visokoškolske precizne i potpune podatke o studijskim programima iz stava (5) ovog člana.
- (9) Rukovodilac visokoškolske ustanove je obavezan Ministarstvu dostavljati šestomjesečnu pisanu informaciju o broju i profilu studijskih programa iz stava (5) ovog člana, kao i o svim izmjenama i dopunama registra.
- (10) Visokoškolske ustanove iz Registra iz stava (1) ovog člana obavezne su najmanje jednom godišnje na svojoj internet stranici objaviti informaciju o broju i profilu svih studijskih programa koji se realiziraju na visokoškolskoj ustanovi.

Član 21.

(Osnivanje odsjeka i uvođenje studijskog programa)

- (1) Rješenje po zahtjevu za osnivanje odsjeka na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici donosi Ministarstvo u roku od tri mjeseca od dana podnošenja urednog zahtjeva.
- (2) Postupak po zahtjevu iz stava (1) ovog člana provodi se od strane Ministarstva kroz imenovanje ekspertne i stručne komisije koje u svom postupanju imaju nadležnosti analogno nadležnostima ekspertne i stručne komisije u postupku osnivanja visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (3) Po zahtjevu za osnivanje odnosno uvođenje novog studijskog programa, Ministarstvo vrši provjeru ispunjenosti uslova za realizaciju nastavnog procesa u skladu sa ovim zakonom i daje prethodnu saglasnost za njegovu realizaciju, u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.
- (4) Postupak po zahtjevu iz stava (3) ovog člana provodi se od strane Ministarstva kroz imenovanje stručne komisije na čiji sastav i rad se analogno primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na rad stručne komisije u postupku osnivanja visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (5) Protiv rješenja iz st. (1) i (3) ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.
- (6) Ukoliko Ministarstvo ne odluči u roku iz st. (1) i (3) ovog člana smatra se da je data saglasnost za osnivanje novog odsjeka odnosno uvođenje novog studijskog programa.

Član 22.

(Provjera ispunjavanja uslova rada visokoškolske ustanove upisane u Registar)

- (1) Ministarstvo je nakon donošenja rješenja kojim se utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje visokoškolske ustanove, organizacione ili podorganizacione jedinice ili za uvođenje novog studijskog programa dužno kontinuirano pratiti ispunjavanje uslova za daljnji rad visokoškolske ustanove.
- (2) Ako se utvrdi da visokoškolska ustanova ne ispunjava uslove predviđene zakonom, Standardima i normativima te provedbenim aktima, Ministarstvo će odrediti primjeren rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka.
- (3) Dok traje rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka iz stava (2) ovog člana i dok Ministarstvo ne izda akt kojim se potvrđuje da su utvrđeni nedostaci otklonjeni, visokoškolska ustanova ne može vršiti prijem i upis studenata niti obavljati druge aktivnosti koje su uslovljene otklanjanjem utvrđenih nedostataka.
- (4) Ukoliko se u ostavljenom roku iz stava (2) ovog člana ne otklone utvrđeni nedostaci Ministarstvo će rješenjem zabraniti obavljanje djelatnosti visokoškolskoj ustanovi i o tome obavijestiti osnivača, nadležni sud koji vodi sudski registar i Agenciju.
- (5) Poslove iz stava (1) ovog člana Ministarstvo vrši kontinuirano ili imenovanjem posebne komisije čiji sastav i zadatak se precizno definišu rješenjem o imenovanju.

ODJELJAK C.

LICENCIRANJE I AKREDITACIJA

Član 23.

(Licenciranje)

- (1) Licenciranje predstavlja proces provjere ispunjenosti uslova, koji su propisani Standardima i normativima, za osnivanje i rad visokoškolske ustanove radi dodjele dozvole (licence) za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

- (2) Licencu, na zahtjev visokoškolske ustanove, dodjeljuje Ministarstvo nakon provedenog postupka licenciranja.
- (3) Licencom se utvrđuje: vrsta ustanove, studijski programi, maksimalan broj studenata koji se mogu upisati na studijske programe za sve cikluse i vrste studija, kao i stepeni odnosno diplome koje visokoškolska ustanova može dodjeljivati.
- (4) Visokoškolska ustanova može početi sa radom odnosno obavljati svoju djelatnost nakon dobijanja licence.
- (5) Pravilnik kojim se precizira postupak licenciranja visokoškolske ustanove donosi ministar.

Član 24.

(Akreditacija visokoškolske ustanove)

- (1) Visokoškolska ustanova se akredituje po osnovu institucionalne i programske akreditacije, koja se provodi svakih pet godina, a bazira se na nezavisnoj eksternoj ocjeni kvalitete. Akreditacija se provodi kako bi se ojačalo povjerenje u rad visokoškolske ustanove te osnažila njena odgovornost i ukazalo na načine unapređenja njenog rada, što vodi osnaženju kulture kvaliteta koju trebaju njegovati svi partneri i akteri visokog obrazovanja Kantona.
- (2) Institucionalna akreditacija je formalna potvrda (rješenje o upisu u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa) o ispunjenosti kriterija za akreditaciju visokoškolskih ustanova, a koji su u saglasnosti sa Standardima i smjernicama za obezbjeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESQ) i relevantnim propisima i koju nakon nezavisne vanjske ocjene kvaliteta donosi ministar, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Programska akreditacija je formalna potvrda (rješenje) ispunjenosti kriterija za akreditaciju studijskih programa koje propisuje Agencija, a koju nakon provedene nezavisne vanjske ocjene kvaliteta i preporuke Agencije, donosi ministar.
- (4) Radi međunarodne prepoznatljivosti i relevantnosti visokoškolska ustanova može pribaviti i međunarodnu ocjenu sistema kvaliteta, ali ista ne može predstavljati zamjenu za postupak akreditacije propisan ovim zakonom.

Član 25.

(Zahtjev za izdavanje akreditacije)

- (1) Licencirana visokoškolska ustanova je obavezna da Ministarstvu podnese zahtjev za akreditaciju najkasnije godinu dana prije isteka realizacije prvog ciklusa studija odnosno integrisanog studija.
- (2) Nakon prijema zahtjeva i provjere njegove urednosti, Ministarstvo predlaže Agenciji komisiju stručnjaka za akreditaciju čiji članovi mogu biti predloženi isključivo sa liste stručnjaka koju utvrđuje Agencija.

Član 26.

(Komisija stručnjaka)

Komisija stručnjaka, koju imenuje Agencija, provjerava ispunjenost kriterija o institucionalnoj i programskoj akreditaciji na način i pod uslovima utvrđenim aktima Agencije i pravilnikom koji donosi ministar.

Član 27.

(Postupak provođenja i dodjele akreditacije)

- (1) Postupak provođenja i dodjele akreditacije preciznije se uređuje aktima Agencije i pravilnikom iz člana 26. ovog zakona.

- (2) Po zahtjevu visokoškolske ustanove za akreditaciju ili reakreditaciju, Ministarstvo može na osnovu preporuke Agencije donijeti rješenje o:
 - a) dodjeli akreditacije;
 - b) odbijanju dodjele akreditacije;
 - c) dodjeli uslovne akreditacije sa rokom za otklanjanje nedostataka koji ne može biti duži od godinu dana;
 - d) oduzimanju akreditacije.
- (3) Visokoškolska ustanova kojoj je dodijeljena uslovna akreditacija obavezna je Ministarstvu dostaviti izvještaj sa potrebnim dokazima da su utvrđeni nedostaci otklonjeni u skladu sa rješenjem o uslovnoj akreditaciji.
- (4) Diploma stečena isključivo na akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi je pravno valjana.
- (5) Rješenje doneseno u skladu sa stavom (2) ovog člana je konačno, ali se protiv takvog rješenja može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 28.

(Oduzimanje licence i akreditacije)

- (1) Ministarstvo donosi rješenje o oduzimanju institucionalne akreditacije visokoškolskoj ustanovi u slučaju da:
 - a) više ne ispunjava propisane uslove i kriterije,
 - b) u ostavljenom vremenskom periodu nije ispunila obaveze iz uslovne akreditacije.
- (2) Akreditacija studijskog programa dodijeljena visokoškolskoj ustanovi može biti oduzeta pod sljedećim uslovima:
 - a) nakon oduzimanja licence,
 - b) nakon oduzimanja institucionalne akreditacije,
 - c) u drugim slučajevima utvrđenim pravilnikom i drugim propisima koji reguliraju predmetnu oblast.
- (3) U slučaju oduzimanja akreditacije visokoškolska ustanova može u periodu od 12 mjeseci ponovo podnijeti zahtjev za izdavanje iste.
- (4) Rješenje doneseno u skladu sa st. (1) i (2) ovog člana je konačno, ali se protiv takvog rješenja može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 29.

(Obaveze osnivača u vezi sa akreditacijom)

Osnivač je obavezan pokrenuti postupak reorganizacije visokoškolske ustanove koja dva puta uzastopno ne dobije akreditaciju.

POGLAVLJE IV.

STATUSNE PROMJENE I STATUT VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 30.

(Statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove)

- (1) Statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove vrše se u skladu sa zakonom.
- (2) Statusne promjene obavljaju na način i po postupku predviđenom za osnivanje visokoškolske ustanove, a na osnovu zahtjeva i elaborata koji na prijedlog senata usvaja upravni odbor.
- (3) Visokoškolska ustanova može, u skladu sa zakonom, proširiti djelatnost, promijeniti naziv i sjedište, kao i vršiti statusne promjene: spajanje, podjelu, izdvajanje i pripajanje.

- (4) Elaborat iz stava (2) ovog člana minimalno sadrži elemente propisane za elaborat iz člana 14. ovog zakona.
- (5) Visokoškolska ustanova prestaje sa radom:
 - a) ako prestanu da postoje uslovi za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - b) ako je visokoškolskoj ustanovi izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove u skladu sa zakonom, a u roku određenom u izrečenoj mjeri nije otklonila te nedostatke;
 - c) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u sudski registar;
 - d) ako se prestane baviti djelatnošću visokog obrazovanja kao osnovnom djelatnošću, odnosno ako se organizira u privredno društvo;
 - e) ako više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - f) u drugim slučajevima određenim zakonom ili aktom o osnivanju visokoškolske ustanove.
- (6) Odluku o prestanku rada visokoškolske ustanove donosi osnivač.
- (7) Visokoškolska ustanova koja prestaje sa radom, obavezna je obezbijediti novčana sredstva za završetak studija, kod druge odgovarajuće akreditovane visokoškolske ustanove, za sve studente koji su upisani prije donošenja odluke o prestanku rada i to po cijeni studija naznačenju u elaboratu.
- (8) U slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove odgovornost osnivača je da osigura trajno čuvanje javnih isprava, arhiva i druge dokumentacije u skladu sa zakonom.

Član 31.

(Statut visokoškolske ustanove)

- (1) Statut je osnovni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuje organizacija, način rada, upravljanje, rukovođenje i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.
- (2) Statut visokoškolske ustanove obavezno sadrži odredbe kojima se regulišu sljedeća pitanja:
 - a) organizacija visokoškolske ustanove;
 - b) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice;
 - c) pravila za izbor članova upravnog odbora koje imenuje senat;
 - d) organizacija nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog i naučnoistraživačkog rada, kao i način organiziranja i realiziranja studijskih programa;
 - e) realizacije nastavnog procesa;
 - f) izbor u akademska zvanja;
 - g) način implementacije Evropskog kreditnog transfer - sistema (u daljem tekstu: ECTS);
 - h) obaveze visokoškolske ustanove prema osnivaču;
 - i) akademska, finansijska i druga ovlaštenja visokoškolske ustanove i organizacionih jedinica u pravnom prometu;
 - j) organizacija i nadležnost organizacionih jedinica;
 - k) način realizacije statusnih promjena i osnivanja novih organizacionih i podorganizacionih jedinica;
 - l) način ostvarivanja prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom;
 - m) kriterije za provođenje procesa interne evaluacije studijskih programa, kao i rada akademskog osoblja te vrednovanje rezultata provedene evaluacije;
 - n) vrste, djelokrug i način organizacije rada tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice;
 - o) oblik i nivo učešća studenata u radu tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice;

- s) način izjašnjavanja i donošenja odluka tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice;
 - t) odgovornost studenata i akademskog osoblja prema društvenoj zajednici i
 - u) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove/organizacione jedinice u skladu sa ovim zakonom i osnivačkim aktom.
- (3) Statut visokoškolske ustanove mora biti usklađen sa ovim zakonom.
 - (4) Statut utvrđuje senat uz prethodno mišljenje upravnog odbora te se isti dostavlja Ministarstvu radi pribavljanja saglasnosti o usklađenosti statuta sa ovim zakonom.
 - (5) Nakon pribavljanja saglasnosti Ministarstva senat donosi statut.
 - (6) Ministarstvo je obavezno u roku od 60 dana od zaprimanja statuta, obavijestiti visokoškolsku ustanovu o njegovoj usklađenosti sa zakonom, a ukoliko se Ministarstvo u ovom roku ne očituje, smatrat će se da je statut usklađen sa zakonom. Ukoliko utvrdi neusklađenosti i odbije donijeti odluku o usklađenosti statuta sa zakonom, Ministarstvo će obrazložiti svoju odluku i dati upute za otklanjanje nedostataka.
 - (7) Postupak izmjena i dopuna statuta vrši se na način i u postupku predviđenom za njegovo donošenje.

POGLAVLJE V.

DJELATNOST I USLOVI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, UNUTRAŠNJA I VANJSKA OCJENA KVALITETA

ODJELJAK A.

DJELATNOST I USLOVI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 32.

(Djelatnost visokoškolske ustanove kao univerziteta)

- (1) Univerzitet je licencirana i akreditovana visokoškolska ustanova koja se bavi nastavnim, naučnonastavnim, umjetničkim, umjetničkonastavnim i naučnoistraživačkim/umjetničkoistraživačkim radom, koja nudi akademske stepene sva tri ciklusa studija i realizira najmanje pet različitih nastavnih programa iz najmanje tri naučne oblasti - prirodne nauke, tehničke nauke, biomedicina i zdravstvo, biotehničke nauke, društvene nauke i humanističke nauke, sa ciljevima koji uključuju unapređenje visokog obrazovanja, odnosno naučni, kulturni, društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine, promociju demokratskog, građanskog društva, postizanje najviših standarda nastave i naučnoistraživačkog i stručnog rada u skladu sa zakonom.
- (2) Univerzitet se može baviti pružanjem i stručno-konsultantskih, ekspertnih i drugih usluga u skladu sa zakonom.

Član 33.

(Organizacija visokoškolske ustanove kao univerziteta)

- (1) Univerzitet svoju djelatnost ostvaruje preko svojih tijela i organizacionih jedinica u skladu sa zakonom i statutom.
- (2) Statutom univerziteta se uređuju pitanja prijenosa ovlaštenja sa univerziteta na organizacione jedinice, koje obavljaju djelatnost u skladu sa važećom registracijom, u svim segmentima rada i odlučivanja, uključujući i zastupanje u pravnom prometu.

Član 34.

(Djelatnost visokoškolske ustanove kao visoke škole)

- (1) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja je licencirana i akreditovana za dodjelu diploma i zvanja prvog ciklusa studija u skladu sa zakonom.
- (2) Visoka škola realizira najmanje jedan nastavni program iz jedne naučne ili umjetničke oblasti.
- (3) Visoka škola ima svojstvo pravnog lica.

Član 35.

(Naziv visokoškolske ustanove)

- (1) Naziv visokoškolske ustanove određuje osnivač, u skladu sa zakonom.
- (2) Visokoškolska ustanova ima pečat, znak i suhi žig čiji se izgled, sadržaj i način korištenja utvrđuje statutom.

Član 36.

(Prava i obaveze visokoškolske ustanove)

Visokoškolska ustanova, u skladu sa zakonom, statutom i općim aktima visokoškolske ustanove ima pravo i obavezu da:

- a) realizira i unapređuje nastavni, naučnonastavni, umjetnički, umjetničkonastavni i naučnoistraživački rad u skladu razvojem Bosne i Hercegovine i Kantona, i u skladu sa vrijednostima i mjerilima kvaliteta evropskog sistema visokog obrazovanja;
- b) utvrđuje plan razvoja visokoškolske ustanove;
- c) utvrđuje stručne i izborne predmete;
- d) donosi odluku o postojanju općih nastavnih predmeta na nivou visokoškolske ustanove;
- e) provodi aktivnosti na izradi i odbrani doktorskih disertacija i učestvuje u provođenju postupka za sticanje doktorata nauka;
- f) predlaže dodjeljivanje počasnih doktorata nauka i počasnih univerzitetskih zvanja;
- g) bira i opoziva članove svojih tijela u skladu sa zakonom;
- h) provodi postupak ekvivalencije i priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija u skladu sa zakonom;
- i) promovira domaću i međunarodnu saradnju sa visokoškolskim ustanovama u organizaciji nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog i stručnog rada, te podstiče međunarodnu mobilnost studenata i akademskog osoblja;
- j) kontinuirano razvija sistem upravljanja kvalitetom kako bi se postigli ciljevi djelatnosti visokog obrazovanja;
- k) osniva odsjeke, institute, centre, zavode, katedre, laboratorije, galerije, scene i druge organizacione i podorganizacione oblike u skladu sa ovim zakonom;
- l) planira, utvrđuje, donosi, razvija i primjenjuje nastavne planove i programe i istraživačke projekte;
- m) utvrđuje kriterije za rangiranje kandidata za upis na visokoškolsku ustanovu, vrši prijem i upis studenata i određuje metode provjere znanja u skladu sa zakonom;
- n) vrši izbor akademskog osoblja i drugih zaposlenika;
- o) organizira i izvodi odgovarajuće forme naučnog, stručnog i umjetničkog usavršavanja akademskog osoblja;
- p) organizira i realizira izdavačku djelatnost, posebno izdavanje udžbenika i druge naučne i stručne literature;
- r) vodi brigu o materijalnim pitanjima akademskog osoblja i drugih zaposlenika na visokoškolskoj ustanovi;
- s) osigurava ostvarivanje svih studentskih prava utvrđenih ovim zakonom i statutom;

- t) efikasno, ekonomično, transparentno i odgovorno upravlja imovinom, finansijskim i drugim resursima koji su joj na raspolaganju;
- u) ispoljava otvorenost prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici, promovira poštivanje i afirmaciju ljudskih prava te razvija osjećaj društvene odgovornosti studenata, akademskog osoblja i drugih zaposlenika;
- v) vrši druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima.

Član 37. (Imovina)

- (1) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica stiče imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.
- (2) Nepokretnosti i druga imovina visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, obezbijedena od osnivača za osnivanje i rad visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, imovina je osnivača, ukoliko aktom o osnivanju ustanove nije drugačije određeno.
- (3) Imovina stečena obavljanjem registrovane djelatnosti visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, kao i imovina stečena na osnovu zavještanja i poklona ili na drugi zakonit način imovina je visokoškolske ustanove/organizacione jedinice koja je tu imovinu stekla.
- (4) Imovina iz stava (3) ovog člana može se sticati samo u cilju obavljanja, razvijanja i unapređenja osnovne djelatnosti i ne može biti korištena u cilju promjene statusa visokoškolske ustanove/organizacione jedinice ili uzurpacije prava osnivača od strane drugih subjekata ili same visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (5) Imovina iz st. (2) i (3) ovog člana se ne može otuđiti ili na neki drugi način opteretiti bez prethodne saglasnosti osnivača, a može se koristiti samo u cilju obavljanja registrovane djelatnosti u skladu sa ovim zakonom.

Član 38. (Nepovredivost objekata visokoškolske ustanove)

- (1) Objekti visokoškolske ustanove/organizacione jedinice su nepovredivi.
- (2) Pod nepovredivošću iz stava (1) ovog člana se podrazumijeva da bez odobrenja rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice ili lica koje su oni ovlastili policija ili drugi organi za gonjenje i sprečavanje izvršenja krivičnih djela nemaju pravo ulaska u objekte visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (3) Izuzetno, s ciljem sprečavanja izvršenja ili zaustavljanja izvršenja krivičnog djela, nastupanja štetnih posljedica od prirodnih nepogoda i drugih nesreća, organi iz stava (2) ovog člana i druga nadležna tijela u okviru svoje registrirane djelatnosti mogu preduzeti neophodne mjere unutar objekta visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, s tim da su obavezni o preduzetim radnjama odmah obavijestiti rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.

ODJELJAK B.**USPOSTAVA JEDINSTVENOG INFORMACIONOG SISTEMA I SARADNJA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA, UNUTRAŠNJA I VANJSKA OCJENA KVALITETA****Član 39.****(Unutrašnja ocjena sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom)**

- (1) Visokoškolska ustanova je obavezna uspostaviti i razviti sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom te osigurati njegovu primjenu.
- (2) Odluku o uspostavi sistema iz stava (1) ovog člana usvaja upravni odbor na prijedlog senata.
- (3) U postupku uspostave i razvoja sistema iz stava (1) ovog člana visokoškolska ustanova je obavezna postupati u skladu sa aktima koje u ovoj oblasti donese Agencija.

Član 40.**(Uspostava jedinstvenog informacionog sistema visokoškolske ustanove)**

- (1) Jedinstveni informacioni sistem visokoškolske ustanove predstavlja sastavni dio sistema upostave i osiguranja kvaliteta.
- (2) Visokoškolska ustanova je obavezna najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti jedinstveni informacioni sistem u skladu sa odredbama ovog zakona u okviru kojeg je obavezna voditi zbirke podataka o:
 - a) studentima;
 - b) zaposlenicima i angažovanim licima;
 - c) nastavnom procesu i naučnoistraživačkom radu;
 - d) imovini, prostornim i materijalno-tehničkim kapacitetima.
- (3) Jedinstveni informacioni sistem visokoškolske ustanove podrazumijeva zajednički integrisani resurs podataka koji se organizira na najefektivniji i najefikasniji način u skladu sa osnovama softverskog inženjeringa, a u svrhu uspješnog izvršavanja zadataka nadležnih obrazovnih vlasti, kao i nadležnih tijela visokoškolske ustanove u okviru utvrđenih nadležnosti.
- (4) Visokoškolska ustanova je obavezna Ministarstvu omogućiti kontinuiran i potpun on-line uvid u jedinstveni informacioni sistem, bez mogućnosti Ministarstva da vrši izmjene podataka koji se evidentiraju u zbirkama podataka.
- (5) Do uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema u skladu sa odredbama ovog zakona, visokoškolska ustanova je obavezna osigurati Ministarstvu kontinuiran i potpun on-line pristup postojećem informacionom sistemu i to najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (6) Ministar je dužan posebnim rješenjem odrediti zaposlenika Ministarstva koji je ovlašten vršiti on-line pristup odnosno uvid u zbirke podataka u okviru jedinstvenog informacionog sistema visokoškolske ustanove u skladu sa ovim zakonom.
- (7) Korištenje podataka koji su sadržani u zbirkama podataka iz stava (2) ovog člana od strane visokoškolske ustanove i Ministarstva vrši se uz korištenje mjera njihove tehničke zaštite.
- (8) Za uredno ažuriranje, potpunost i tačnost podataka iz zbirki podataka u okviru jedinstvenog informacionog sistema visokoškolske ustanove odgovorni su rukovodilac visokoškolske ustanove i organizacione jedinice.
- (9) Student, član akademskog odnosno naučnoistraživačkog osoblja kao i drugi zaposlenici su obavezni zvanično obavijestiti nadležnu službu visokoškolske ustanove/organizacione jedinice o svakoj promjeni podataka koji se vode u okviru odgovarajuće zbirke podataka, najkasnije u roku od sedam dana od dana nastale promjene.

- (10) Zbirke podataka iz stava (2) ovog člana vode se u elektronskoj i pisanoj formi. Baze podataka i evidencije redovno se ažuriraju najmanje jedanput mjesečno.
- (11) Ministarstvo može od visokoškolske ustanove zahtijevati da inovira jedinstveni informacijski sistem kako bi se podaci iz zbirke podataka iz stava (2) ovog člana mogli za potrebe efikasnog izvršavanja poslova iz okvira utvrđene nadležnosti Ministarstva, iskazivati u formi odgovarajućih informacija, statističkih prikaza ili izvještaja.
- (12) Ministarstvo će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik kojim će se preciznije urediti pitanja relevantna za efikasnu primjenu i korištenje jedinstvenog informacijskog sistema visokoškolske ustanove.

Član 41.

(Sadržaj zbirke podataka o studentu)

- (1) Zbirka podataka o studentu sadrži sljedeće podatke:
- a) lični podaci o studentu;
 - b) podaci o obrazovnom statusu studenta.
- (2) Lični podaci o studentu iz stava (1) ovog člana su: ime i prezime studenta, jedinstveni matični broj, pol, datum rođenja, mjesto rođenja, općina i država rođenja, adresa prebivališta/boravišta, kontakt telefon, matični broj studenta odnosno broj indeksa.
- (3) Podaci o obrazovnom statusu studenta iz stava (1) ovog člana su: datum upisa na visokoškolsku ustanovu sa naznakom organizacione jedinice, studijskog programa odnosno smjera, ciklusa studija koji student pohađa, studijske godine u okviru ciklusa studija uz preciziranje da li student prvi put upisuje ili obnavlja odgovarajuću studijsku godinu i ukoliko obnavlja godinu studija naznaku koliko puta obnavlja godinu studija, podaci o mirovanju statusa studenta i osnov mirovanja te izrečena disciplinska mjera.

Član 42.

(Sadržaj zbirke podataka o zaposlenicima i angažovanim licima)

- (1) Lični podaci o zaposlenicima i angažovanim licima su podaci na osnovu kojih se može utvrditi broj i struktura zaposlenika u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, ispunjenost pretpostavki za kvalitetno obavljanje registrovane djelatnosti u skladu sa Standardima i normativima, kao i potreba za osiguranjem finansijskih sredstava neophodnih za uredno izvršavanje prava i obaveza prema zaposlenicima i angažovanim licima.
- (2) Podaci o zaposlenicima se razvrstavaju na podatke o akademskom i naučno-istraživačkom osoblju te podatke o neakademskom osoblju.
- (3) Lični podaci o akademskom i naučnoistraživačkom osoblju su: ime i prezime, jedinstveni matični broj, pol, datum, mjesto, općina i država rođenja, adresa prebivališta, odnosno boravišta, kontakt telefon, e-mail adresa, matični broj, nivo i vrsta obrazovanja, naznaku akademskog odnosno naučnoistraživačkog zvanja, broj i datum svih odluka o izboru u akademsko/naučnoistraživačko zvanje, naučnu/umjetničku oblast ili nastavni predmet za koji je izvršen izbor, područje istraživanja i opis ekspertnih znanja (ključne riječi, klasifikacija, obrazovanje, znanje jezika), spisak objavljenih stručnih i naučnih radova, spisak naučnoistraživačkih projekata u koje je ili je bio istraživač uključen, članstvo u naučnim i stručnim organizacijama, precizan datum isteka izbora u zvanje, broj i datum odluke o ekvivalenciji izbora, broj i datum ugovora o radu sa naznakom trajanja ugovor o radu, datum prijave i odjave na PIO/MIO, podaci o sedmičnom, semestralnom i godišnjem nastavnom opterećenju i drugom radnom opterećenju u skladu sa Standardima i normativima, podaci o pedagoškom iskustvu, učešću u radu tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, datum izvršenog sanitarnog i sistematskog pregleda.

- (4) Podaci o neakademsom osoblju su: ime i prezime zaposlenika, jedinstveni matični broj, pol, datum, mjesto, općina i država rođenja, adresa prebivališta, odnosno boravišta, kontakt telefon, matični broj zaposlenika, nivo i vrsta obrazovanja prije zasnivanja radnog odnosa i u toku trajanja radnog odnosa, broj i datum ugovora o radu, naziv radnog mjesta uz naznaku da li je zaključen ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme sa napomenom da li se radi o ugovoru sa punim ili nepunim radnim vremenom (naznaka stepena radnog opterećenja).
- (5) Podaci o angažovanim licima na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici su: ime i prezime angažovanog lica, jedinstveni matični broj ili ID broj za stranog državljanina, pol, datum, mjesto, općina i država rođenja, kontakt telefon, e-mail adresa, matični broj, vrsta angažmana i vrsta ugovora, dužina trajanja angažmana, naznaka poslova i radnih zadataka za čije obavljanje se lice angažuje, naznaka statusa angažovanog lica (u radnom odnosu na drugoj ustanovi/nezaposlen/penzionisan), naznaka da li je angažovano lice u radnom odnosu kod drugog pravnog subjekta i ukoliko jeste naznaka tog pravnog subjekta, broj odluke i datum izbora u akademsko zvanje sa preciziranjem oblasti ili nastavnog predmeta za koji je izvršen izbor na drugoj visokoškolskoj ustanovi.

Član 43.

(Sadržaj zbirke podataka o nastavnom procesu i naučnoistraživačkom radu)

- (1) Podaci o nastavnom procesu i naučnoistraživačkom radu omogućavaju da se utvrdi stepen osposobljenosti visokoškolske ustanove/organizacione jedinice da osigura realizaciju nastavnog procesa na način kojim se osigurava kvalitet nastavnog procesa, mobilnost akademskog osoblja i studenata, kao i prepoznatljivost visokoškolskih kvalifikacija u okviru jedinstvenog evropskog prostora visokog obrazovanja.
- (2) Podaci o nastavnom procesu i naučnoistraživačkom radu su: broj akademskog osoblja u radnom odnosu sa punim i nepunim radnim vremenom, broj angažovanog akademskog i naučnoistraživačkog osoblja (spoljni saradnici), broj akademskog i naučnoistraživačkog osoblja razvrstan po akademskim odnosno naučnoistraživačkim zvanjima, broj studijskih programa koji se realizira na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici, broj i prikaz/pregled nastavnih planova i programa za sve cikluse i vrste studija po studijskim programima/smjerovima, broj i naziv studijskih programa koji se realiziraju u saradnji sa domaćim ili stranim visokoškolskim ustanovama/organizacionim jedinicima sa naznakom inostrane visokoškolske ustanove odnosno domaće organizacione jedinice, broj studijskih programa koji se realiziraju na jednom od jezika koji nije u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, broj i naziv studijskih programa za koje je dobivena eksterna evaluacija neke od inostranih agencija za akreditaciju, broj studijskih programa koji se realiziraju kroz redovan, vanredan ili kao studij učenje na daljinu (DL studij), broj i naziv domaćih i međunarodnih naučnih baza podataka kojima je osiguran pristup, broj bibliotečkih jedinica klasifikovan i razvrstan shodno zakonu koji reguliše bibliotečku djelatnost, broj akademskog osoblja koje je uključeno u realizaciju nastavnog procesa na organizacionoj jedinici evidentiran po odsjecima, katedrama, studijskim programima, broj akademskog osoblja koje posjeduje saglasnost za angažman na drugoj organizacionoj jedinici odnosno visokoškolskoj ustanovi sa naznakom broja i datuma izdavanja saglasnosti, broj naučnoistraživačkog osoblja u laboratorijama, institutima, broj i naziv naučnoistraživačkog projekta koji realizira akademsko i naučnoistraživačko osoblje sa pregled njegovog trenutnog statusa (naslov, datum početka i datum predviđenog završetka, voditelja projekta i članova tima), naznaku istraživačke organizacije učesnice u projektu, sadržaj projekta (sažetak, opis ciljeva i ostvarenih rezultata projekta,), izvor finansiranja projekta, naznaka časopisa i publikacije koje izdaje visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica (osnovne identifikacione podatke – naziv, oblast, podaci

o izdavaču, URL), naznaku o organizovanim naučnim i stručnim skupovima (naziv, oblast, organizator, vrijeme i mjesto održavanja), ukupan broj studenata na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici u svim statusima (redovan, redovan samofinansirajući, vanredan, učenje na daljinu-DL studij), broj studenata državljana Bosne i Hercegovine i stranih studenata sa naznakom kantona odnosno entiteta za studente iz Bosne i Hercegovine odnosno države porijekla za strane studente, broj upisanih studenata razvrstan po ciklusima studija i studijskim godinama, broj studenata upisanih na podorganizacionim jedinicama sa naznakom ciklusa i godine studija te državljanstva studenta, broj studenata koji studiraju po predbolonjskom sistemu studija i po bolonjskom sistemu studija, broj studenata koji prvi put upisuju godinu studija i broj studenata koji obnavljaju godinu studija, broj studijskih linija na svakoj studijskoj godini, podaci o istraživačkoj opremi, podaci o patentima i registrovanim pronalascima (kontakt lice u organizaciji od koje se mogu dobiti meritorni podaci), podaci o međunarodnoj saradnji sa naznakom broja i datuma ugovora-sporazuma o međunarodnoj saradnji.

Član 44.

(Sadržaj zbirke podataka o imovini, prostornim i materijalno-tehničkim kapacitetima)

- (1) Podaci o imovini, prostornim i materijalno-tehničkim kapacitetima visokoškolske ustanove/organizacione jedinice su podaci na osnovu kojih se može utvrditi postojanje materijalno-tehničkih i infrastrukturnih pretpostavki za kvalitetno obavljanje registrovane djelatnosti.
- (2) Podaci o imovini, prostornim i materijalno-tehničkim kapacitetima iz stava (1) ovog člana su podaci o nepokretnoj imovini visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, podaci o nepokretnoj imovini na kojoj visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica ima zasnovano neko od stvarnih prava (pravo korištenja, raspolaganja, upravljanja), akt na osnovu kojeg visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica zasniva neko od stvarnih prava na nepokretnoj imovini, ukupna korisna površina prostora kojom raspolaže visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica izražena u kvadraturi sa naznakom adrese na kojoj se nalazi nekretnina, ukupna korisna površina koja se koristi za realizaciju nastavnog procesa ili naučnoistraživačkog rada, sjedište i adresa visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, naznaka prostora izdatih u zakup sa preciziranjem kvadrature, namjene, trajanja zakupa, iznosa zakupnine na mjesečnom nivou te podaci o zakupcu, postojanje pretpostavki za pristup invalidnim licima prostorima visokoškolske ustanove, broj učionica, čitaonica, laboratorija sa naznakom kvadrature, broj toaleta, nastavna oprema i sredstva potrebna za realizaciju nastavnog procesa, broj i tip službenih automobila.
- (3) Podaci o nepokretnoj imovini iz stava (2) ovog člana se evidentiraju i vode na osnovu podataka koji se vode u katastru i zemljišnim knjigama (zemljišni izvadak, posjednički list, akt o osnivanju, ugovor o kupovini, donaciji, zamjeni, izgradnji i druge isprave potrebne za utvrđivanje prava upravljanja nekretninama).

Član 45.

(Vanjska ocjena sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom)

Pod vanjskom ocjenom sistema osiguranja kvalitete podrazumijeva se institucionalna akreditacija i akreditacija studijskih programa.

Član 46.

(Usklađivanje rada visokoškolske ustanove sa strateškim dokumentima Kantona)

- (1) U postupku izrade i usvajanja godišnjeg programa rada visokoškolska ustanova je obavezna rukovoditi se strateškim opredjeljenjima Kantona iskazanim u Strategiji razvoja Kantona i Strategiji razvoja obrazovanja i nauke Kantona.
- (2) Visokoškolska ustanova je obavezna u izvještaju o radu posebno obrazložiti i naznačiti koje aktivnosti su u protekloj godini preduzete odnosno realizovane te koji rezultati su postignuti u skladu sa opredjeljenjima Kantona iskazanim u strategijama iz stava (1) ovog člana.

Član 47.

(Saradnja visokoškolskih ustanova u oblasti visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada Kantona)

- (1) Savjet za nauku Kantona koordinira i podstiče saradnju licenciranih i akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona u oblasti visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada.
- (2) Savjet za nauku Kantona je obavezan u prvom i posljednjem kvartalu tekuće godine održati sastanak sa rukovodiocima svih licenciranih i akreditovanih visokoškolskih ustanova sa područja Kantona na kojem se analizira stanje u oblasti visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada, prioriteti i strateški pravci njihovog budućeg razvoja na području Kantona te mogućnosti internacionalizacije i povezivanja visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada sa privrednim sektorom.
- (3) Izvještaj o održanim sastancima iz stava (2) ovog člana sa prijedlozima, sugestijama i preporukama za unapređenje visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada obavezno se dostavlja Ministarstvu najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja sastanka.
- (4) Radi efikasnog ostvarivanja zadataka Savjeta za nauku, sjednicama Savjeta za nauku mogu prisustvovati i predstavnici drugih obrazovnih/naučnih ustanova, predstavnici privrednog sektora, kao i predstavnici nadležnih obrazovnih i drugih vlasti.
- (5) Sva pitanja od značaja za kordinaciju i saradnju licenciranih i akreditovanih visokoškolskih ustanova u skladu sa stavom (1) ovog člana od strane Savjeta za nauku, preciznije će se definisati posebnim aktom Savjeta za nauku.
- (6) Nakon stupanja na snagu ovog zakona, rukovodilac licencirane i akreditovane visokoškolske ustanove sa područja Kantona je obavezan najmanje jednom godišnje dostaviti Ministarstvu pisanu informaciju o poziciji koju visokoškolska ustanova zauzima na relevantnim međunarodnim sistemima za rangiranje visokoškolskih i istraživačkih ustanova, kao i o aktivnostima koje će u saradnji sa rukovodiocima organizacionih jedinica preduzeti kako bi se poboljšala i unaprijedila pozicija visokoškolske ustanove na međunarodno relevantnim sistemima rangiranja.
- (7) Na osnovu obavijesti iz stava (6) ovog člana, Ministarstvo će u konsultacijama i saradnji sa rukovodiocem visokoškolske ustanove razmotriti aktivnosti koje se od strane visokoškolske ustanove mogu samostalno preduzeti radi unapređenja pozicije visokoškolske ustanove u okviru evropskog prostora visokog obrazovanja, kao i aktivnosti za čiju uspješnu realizaciju je neophodna podrška nadležnih obrazovnih vlasti.
- (8) Ministarstvo će donijeti odluku kojom će utvrditi i precizirati relevantne sisteme za rangiranje visokoškolskih i istraživačkih ustanova iz stava (6) ovog člana, kao i rok za dostavu pisane informacije iz stava (6) ovog člana.
- (9) Nakon analize dostavljene informacije iz stava (6) ovog člana Ministarstvo može donositi odluke ili izdavati obavezujuće smjernice za postupanje visokoškolske ustanove u cilju poboljšanja pozicije na relevantnim sistemima rangiranja iz stava (6) ovog člana.

POGLAVLJE VI. VRSTE, CIKLUSI STUDIJA I DIPLOME

Član 48. (Ciklusi i vrste studija)

- (1) Visoko obrazovanje organizuje se kroz:
 - a) prvi ciklus studija koji vodi do zvanja završenog dodiplomskog studija (the degree of Bachelor) ili ekvivalenta, stečenog nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, traje tri odnosno četiri studijske godine, a vrednuje se sa 180 odnosno 240 ECTS bodova,
 - b) drugi ciklus studija koji vodi do stručnog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, traje jednu ili dvije studijske godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru s prvim ciklusom studija nosi 300 ECTS bodova,
 - c) integrisani studij koji vodi do stručnog zvanja magistra ili ekvivalenta odnosno stručnog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje pet ili šest godina studija, a vrednuje se sa 300 odnosno 360 ECTS bodova,
 - d) treći ciklus studija koji vodi do naučnog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri studijske godine godine, a vrednuje se sa 180 ECTS bodova.
- (2) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica može organizirati dvogodišnji stručni studij koji se vrednuje sa 120 ECTS bodova, na osnovu kojeg se osigurava prohodnost na prvi ciklus studija.
- (3) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica koja izvodi studijski program u skladu sa stavom (1) alineja c) ovog člana mogu izvoditi i posebne specijalističke studijske programe kojima se osigurava prohodnost ka trećem ciklusu studija.
- (4) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se uređuju zvanja koja se stiču nakon okončanja studija, prava lica koja okončaju studij, kao i sva ostala pitanja u vezi sa realizacijom studija iz st. (2) i (3) ovog člana.
- (5) Jedan semestar studija nosi 30 ECTS bodova.
- (6) Visokoškolske ustanove na području Kantona obavezne su pristupiti prilagođavanju realizacije nastavnog procesa iz studijskih programa nastavničkih usmjerenja i od studijske 2018./2019. godine vršiti upis studenata u prvu studijsku godinu kroz integrisani studij.
- (7) Ministarstvo će, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti uputstvo, kojim se definiše zastupljenost psihološko-pedagoške i metodičko-didaktičke grupe predmeta po semestrima i studijskim godinama, kao i druga relevantna pitanja pri donošenju nastavnih planova i programa iz stava (7) ovog člana.
- (8) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna prije donošenja nastavnog plana i programa iz stava (7) ovog člana pribaviti mišljenje Ministarstva o njegovoj usklađenosti sa uputstvom iz stava (8) ovog člana.

Član 49.

(Organiziranje zajedničkih, interdisciplinarnih i multidisciplinarnih studija)

- (1) Visokoškolska ustanova može organizovati studij u saradnji sa domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom.
- (2) Na zahtjev organizacione jedinice visokoškolska ustanova može dati saglasnost da jedna ili više organizacionih jedinica organizira multidisciplinarni i/ili interdisciplinarni studij, u saradnji sa domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom/organizacionom jedinicom.

- (3) U organiziranju studija iz st. (1) i (2) ovog člana, visokoškolska ustanova može realizirati program za sticanje dvojnih ili zajedničkih diploma.
- (4) Institut kao organizaciona jedinica visokoškolske ustanove kao javne ustanove može u saradnji sa domaćom ili inostranom visokoškolskom ustanovom odnosno fakultetom i/ili akademijom kao nosiocem studija, a uz saglasnost visokoškolske ustanove kao javne ustanove suorganizirati II i III ciklus studija, na način i pod uslovima utvrđenim statutom.
- (5) Za realizaciju studija iz ovog člana, visokoškolska ustanova je obavezna, uz prethodno mišljenje senata, pribaviti i saglasnost Ministarstva.
- (6) Cijenu studija iz ovog člana utvrđuje posebnom odlukom upravni odbor visokoškolske ustanova i o toj cijeni obavještava Ministarstvo.
- (7) Upravni odbor visokoškolske ustanove kao ustanove cijenu studija iz stava (6) ovog člana utvrđuje na način i pod uslovima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove, i o toj cijeni obavještava Ministarstvo.

Član 50.

(Nastavni planovi i nastavni programi)

- (1) Studij na visokoškolskoj ustanovi se izvodi po nastavnom planu i programu koji donosi senat na način i po postupku utvrđenim statutom.
- (2) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna usvajati i kontinuirano prilagođavati nastavne planove i programe tako da su ishodi učenja definisani i usklađeni sa generičkim deskriptorima kvalifikacijskih nivoa sadržanim u Odluci o usvajanju osnova kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 31/11).
- (3) Senat visokoškolske ustanove je obavezan usvojiti opći akt kojim će propisati postupak izrade nastavnog plana i programa u skladu sa odlukom iz stava (2) ovog člana najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Visokoškolska ustanova će statutom utvrditi da li neki od utvrđenih obaveznih ili izbornih predmeta treba biti zajednički predmet.
- (5) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti i njihovi nazivi, status predmeta, šifre predmeta, broj ECTS bodova i ukupan broj sati predavanja, vježbi i drugih obaveznih oblika nastavnog rada.
- (6) Nastavnim programom utvrđuje se: nosilac programa, cilj programa (znanja, vještine i kompetencije), cilj i ishodi učenja, sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave, način vrednovanja znanja, polaganja ispita i drugih vidova provjere znanja, literatura (obavezna i dopunska) na osnovu koje se vrši priprema za polaganje ispita i provjera znanja iz tog nastavnog predmeta.

Član 51.

(Nastavni predmeti)

- (1) Nastavni predmeti su predmeti kojima se stiču znanja, vještine i kompetencije u okviru studijskog programa, a mogu biti obavezni i izborni.
- (2) Izborni predmeti su obavezni samo za one studente koji su ih izabrali.
- (3) Nastava iz pojedinih nastavnih predmeta može se organizovati i na nivou visokoškolske ustanove koja ovu nastavu organizira u saradnji sa matičnom organizacionom jedinicom.

Član 52.

(Izmjene nastavnog plana i programa)

- (1) Izmjena nastavnog plana i programa vrši se po istom postupku koji važi i za njegovo donošenje i ne može se primjenjivati retroaktivno, u smislu utvrđivanja dodatnih obaveza

studentu i to za studijsku godinu koju je student uspješno okončao te za tekuću studijsku godinu.

- (2) Student ima pravo završiti studijski program po kojem je upisan na visokoškolsku ustanovu/organizacionu jedinicu u roku trajanja jednog ciklusa studija plus dvije studijske godine.
- (3) Pravilnik o ekvivalenciji ispita donosi visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica.
- (4) Student koji obnavlja studijsku godinu obavezan je pohađati studij prema izmijenjenom nastavnom planu i programu, a u skladu sa ovim zakonom.

Član 53.

(Organizacija studija)

- (1) Studij za sve cikluse može se organizirati u punom fondu sati predviđenim nastavnim planom (redovni studij) ili u fondu sati prilagođenom studentima koji nisu u mogućnosti pohađati redovni studij (vanredni studij i kao studij na daljinu).
- (2) Visokoškolska ustanova obavezna je u svakom semestru organizirati nastavu "u učionici" za vanredne studente i studente koji studiraju učenjem na daljinu, i to najmanje jednu trećinu fonda sati kao redovan studij i o tome voditi urednu evidenciju, a što se detaljnije reguliše pravilima studiranja visokoškolske ustanove za odgovarajući ciklus studija.
- (3) Vanredni studenti i studenti koji studiraju učenjem na daljinu obavezni su prisustvovati oblicima provjere znanja kako je predviđeno izvedbenim planom nastave, koji se po pravilu obavljaju u toku onih radnih sedmica u kojima se organizira i nastava za ove studente, a što se detaljnije reguliše pravilima studiranja visokoškolske ustanove za odgovarajući ciklus studija.
- (4) Visokoškolska ustanova je obavezna realizaciju studija koji se ne izvodi kao redovan studij iz stava (1) ovog člana urediti posebnim aktom koji donosi senat najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 54.

(Studijski programi)

- (1) Studij se organizuje u skladu sa studijskim programom. Kod utvrđivanja studijskog programa vodi se računa da studij bude usklađen sa Strategijom razvoja visokog obrazovanja i potrebama profesionalnog sektora, na nivou najnovijih naučnih spoznaja i na njima temeljenih znanja i vještina te usporediv s akreditovanim programima visokoškolskih ustanova u regiji i/ili svijetu.
- (2) Studijski programi regulisanih profesija usklađuju se sa važećom direktivom za svaku profesiju.
- (3) Studijski program sadrži: opis studija, trajanje studija, stručno i naučno zvanje koje se stiče završetkom studija, uslove upisa na studij, predviđene ishode učenja koji se stiču ispunjenjem studijskih obaveza, predviđena znanja, vještine i kompetencije, okvirni sadržaj obaveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovu izvedbu, bodovnu vrijednost svakog predmeta određenu u skladu sa ECTS-om, oblike provođenja nastave i načina provjere znanja za svaki predmet, ciljeve i ishode učenja za svaki predmet, popis predmeta koje student može izabrati s drugih univerzitetskih studija te odredbe o tome da li i pod kojim uslovima studenti koji su prekinuli studij ili su izgubili pravo studiranja mogu nastaviti studij.
- (4) Jedan ECTS studijski bod predstavlja 25 sati ukupnog opterećenja studenta kroz sve oblike njegovog rada na određenom predmetu, odnosno do 30 sati ukupnog opterećenja kada su u pitanju studijski programi medicinske grupe nauka.
- (5) Ciklusi studija i programi koji vode do akademske titule, stručnog i naučnog zvanja koje nudi visokoškolska ustanova fleksibilni su, tako da omogućavaju mobilnost studenata u

odgovarajućim fazama, sa dodjelom ECTS bodova i/ili kvalifikacija, zavisno od rezultata rada koje je student ostvario.

- (6) Kod utvrđivanja pravila studiranja visokoškolska ustanova osigurava poštivanje važećeg evropskog sistema prenosa bodova.
- (7) Studijski programi u formi info kataloga dostavljaju se Ministarstvu u printanoj i elektronskoj formi.

Član 55.

(Primjena studijskih programa)

- (1) Primjenu studijskog programa prati senat i daje prijedlog za njegovu izmjenu i dopunu imajući u vidu da su ishodi učenja definisani u skladu sa zahtjevima, principima i načelima definisanim u odluci iz člana 50. stav (2) ovog zakona.
- (2) Nastavni planovi i programi podliježu evaluaciji, izmjenama i dopunama najmanje jedanput po isteku trajanja ciklusa studija u kojem se realizira studijski program.
- (3) Radi obrazovanja kadrova sa odgovarajućim kvalifikacijama i ostvarivanja javnog interesa, utvrđenog odlukom Skupštine ili Strategijom razvoja visokog obrazovanja, osnivač može tražiti od visokoškolske ustanove kao javne ustanove da uvede novi ili inovira postojeći studijski program, odnosno nastavni plan i program.
- (4) U slučaju uvođenja novog ili inoviranja postojećeg nastavnog studijskog programa po zahtjevu iz stava (3) ovog člana, osnivač je obavezan obezbijediti odgovarajuća finansijska sredstva.

Član 56.

(Pravila studiranja)

- (1) Detaljnija organizacija i trajanje studija, postupak ispitivanja i ocjenjivanja, uslovi i postupak provođenja završnog rada, isprave o studijima i druga relevantna pitanja utvrđuju se za svaki ciklus studija pravilima studiranja koja donosi senat.
- (2) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna, prije upisa studenata u studijsku godinu, na javan i transparentan način, objavom na oglasnoj ploči i svojoj internet stranici, upoznati studente sa pravilima studiranja, koja se tokom studijske godine ne mogu mijenjati.
- (3) Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine.
- (4) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica obavezna je utvrđenu obaveznu literaturu posjedovati u svom bibliotečkom fondu.
- (5) Izmjene i dopune odluke iz stava (3) ovog člana vrši senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove.

Član 57.

(Organizacija studijske godine)

- (1) Studijska godina se organizira u dva semestra: zimski i ljetni.
- (2) Nastava traje 15 sedmica kontinuiranih aktivnosti.
- (3) Kalendar organizacije i realizacije nastavnih programa za studijsku godinu utvrđuje i objavljuje senat visokoškolske ustanove, najkasnije 60 dana prije početka izvođenja nastave, a posebne specifičnosti organizacionih jedinica mogu se urediti internim aktima organizacionih jedinica koji se obavezno objavljuju na njihovoj na internet stranici.

- (4) Ljetni odmor traje najduže osam sedmica.
- (5) Visokoškolska ustanova je obavezna kroz realizaciju nastavnog procesa, pripremiti studente za poslove koje će studenti moći obavljati na osnovu dodijeljene diplome i na kojima će primjenjivati znanja, vještine i kompetencije stečene tokom studija. Visokoškolska ustanova je obavezna osigurati da se u okviru prvog ciklusa studija odnosno integrisanog studija nastavni proces realizuje kao praktična nastava i to u obimu od najmanje 30 ECTS kredita, a što će se preciznije urediti općim aktom visokoškolske ustanove na koji prethodnu saglasnost daje Ministarstvo.
- (6) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica obavezna je tokom studija osigurati da se u nastavni proces uključi odgovarajuće praktično osposobljavanje studenata, kao što je: rad u laboratoriji, industrijska praksa, praktikum, rad na terenu, izrada završnih radova kroz saradnju sa privrednim i širim društvenim okruženjem te drugi oblici praktičnog osposobljavanja kojim se razvijaju znanja, vještine i kompetencije studenata.
- (7) Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo, Privredna komora Kantona Sarajevo i Udruženje poslodavaca Kantona Sarajevo obavezni su saradivati sa visokoškolskim ustanovama radi pribavljanja informacija i osiguranja mogućnosti za realizaciju praktične nastave kod pravnih subjekata u javnom i privatnom sektoru.
- (8) Radi izvršenja obaveza iz stava (7) ovog člana visokoškolska ustanova je obavezna zaključiti sporazum o saradnji sa Službom za zapošljavanje Kantona Sarajevo, Privrednom komorom Kantona Sarajevo i Udruženjem poslodavaca Kantona Sarajevo, a može zaključiti sporazum i sa drugim pravnim subjektima na području Bosne i Hercegovine.
- (9) Sporazum o saradnji iz stava (8) ovog člana visokoškolska ustanova je obavezna dostaviti Ministarstvu.

Član 58.

(Organizacija nastave)

- (1) Nastava se realizira i izvodi prema utvrđenom rasporedu sati.
- (2) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna objaviti raspored sati iz stava (1) ovog člana najkasnije deset dana prije početka realizacije nastave.
- (3) Raspored sati sadrži: naziv studijskog programa, oznaku studijske godine, naziv nastavnog predmeta, vrijeme održavanja nastave (dan i sat), mjesto održavanja nastave (sala, učionica, amfiteatar, laboratorija), imena nastavnog osoblja koje izvodi nastavu i druga uputstva o nastavi.
- (4) Predmetni nastavnik je obavezan da u prvoj sedmici realizacije nastave upozna studente s planom rada na predmetu.

Član 59.

(Organizacija ispita, praktičnog i stručnog rada kod pojedinih oblika nastave)

- (1) Kada se nastava odnosno pojedini oblici nastave organiziraju u formi "učenja na daljinu" ispiti se obavezno održavaju u prostorijama visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (2) Ispiti iz umjetničkih predmeta mogu se održavati i izvan prostorija visokoškolske ustanove/organizacione jedinice ukoliko se radi o ispitu koji se realizira u formi javnih manifestacija kao što su koncerti, izložbe, predstave i drugi oblici prezentacije umjetničkog stvaralaštva.
- (3) Praktični rad i stručna praksa mogu se organizirati i realizirati kao sastavni dio nastave u prostorijama visokoškolske ustanove/organizacione jedinice ili na mjestu njihove realizacije odnosno u nastavnoj bazi visokoškolske ustanove/organizacione jedinice što se preciznije uređuje statutom.

- (4) Status nastavne baze na prijedlog organizacione jedinice utvrđuje senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove, ukoliko ovim zakonom ili drugim relevantnim propisima nije utvrđen postupak sticanja statusa nastavne baze.

Član 60.

(Obaveze akademskog osoblja)

- (1) Akademsko osoblje je obavezno ličnim prisustvom i angažmanom u potpunosti realizirati utvrđeni plan i program iz nastavnog predmeta za koji je izabrano odnosno angažovano.
- (2) Izuzetno, iz opravdanih razloga, izabrano akademsko lice u realizaciji nastavnog plana i programa iz stava (1) ovog člana može zamijeniti drugo adekvatno akademsko lice koje predloži predmetni nastavnik uz prethodno pribavljenu pisanu saglasnost vijeća, a što se preciznije utvrđuje statutom.
- (3) Organizacione jedinice visokoškolske ustanove su obavezne utvrditi postupak za praćenje i evidentiranje redovnog i urednog ispunjavanja nastavnih obaveza (prisustva predavanjima i konsultacijama kao i drugim oblicima nastavnog procesa) od strane članova akademskog osoblja, a što će se preciznije utvrditi statutom visokoškolske ustanove.

Član 61.

(Plan rada)

- (1) Predmetni nastavnik obavezan je informisati studente o ciljevima, sadržaju i metodama realizacije nastave iz nastavnog predmeta, kao i o metodama i kriterijima praćenja njihovog rada, provjerama znanja i ocjenjivanju.
- (2) Zadaci predviđeni za individualni rad studenta (seminarski radovi, projekti, referati, zadaće i drugi oblici realizacije studijskih obaveza) moraju biti ravnomjerno raspoređeni u toku semestra, odnosno studijske godine.
- (3) Termini za konsultacije u toku sedmice moraju biti usklađeni sa planom realizacije nastave tako da su prilagođeni obavezama akademskog osoblja, kao i potrebama studenata. Konsultacije mogu biti organizovane u vidu kabinetskih ili konsultacija u učionici, korištenjem e-maila i drugih vidova elektronske komunikacije, uz obavezu da se najmanje pet sati sedmično planira za kabinetske konsultacije.
- (4) Promjena rasporeda sati i plana rada u toku semestra u pravilu nije dopuštena.
- (5) U slučaju nužne promjene rasporeda sati i plana rada predmetni nastavnik je obavezan najkasnije 24 sata prije promjene na javan i transparentan način o tome obavijestiti studente.
- (6) Predmetni nastavnik je, u skladu sa utvrđenim nastavnim planom i programom, odgovaran za izvođenje svih oblika nastave-predavanja, vježbi, seminara, praktičnog rada, kao i za praćenje aktivnosti studenata i provjeru znanja isključivo na osnovu nastavne literature utvrđene u skladu sa ovim zakonom.

Član 62.

(Vrednovanje znanja studenata)

- (1) Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:
 - a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
 - b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova;
 - c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova;
 - d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova;
 - e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 bodova;
 - f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

- (2) U indeks i/ili drugu ispravu unose se prolazne ocjene. Ocjena iz stava (1) tačka e) je najniža prolazna ocjena.

Član 63.

(Oblici provjere znanja studenta)

- (1) Oblici provjere znanja studenta mogu biti pismeni, usmeni i praktični.
- (2) Rezultati pismenog, usmenog i praktičnog dijela ispita moraju biti objavljeni na oglasnoj ploči u roku od pet radnih dana od dana održavanja ispita uz obavezno oglašavanje termina u kojem će se studentu omogućiti neposredan uvid za pismeni i praktični dio rada. Konačna ocjena se unosi u informacijski sistem studentske službe visokoškolske ustanove/organizacije jedinice u roku od tri radna dana nakon isteka rokova za rješavanje eventualnih žalbi na rezultate ispita ili ponavljanje ispita pred komisijom.
- (3) Svi oblici provjere znanja studenta su javni.
- (4) Pismeni ispitni radovi studenata se čuvaju do kraja studijske godine u kojoj je student polagao ispit.
- (5) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna organizovati i utvrditi termine polaganja ispita tako da student u istom danu može biti opterećen polaganjem najviše jednog ispita uz uvažavanje specifičnosti studijskih programa teoloških fakulteta.
- (6) Ukoliko na osnovu uredno podnesene prijave bude prijavljen samo jedan student za završni ispit predmetni nastavnik će osigurati princip javnosti polaganja ispita.
- (7) Vijeće organizacione jedinice je obavezno posebnom odlukom utvrditi sve oblike provjere znanja, kao i strukturu sa skalom bodovanja iz svakog nastavnog predmeta.

Član 64.

(Postupak provjere znanja i ocjenjivanja)

- (1) Znanje i rad studenata provjerava se i ocjenjuje tokom nastave o čemu se vodi evidencija na način utvrđen odlukom vijeća, a konačna ocjena se utvrđuje na završnom ispitu.
- (2) Provjera znanja studenta se vrši kontinuirano dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra. Najmanje jedna provjera znanja u toku semestra treba biti parcijalni ispit. Utvrđeni elementi vrednovanja pojedinih aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja, obavezno se provode kao jedinstvena cjelina u tekućoj studijskoj godini.
- (3) U strukturi ukupnog broja bodova, najmanje 50% bodova mora biti predviđeno za aktivnosti i provjere znanja u toku semestra. Na završnom ispitu student ne polaže gradivo ispita koje je tokom semestra uspješno okončao, izuzev u slučaju kada želi da poboljša broj osvojenih bodova, što se preciznije utvrđuje aktom vijeća i pravilima studiranja.
- (4) Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta.
- (5) Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku. Nakon završetka zadnje, petnaeste sedmice studenti imaju jednu (šesnaestu) slobodnu sedmicu da se pripreme za polaganje završnog ispita. Završni ispit u redovnom terminu se organizuje u sedamnaestoj i osamnaestoj sedmici. Vrijeme između završnog ispita u redovnom terminu i završnog ispita u popravnom terminu iznosi dvije sedmice.
- (6) Studenti mogu polagati ispite u septembarskom ispitnom roku u dva termina koji se preciznije definiraju akademskim kalendarom, i to zaključno sa 30. septembrom tekuće godine. U prvom ispitnom terminu septembarskog ispitnog roka student ima pravo polagati sve ispite za koje ispunjava uslove da može pristupiti ispitu odnosno provjeri

znanja. U drugom ispitnom terminu septembarskog ispitnog roka student ima pravo polagati jedan ispit.

- (7) Ako student za predviđene aktivnosti i provjere znanja tokom semestra osvoji broj bodova koji zadovoljava uslove za prolaznu ocjenu takvom studentu se može upisati prolazna ocjena bez dodatne provjere znanja u skladu sa silabusom nastavnog predmeta.
- (8) Između održavanja završnih ispita u redovnom i popravnom terminu akademsko osoblje organizuje konsultacije sa studentima, a po potrebi izvodi i dopunsku nastavu radi pomoći studentu da se pripremi za polaganje popravnog ispita, što se preciznije uređuje pravilima studiranja.
- (9) Popis stručnomjetničkih predmeta kod kojih, zbog prirode nastavnog procesa, ponavljanje ispita nije moguće, uređuje se posebnim aktom vijeća organizacione jedinice, a koji je organizaciona jedinica obavezna objaviti na svojoj internet stranici.

Član 65.

(Polaganje ispita po zahtjevu studenta i komisijsko polaganje ispita)

- (1) Student koji nije zadovoljan postignutom ocjenom na ispitu može, u roku od dva radna dana od dana objavljivanja rezultata ispita na oglasnoj ploči, podnijeti zahtjev da ispit ponovi pred komisijom.
- (2) Zahtjev za ponavljanje ispita iz stava (1) ovog člana mora biti obrazložen.
- (3) Rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice imenuje predsjednika i dva člana ispitne komisije u roku od dva radna dana od dana prijema zahtjeva iz stava (1) ovog člana, ako ocijeni da je zahtjev osnovan.
- (4) Predmetni nastavnik čijom ocjenom student nije zadovoljan ne može biti predsjednik komisije, a jedan član komisije mora biti izabran za drugi nastavni predmet, ali iz iste ili srodne naučne/umjetničke oblasti.
- (5) Rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice određuje termin polaganja ispita u roku od tri dana od dana podnošenja osnovanog zahtjeva studenta.
- (6) U slučaju zahtjeva iz stava (1) ovog člana, pismeni ispit ili pismeni dio ispita neće se ponoviti pred komisijom, već će postojeći ocijenjeni pismeni rad komisija ponovno pregledati i ocijeniti, dok je ponavljanje usmenog ispita ili usmenog dijela ispita pred komisijom obavezno.
- (7) Prilikom utvrđivanja ocjene, komisija će uzimati u obzir sve verificirane rezultate rada studenta u toku nastave.
- (8) Kod prigovora studenta na ocjenu za praktični ispit iz onog predmeta čije polaganje nije moguće ponovno organizirati, komisija imenovana od strane rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, a sastavljena od nastavnika iz odgovarajuće oblasti, preispitat će odluku nastavnika koji je ispit ocjenjivao i to na osnovu audio/video zapisa i drugih oblika dokumentiranja polaganja ispita te donijeti konačnu odluku.
- (9) Za predmete iz stava (8) ovog člana visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna osigurati audio/video zapis ili drugi adekvatan oblik dokumentiranja postupka provjere znanja.
- (10) Odluka komisije se donosi većinom glasova članova komisije.
- (11) U slučaju da student najkasnije sedam dana prije održavanja ispita podnese obrazložen zahtjev za izuzeće predmetnog nastavnika, rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice je dužan u roku od tri radna dana donijeti odluku o osnovanosti podnesenog zahtjeva.
- (12) Ukoliko je zahtjev studenta osnovan, rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice donosi odluku o formiranju komisije koja će provesti provjeru znanja studenta, a član akademskog osoblja čije izuzeće je traženo ne može biti član komisije.

- (13) Statutom visokoškolske ustanove preciznije će se definisati razlozi, objektivne okolnosti i postupak za izuzeće člana akademskog osoblja na provjerama znanja studenata.
- (14) Statutom visokoškolske ustanove će se urediti okolnosti u vezi sa stepenom prolaznosti odnosno uspješnosti studenata na provjerama znanja, a koje obavezuju rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice da pokrene i provede postupak utvrđivanja razloga takvog stepena prolaznosti.
- (15) U slučaju komisijskog provođenja ispita, student ima pravo prisustvovati pregledu rada od strane komisije.

Član 66.

(Prelazak u narednu studijsku godinu)

- (1) Student ima pravo prenijeti u narednu godinu studija unutar jednog ciklusa studija najviše 12 ECTS studijskih bodova ili najviše dva nepoložena predmeta bez obzira na vrednovanje, pod uslovom da nepoloženi predmet koji se prenosi u narednu studijsku godinu nije preduslov za slušanje predmeta u toj studijskoj godini.
- (2) Studentu koji obnavlja godinu studija, odnosno koji je prenio ispit u narednu studijsku godinu priznaju se ostvareni bodovi i uredno izvršene obaveze i to u trajanju jedne studijske godine. Odluku o obavezi prisustva nastavnom procesu iz nastavnih predmeta koje je student odslušao donosi vijeće prije početka studijske godine.
- (3) Studentu koji obnavlja studijsku godinu, visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica može, unutar jednog ciklusa u skladu sa svojim kapacitetima i organizacionim mogućnostima, dozvoliti pohađanje nastave i polaganje nastavnih predmeta iz naredne studijske godine pod uslovom da ukupno opterećenje studenata po semestru ne prelazi 30 ECTS studijskih bodova.
- (4) Predmeti iz st. (1) i (3) ovog člana utvrđeni su nastavnim planom i programom.
- (5) Student ima pravo okončati studij i u kraćem vremenskom periodu od perioda trajanja ciklusa studija pod uslovima definisanim statutom.

Član 67.

(Prava studenata sa poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom)

- (1) Studentima sa poteškoćama u razvoju i invaliditetom priznaje se pravo na individualizaciju u postupku realizacije nastavnog procesa odnosno prisustvovanja nastavi, sudjelovanju u izvođenju pojedinih nastavnih sadržaja kao i na provjerama znanja studenata.
- (2) Visokoškolska ustanova je obavezna statutom preciznije urediti prava studenata iz stava (1) ovog člana, kao i prava lica sa poteškoćama u razvoju i sa invaliditetom prilikom apliciranja za upis u prvu godinu studija i polaganja prijemnog ispita.

Član 68.

(Ovjera semestra i studijske godine)

- (1) Ovjera semestra i studijske godine obavezna je za sve studente.
- (2) Na osnovu ovjerenog semestra i studijske godine utvrđuje se broj ECTS studijskih bodova koje je student postigao.
- (3) Uslovi za ovjeru semestra i studijske godine utvrđuju se statutom.

Član 69.

(Završni rad)

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa može biti predviđen završni rad.
- (2) Na drugom i integrisanom ciklusu studija obavezan je završni rad, a što se preciznije utvrđuje općim aktom organizacione jedinice.

- (3) Na trećem ciklusu obavezan je završni (doktorski) rad koji se vrednuje sa najmanje 120 ECTS studijskih bodova.
- (4) Ukoliko organizaciona jedinica utvrdi završni rad iz st. (1) i (2) ovog člana, vrijeme početka izrade treba biti usklađeno sa obimom završnog rada tako da student može pristupiti odbrani istog najkasnije do kraja semestra, a obavezno prije početka upisa u naredni ciklus studija.
- (5) Način, rok i postupak izbora, predlaganje i odobravanje teme završnog rada, formiranje komisije, izrada i odbrana završnog rada iz st. (1), (2) i (3) ovog člana, te druga relevantna pitanja utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.

Član 70.

(Izbor teme završnog rada)

- (1) Tema završnog rada mora biti iz oblasti studijskog programa.
- (2) Iz razloga multidisciplinarnosti teme završnog rada prvog, drugog i trećeg ciklusa studija odnosno integrisanog studija studentu se može odrediti i više od jednog mentora.
- (3) Odluku o zahtjevu kandidata za promjenu mentora odnosno teme završnog rada donosi nadležni organ visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (4) Organizaciona jedinica dužna je obezbijediti dovoljan broj tema i mentora za realizaciju završnih radova za sve studente koji su za to ispunili uslove.

Član 71.

(Odbrana završnog rada)

- (1) Postupak određivanja i zamjene mentora preciznije se uređuje statutom.
- (2) Ako student ne odbrani završni rad, ima pravo još jedanput na odbranu istog završnog rada ili da zatraži da mu se odobri izbor nove teme, što se preciznije uređuje statutom.
- (3) Završni rad i njegova odbrana ocjenjuju se jedinstvenom ocjenom: uspješno odbranio ili nije odbranio. Ocjena se donosi većinom glasova članova komisije.
- (4) Odbrana završnog rada je javna.

Član 72.

(Obaveza objavljivanja završnog rada)

- (1) U biblioteci visokoškolske ustanove/organizacione jedinice i Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine obavezno se pohranjuju tri uvezana primjerka i elektronska verzija dokorskog rada.
- (2) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica obavezna je završne radove prvog, drugog, integrisanog i trećeg ciklusa studija objaviti na svojoj internet stranici u skladu sa zakonom.

Član 73.

(Akademska titula, naučno i stručno zvanje)

- (1) Završetkom ciklusa studija stiče se pravo na određenu akademsku titulu, odnosno stručno i/ili naučno zvanje, u skladu sa pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju stručnih i naučnih zvanja, saglasno Okvirnom zakonu, kao i druga prava u skladu sa posebnim propisima.
- (2) U slučaju nedonošenja pravilnika iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo može donijeti pravilnik kojim se uređuje ova oblast, a koji važi do dana donošenja pravilnika na državnom nivou.

Član 74.
(Završetak ciklusa studija)

Studij određenog ciklusa smatra se uspješno završenim ako je student položio sve ispite i odbranio završni rad ukoliko je predviđen studijskim programom tog ciklusa studija.

Član 75.
(Dodjela diploma)

- (1) Visokoškolska ustanova organizuje studij i dodjeljuje diplome za koje je licencirana i akreditirana.
- (2) Završetkom ciklusa studija studentu se izdaje diploma kojom se potvrđuje da je student završio određeni ciklus studija i stekao pravo na određenu akademsku titulu odnosno stručno i/ili naučno zvanje.
- (3) Uz diplomu, studentu se izdaje i dodatak diplomi.
- (4) Diploma koju izdaje visokoškolska ustanova predstavlja javnu ispravu.
- (5) Do izdavanja diplome, studentu se izdaje uvjerenje o diplomiranju kao javna isprava kojom se potvrđuje da je student ispunio uslove za sticanje zvanja iz ciklusa studija koji je završio.
- (6) Uvjerenje o diplomiranju izdaje se u roku od sedam dana od dana završetka ciklusa studija i važi do izdavanja dokumenata iz st. (2) i (3) ovog člana.
- (7) Uslovi, način i postupak dodjele, odnosno oduzimanja i poništavanja diplome po završenom ciklusu studija te druga relevantna pitanja utvrđuju se zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 76.
(Sadržaj i izgled diplome)

- (1) Diploma i dodatak diplomi obavezno sadrži osnovne informacije o završenom ciklusu studija, stečenom zvanju odnosno tituli i ostvarenom uspjehu studenta u toku studija.
- (2) Diploma i dodatak diplomi se štampaju na jednom od jezika koji su u zvaničnoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, a na zahtjev studenta i na engleskom jeziku, što se uređuje statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Diplomu i dodatak diplomi potpisuju rukovodilac visokoškolske ustanove i rukovodilac organizacione jedinice vodeći računa o specifičnostima teoloških fakulteta.

Član 77.
(Certifikati)

- (1) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je ovlaštena izdavati certifikate nakon završetka necikličnih vidova obrazovanja u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 40/15).
- (2) Dodijeljena zvanja u okviru programa necikličnog obrazovanja ne mogu predstavljati ekvivalent zvanjima iz ovog zakona, a položeni ispiti i ostvareni bodovi ne mogu predstavljati ekvivalent ispitima odnosno dijelu ispita u okviru ciklusa studija u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Certifikati izdati nakon završetka necikličnih vidova obrazovanja služe kao dokaz osposobljenosti kandidata za vršenje odnosno obavljanje određenih poslova i ne predstavljaju ekvivalent diplomi koju izdaje visokoškolska ustanova.

POGLAVLJE VII. STUDENT

Član 78.

(Sticanje i gubitak statusa studenta)

- (1) Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program visokoškolske ustanove.
- (2) Prijem i upis u prvu studijsku godinu vrši se na osnovu konačnih rezultata javnog konkursa.
- (3) Pravo učešća na javnom konkursu imaju državljani Bosne i Hercegovine sa završenim četverogodišnjim srednjoškolskim obrazovanjem.
- (4) Pravo učešća na javnom konkursu imaju i strani državljani sa stečenim odgovarajućim srednjoškolskim obrazovanjem, u skladu sa zakonom, konvencijama i međudržavnim ugovorima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.
- (5) Upisanom studentu iz stava (1) ovog člana visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica izdaje indeks čiji sadržaj i oblik, pravilnikom predviđenim ovim zakonom, propisuje Ministarstvo.
- (6) Status studenta prestaje:
 - a) okončanjem ciklusa studija;
 - b) ispisom sa visokoškolske ustanove;
 - c) isključenjem sa visokoškolske ustanove/organizacione jedinice po postupku i uz uslove utvrđene zakonom, statutom ili drugim odgovarajućim aktom visokoškolske ustanove;
 - d) kada student ne okonča studij u roku utvrđenom zakonom i statutom;
 - e) kada student kojem ne miruju prava i obaveze ne upiše narednu godinu studija odnosno ne obnovi upis u istu godinu studija;
 - f) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove.
- (7) Lice koje izgubi status studenta u smislu stava (6) ovog člana može ponovno steći status studenta na način i pod uslovima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.
- (8) Student visokoškolske ustanove kao javne ustanove koji je u posljednjoj studijskoj godini odslušao sve predmete zadržava status studenta narednu studijsku godinu (apsolventski staž) i ima pravo polagati nepoložene ispite u svim ispitnim rokovima u toku studijske godine.
- (9) Ukoliko student u vremenskom periodu iz stava (8) ovog člana ne položi nepoložene ispite, dužan je obnoviti studijsku godinu.
- (10) Ukoliko je student položio sve ispite, izuzev završnog rada, ima pravo polagati završni rad u toku studijske godine, bez obzira na ispitne rokove utvrđene ovim zakonom.

Član 79.

(Konkurs za upis)

- (1) Konkurs za upis studenata raspisuje visokoškolska ustanova, u skladu sa zakonom i statutom.
- (2) Konkurs za upis studenata može raspisati samo akreditovana visokoškolska ustanova.

Član 80.

(Sadržaj konkursa za upis studenata)

- (1) Javni konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu na visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu sadrži:

- a) broj kandidata (domaćih i stranih studenata) koji će se finansirati iz Budžeta Kantona;
 - b) broj kandidata (domaćih i stranih studenata) koji samostalno plaćaju troškove studiranja;
 - c) visinu troškova studija za studente (domaće i strane studente) koji će plaćati školarinu;
 - d) osnove i mjerila za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata za upis;
 - e) način vrednovanja uspjeha ostvarenog u toku srednjoškolskog obrazovanja;
 - f) način provjere znanja i sposobnosti kandidata (prijemni ispit) za odgovarajući studij koji se vrši testom ili drugom pisanom formom u ovjerenom duplikatu, od čega jedna kopija ostaje visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici, a druga kandidatu.
 - g) vrijeme provjere znanja i sposobnosti kandidata za odgovarajući studij te vrijeme objave rezultata izvršenih provjera;
 - h) pouku o pravnom lijeku i postupak zaštite prava kandidata koji su nezadovoljni rezultatima prijemnog ispita;
 - i) rok u kojem visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica mora objaviti konačnu listu primljenih kandidata;
 - j) rokove za upis primljenih kandidata.
- (2) Elemente konkursa iz tač. a), b) i c) stava (1) ovog člana utvrđuje Vlada, a elemente iz tač. d), e), f), g), h), i) i j) visokoškolska ustanova. Elemente iz tačke a) utvrđuje Vlada na osnovu prijedloga visokoškolske ustanove, u skladu sa planom upisa studenata, prostornim i kadrovskim uslovima i uslovima opremljenosti visokoškolske ustanove, a elemente iz tačke d) utvrđuje visokoškolska ustanova u skladu sa zajedničkim osnovama i mjerilima za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata.
 - (3) Obavijest o konkursu za upis studenata u prvu studijsku godinu objavljuje visokoškolska ustanova u najmanje tri dnevna lista na području Bosne i Hercegovine.
 - (4) Konkurs za upis studenata za upis u prvu studijsku godinu objavljuje se na internet stranici i oglasnoj ploči visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, i to najkasnije dva mjeseca prije početka studijske godine.
 - (5) Konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu na visokoškolsku ustanovu kao ustanovu, koji se objavljuje uz prethodnu saglasnost Ministarstva, uz finansijske elemente, obavezno sadrži broj studenata u svim statusima i elemente iz stava (1) ovog člana tač. d), e), f), g), h), i) i j) kao i druge elemente utvrđene statutom visokoškolske ustanove.
 - (6) U slučaju osnivanja nove visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, odsjeka ili uvođenja novog studijskog programa, Ministarstvo može odobriti objavu konkursa za upis studenata u prvu studijsku godinu i u kraćem roku u odnosu na rok utvrđen u stavu (4) ovog člana.
 - (7) Pisani testovi kojima se vrši provjera znanja prijavljenih kandidata na konkurs za upis u prvu godinu studija identični su za sve kandidate koji se prijavljuju za upis na isti studijski program u okviru organizacione jedinice, a provjera znanja obavezno se provodi u istom danu i u istom vremenskom terminu.
 - (8) Postupak prijema i upisa studenata na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici provodi se u skladu sa odredbama ovog člana do donošenja pravilnika kojim će se preciznije urediti osnove i mjerila za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata za upis, način vrednovanja uspjeha ostvarenog u toku srednjoškolskog obrazovanja, način provjere znanja i sposobnosti kandidata za upis, kao i druga relevantna pitanja.
 - (9) Pravilnik iz stava (8) ovog člana donosi ministar.

- (10) Na prijedlog Ministarstva, a uz prethodno pribavljeno mišljenje visokoškolske ustanove kao ustanove, Vlada donosi odluku o vrsti i cijeni usluga koje nisu školarine, a koje su studenti obavezni plaćati.

Član 81.

(Konačna lista kandidata)

- (1) Prilikom prijave na konkurs kandidat predaje originalna dokumenata ili ovjerenu fotokopiju dokumenata u skladu sa uslovima konkursa.
- (2) Preliminarnu rang-listu primljenih i prijavljenih kandidata organizaciona jedinica visokoškolske ustanove će objaviti na oglasnoj ploči nakon što je verificira komisija koju imenuje vijeće, najkasnije dva dana od posljednjeg dana polaganja prijemnog ispita, a za organizacionu jedinicu na kojoj se prijemni ispit ne polaže najkasnije dva dana nakon isteka roka za podnošenje prijave na konkurs.
- (3) Na rang-listu iz stava (2) ovog člana kandidati imaju pravo prigovora u roku od tri dana od dana objave iste.
- (4) Na prigovor iz stava (3) ovog člana nadležno tijelo organizacione jedinice obavezno je donijeti odluku u roku od tri dana.
- (5) Konačnu rang-listu upisanih studenata u svim statusima, visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna objaviti na oglasnoj ploči najkasnije dva dana nakon isteka roka za donošenje odluke po izjavljenom prigovoru. Rukovodilac visokoškolske ustanove je obavezan Ministarstvu dostaviti spisak svih upisanih studenata u prvu godinu studija na nivou visokoškolske ustanove najkasnije sedam dana prije početka studijske godine.
- (6) Kandidat koji je ostvario pravo upisa u prvu godinu studija na organizacionoj jedinici na kojoj se ne polaže prijemni ispit ne može ostvariti status studenta na organizacionoj jedinici na kojoj se polaže prijemni ispit u toku prve studijske godine.
- (7) Student iz stava (6) ovog člana može ostvariti pravo nastavka studija na drugoj organizacionoj jedinici na starijim godinama studija po principu ekvivalencije.
- (8) Teološki fakulteti preliminarnu rang listu primljenih i prijavljenih kandidata te konačnu rang-listu upisanih kandidata objavljuju nakon provedenog specifičnog postupka za upis kandidata na teološki studij.
- (9) U roku od sedam dana od dana objave konačne rang-liste kandidat koji je ostvario pravo na upis je obavezan dostaviti originalne dokumente organizacionoj jedinici, u suprotnom smatra se da je odustao od upisa na studijski program za koji je aplicirao.

Član 82.

(Pravo upisa u prvi i drugi ciklus studija i integrisani studij)

- (1) Student ima pravo upisa na studijske programe prvog i drugog ciklusa studija i integrisanog studija na konkurentskoj osnovi, a u skladu sa pravilnikom iz člana 80. stav (8) ovog zakona.
- (2) Za upis na pojedine studijske programe mogu se utvrditi dodatni uslovi u skladu sa ovim zakonom.

Član 83.

(Pravo u treći ciklus studija)

Student ima pravo upisa na treći ciklus studija, pod uslovima utvrđenim zakonom, statutom i pravilima studiranja, a na osnovu konkursa na koji prethodnu saglasnost daje Ministarstvo.

Član 84.

(Pravo upisa stranih državljana)

- (1) Strani državljani imaju pravo upisa na studijske programe na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi u Kantonu pod jednakim uslovima kao i državljani Bosne i Hercegovine, u skladu sa ovim zakonom i statutom visokoškolske ustanove te u skladu sa kvotom za upis studenata stranih državljana koju utvrđuje Vlada.
- (2) Strani državljani plaćaju troškove studija na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi po cjenovniku predviđenom za strane državljane, osim ukoliko to nije, za određene države, drugačije definirano međudržavnim ugovorima.
- (3) Studenti državljani država nastalih disolucijom SFRJ upisuju se i plaćaju troškove studija na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi pod istim finansijskim uslovima kao državljani Bosne i Hercegovine i u skladu sa kvotom za upis studenata iz ove kategorije koju odobri Vlada na prijedlog visokoškolske ustanove.
- (4) Stranim državljanima se može ograničiti ili uskratiti upis ukoliko se radi o studijskom programu koji se odnosi na vojno ili policijsko obrazovanje ili drugi studij od interesa za sigurnost Bosne i Hercegovine i Kantona.

Član 85.

(Pravo učešća na konkursu prije izvršenog priznavanja inostrane kvalifikacije i ekvivalencije)

- (1) Kandidat koji je stekao srednjoškolsko obrazovanje izvan Bosne i Hercegovine ima pravo učešća na konkursu za upisa i prije izvršenog priznavanja inostrane visokoškolske kvalifikacije, odnosno ekvivalencije svjedočanstva o završenom srednjoškolskom obrazovanju u inostranstvu.
- (2) Kandidat iz stava (1) ovog člana koji ispunjava uslove konkursa, a nalazi se na rang-listi kandidata koji su položili prijemni ispit u okviru odobrene kvote studenata za upis na tu visokoškolsku ustanovu, može uslovno upisati prvu studijsku godinu prije izvršenog priznavanja inostrane visokoškolske kvalifikacije odnosno ekvivalencije svjedočanstva, uz prezentiranje potvrde da je postupak priznavanja odnosno ekvivalencije po njegovom zahtjevu u toku i da kašnjenje u donošenju odgovarajućeg rješenja nije rezultat njegovog propusta koji mu se može staviti na teret.
- (3) Kandidatu koji ispuni uslove konkursa za upis na drugi odnosno treći ciklus studija se može omogućiti uslovni upis saglasno zakonskim rješenjima iz st. (2) i (3) ovog člana.
- (4) Postupak izvršenog priznavanja inostrane visokoškolske kvalifikacije odnosno ekvivalencije svjedočanstva, diploma i drugih javnih isprava o okončanom odnosno započetom obrazovanju provodi se u skladu sa ovim zakonom odnosno na osnovu bilateralnih ili multilateralnih ugovora koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu.

Član 86.

(Obaveza visokoškolske ustanove)

Visokoškolska ustanova je obavezna Ministarstvu dostavljati podatke o studentima koji uspješno okončaju studij sa naznakom imena i prezimena studenta, ciklusa studija i studijskog programa te dodijelnog zvanja najkasnije 15 dana nakon završetka svake studijske godine.

Član 87.

(Ugovor o studiranju)

- (1) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica i student zaključuju ugovor o studiranju kojim se preciznije uređuju njihova međusobna prava i obaveze.
- (2) Bitne elemente ugovora iz stava (1) ovog člana posebnim pravilnikom propisuje senat visokoškolske ustanove.

Član 88.

(Prava i obaveze studenta i studentski standard)

- (1) Student ima pravo i obavezu da studira po usvojenim i odobrenim pravilima studiranja i nastavnom planu i programu te da bude ispitivan i ocjenjivan u skladu sa pravilima koja su transparentna, pravična i dostupna svakom studentu.
- (2) Prava i obaveze iz studentskog standarda su lična i neprenosiva.
- (3) Student ima pravo na:
 - a) prisustvovanje svim oblicima nastave;
 - b) kvalitetan nastavni proces u skladu sa usvojenim i odobrenim nastavnim planom i programom;
 - c) blagovremeno i tačno informisanje o svim pitanjima koja se odnose na studij;
 - d) da na transparentan način bude upoznat o rasporedu nastave i ispitnim terminima na nivou studijske godine i to u prve dvije sedmice studijske godine;
 - e) ravnopravnost u pogledu uslova studija i tretmana u visokoškolskoj ustanovi kao i na povlastice koje nosi status studenta;
 - f) različitost i zaštitu od diskriminacije;
 - g) pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa zakonom;
 - h) korištenje biblioteke i drugih usluga koje se pružaju studentima na visokoškolskoj ustanovi, a u skladu sa aktima visokoškolske ustanove;
 - i) konsultacije i pomoć akademskog osoblja u savladavanju nastavnog sadržaja, a posebno pri izradi završnog rada;
 - j) slobodu mišljenja i iznošenja ličnih stavova koji su u vezi sa nastavnim sadržajem u toku realiziranja nastavnog procesa;
 - k) evaluaciju rada akademskog osoblja;
 - l) priznavanje i prenos bodova između visokoškolskih ustanova s ciljem osiguranja mobilnosti;
 - m) učešće u postupku izbora za studentsko predstavničko tijelo i druga tijela ustanovljena statutom visokoškolske ustanove;
 - n) sudjelovanje u radu studentskih organizacija;
 - o) sudjelovanje u radu i odlučivanju tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice u skladu sa statutom;
 - p) zaštitu u slučaju povrede nekog od njegovih prava na način utvrđen zakonom i statutom;
 - r) druga prava predviđena statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.
- (4) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna na svojoj internet stranici objaviti informacioni paket odnosno studentski vodič koji sadrži informacije o pravima studenata koja ostvaruje tokom studija kao što je način ostvarivanja zdravstvene zaštite studenata, studentskom udruženju na organizacionoj jedinici, sekcijama koje su na raspolaganju studentima, programima mobilnosti kao i druge relevantne informacije. Sadržaj informacionog paketa odnosno studentskog vodiča preciznije se utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.
- (5) Student ima sljedeće obaveze:
 - a) pridržavati se pravila studiranja koje je propisala visokoškolska ustanova;
 - b) ispunjavati nastavne i druge obaveze studenta;
 - c) iskazivati poštovanje prema pravima akademskog i neakademskog osoblja, kao i pravima drugih studenata u visokoškolskoj ustanovi;
 - d) uredno izvršavati svoje studijske obaveze i učestvovati u akademskim aktivnostima;
 - e) poštivati kućni red, etički kodeks i kodeks ponašanja i oblačenja;

- f) druge obaveze utvrđene zakonom, statutom ili drugim aktom visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.

Član 89.

(Mirovanje prava i obaveza studenta)

- (1) Prava i obaveze studenta miruju u slučajevima utvrđenim zakonom i statutom.
- (2) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica može na zahtjev studenta odobriti da mu iz opravdanih razloga određeno vrijeme, a najduže godinu dana, miruju prava i obaveze.
- (3) Pod opravdanim razlozima iz stava (2) ovog člana podrazumijevaju se slučajevi:
 - a) trajanja teške bolesti zbog koje student nije mogao pohađati nastavu i polagati ispite;
 - b) trajanja porodijskog odsustva;
 - c) drugi slučajevi utvrđeni statutom.
- (4) Postojanje opravdanih razloga iz stava (3) ovog člana student potvrđuje dostavljanjem dokaza rukovodiocu organizacione jedinice, izdatog od nadležne javne zdravstvene ili druge ustanove relevantne za svaki konkretni slučaj.
- (5) Rukovodilac organizacione jedinice donosi odluku po zahtjevu studenta iz stava (2) ovog člana, zadržavajući pravo na provjeru opravdanosti razloga iz stava (3) ovog člana.
- (6) Student kojem ne miruju prava i obaveze, a koji ne upiše narednu odnosno ne obnovi upis u istu studijsku godinu, izjednačava se sa studentom koji se ispisao sa visokoškolske ustanove.

Član 90.

(Disciplinska odgovornost studenta)

- (1) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se regulišu: postupak disciplinske odgovornosti studenta, teže i lakše povrede obaveza, disciplinski organi, postupak za utvrđivanja odgovornosti studenta i druga relevantna pitanja.
- (2) Postupak disciplinske odgovornosti protiv studenta može biti pokrenut samo za teže i lakše povrede obaveza koje su prije nego što su počinjene bile utvrđene statutom i za koje je bila propisana odgovornost.
- (3) Postupak disciplinske odgovornosti ne može se pokrenuti:
 - a) nakon isteka šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioca;
 - b) nakon isteka godinu dana od dana kad je povreda obaveze učinjena.
- (4) Za težu povredu obaveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.

Član 91.

(Nastavak studija na drugoj visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici)

- (1) Studentu koji studira na drugoj visokoškolskoj ustanovi u Bosni i Hercegovini ili inostranstvu ili na drugoj organizacionoj jedinici u okviru visokoškolske ustanove može se odobriti nastavak studija na istom ili srodnom studijskom programu visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (2) Odluku o prelasku studenata sa druge visokoškolske ustanove/organizacione jedinice donosi rukovodilac organizacione jedinice pod uslovima utvrđenim općim aktom koji donosi vijeće organizacione jedinice.

Član 92.

(Predstavničko tijelo studenata)

- (1) Studenti visokoškolske ustanove/organizacione jedinice se organizuju u predstavničko tijelo koje zastupa interese studenata visokoškolske ustanove/organizacione jedinice i daje doprinos ostvarenju obrazovnih, nastavnih, naučnih, kulturnih, akademskih i drugih

društveno korisnih potreba studenata, a na osnovu demokratskih principa i u skladu sa zakonom.

- (2) Statutom visokoškolske ustanove ili posebnim zakonom preciznije se utvrđuje pitanje uspostave i načina rada predstavničkih tijela studenata, njihova prava, obaveze i odgovornosti, pitanja studentskog standarda i druga pitanja bitna za rad predstavničkog tijela studenata.

POGLAVLJE VIII.

AKADEMSKO OSOBLJE I AKADEMSKA ZVANJA

ODJELJAK A.

AKADEMSKA ZVANJA

Član 93.

(Dodjela akademskih zvanja)

- (1) Visokoškolska ustanova dodjeljuje akademiska zvanja koja mogu biti naučnonastavna, umjetničkonastavna, nastavna i umjetnička.
- (2) Univerzitet dodjeljuje naučnonastavna, umjetnička i umjetničkonastavna zvanja i to:
 - a) redovni profesor;
 - b) vanredni profesor;
 - c) docent;
 - d) lektor;
 - e) viši asistent;
 - f) asistent.
- (3) Lica koja su birana u akademiska zvanja iz stava (2) ovog člana tač. a), b) i c) su nastavnici, a lica izabrana u akademiska zvanja pod tač. d), e) i f) su saradnici.
- (4) Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:
 - a) profesor visoke škole;
 - b) predavač visoke škole;
 - c) asistent.

Član 94.

(Period izbora i statusna pitanja)

- (1) Akademsko osoblje na visokoškolskoj ustanovi bira se na određeni izborni period i to:
 - a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti ponovnog izbora;
 - b) viši asistent na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora isključivo ako postigne stepen trećeg ciklusa studija;
 - c) viši asistent u umjetničkonastavnom zvanju na period od pet godina sa mogućnošću jednog ponovnog izbora isključivo ukoliko nakon izbora ostvari javno predstavljene oblike umjetničkog stvaralaštva u skladu sa statutom visokoškolske ustanove;
 - d) lektor na period od pet godina bez mogućnosti ponovnog izbora;
 - e) docent na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
 - f) vanredni profesor na period od šest godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
 - g) redovni profesor trajno, uz obavezu da u ciklusima od po pet godina ostvaruje dodatne rezultate u nastavi i naučnoistraživačkom radu, a koji se precizno utvrđuju statutom kao i njihova provjera odnosno evaluacija.
- (2) Redovni profesor zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme. Redovni profesor koji ne bude ispunjavao obaveze i stava (1) alineja g) ovog člana ne može biti biran za

- rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice niti mu se može dodijeliti počasno zvanje profesor emeritus.
- (3) Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:
 - a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti ponovnog izbora;
 - b) predavač visoke škole na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
 - c) profesor visoke škole trajno.
 - (4) Član akademskog osoblja zaključuje ugovor o radu s visokoškolskom ustanovom/organizacionom jedinicom na period na koji je izabran. Nakon isteka tog izbornog perioda visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica obavezna je zaključiti novi ugovor o radu sa svakim članom akademskog osoblja koji je izabran u isto ili više akademsko zvanje.
 - (5) Rokovi za izbor u isto ili više zvanje akademskog osoblja produžit će se za vrijeme provedeno na porodiljskom odsustvu, bolovanju dužem od šest mjeseci, javnoj dužnosti ili iz drugih opravdanih razloga, a što se preciznije utvrđuje statutom.
 - (6) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna da na nastavnom predmetu/naučnoj oblasti uz nastavnika sa navršениh 55 godina života ima izabranog asistenta/višeg asistenta odnosno da uz nastavnika sa navršениh 65 godina života ima izabranog docenta.
 - (7) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica zaključuje ugovor o radu sa izabranim članom akademskog osoblja koji je strani državljanin, uz poštivanje zakonskih i podzakonskih propisa kojima se reguliše njihov radni angažman i izdavanje boravišne dozvole za strane državljane.
 - (8) Status lica kojem je istekao izbor u zvanju lektora preciznije se uređuje statutom visokoškolske ustanove.
 - (9) Od primjene stava (4) ovog člana mogu se izuzeti lica koja su u radnom odnosu u ustanovi koja prema odredbama ovog zakona i statuta visokoškolske ustanove predstavlja nastavnu bazu i koja se nakon izvršenog izbora u akademsko zvanje angažuju za potrebe realizacije nastavnog procesa bez zasnivanja radnog odnosa sa visokoškolskom ustanovom odnosno organizacionom jedinicom.

Član 95.

(Stručni saradnik na fakultetima i akademijama)

- (1) Za osposobljavanje studenata za praktični i stručni rad, kao i za pomoć akademskom osoblju u organizaciji naučnonastavnog, odnosno nastavnoumjetničkog procesa mogu se angažovati stručni saradnici: metodičar, umjetnički saradnik, viši stručni saradnik za jezik, samostalni umjetnički saradnik i korepetitor.
- (2) Statutom visokoškolske ustanove propisat će se postupak, uslovi i period angažman lica iz stava (1) ovog člana.

Član 96.

(Uslovi za izbor u naučnonastavna zvanja)

Uslovi za izbor u naučnonastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- a) asistent: završen ciklus studija koji se vrednuje sa najmanje 300 ECTS bodova i sa najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- b) viši asistent: stepen drugog ciklusa studija (magisterij) odnosno integrisani ciklus studija, proveden izborni period u zvanju asistenta;
- c) lektor: stepen drugog ciklusa studija (magisterij) odnosno integrisani ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;

- d) docent: naučni stepen doktora u datoj oblasti, najmanje tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka, pokazane nastavničke sposobnosti;
- e) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, najmanje pet naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka, objavljena knjiga, originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod te uspješno mentorstvo najmanje jednog kandidata za stepen drugog ciklusa studija odnosno integrisanog ciklusa studija;
- f) redovni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, najmanje osam naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka, najmanje dvije objavljene knjige, originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod, te uspješno mentorstvo najmanje po jednog kandidata za stepen drugog odnosno integrisanog ciklusa studija i trećeg ciklusa studija.

Član 97.

(Uslovi za izbor u umjetničkonastavna zvanja)

- (1) Uslovi za izbor u umjetničkonastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na nastavnim programima na univerzitetu ako je za nastavni predmet od naročito značaja umjetnički kriterij su:
 - a) asistent: stepen prvog ciklusa studija koji se vrednuje s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
 - b) viši asistent: stepen drugog ciklusa studija sa prosječnom ocjenom 8 ili 3,5 na prvom i drugom ciklusu studija i uspješno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva;
 - c) docent: stepen drugog ciklusa studija sa prosječnom ocjenom 8 ili 3,5 na prvom i drugom ciklusu studija, veći broj uspješno javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu;
 - d) vanredni profesor: stepen drugog ciklusa studija sa prosječnom ocjenom 8 ili 3,5 na prvom i drugom ciklusu studija, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti i pokazani rezultati u nastavnom radu;
 - e) redovni profesor: stepen drugog ciklusa studija sa prosječnom ocjenom 8 ili 3,5 na prvom i drugom ciklusu studija, veći broj uspješno javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i doprinos podizanju nastavnog i umjetničkog kadra.
- (2) Sadržaj pojmova: uspješno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva, priznanje za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti, uspješno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti, doprinos podizanju nastavnog i umjetničkog kadra, preciznije se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Član 98.

(Uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi)

- (1) Uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su:
 - a) asistent: završen stepen prvog ciklusa studija s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
 - b) predavač visoke škole: završen stepen drugog ciklusa studija odnosno integrisani ciklus studija s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5 i pokazana nastavna sposobnost;

- c) profesor visoke škole: završen stepen trećeg ciklusa studija, najmanje tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka i pokazana nastavna sposobnost.
- (2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica izabrana u naučnonastavna zvanje.

Član 99.

(Uslovi za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi)

- (1) Uslovi za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su:
 - a) asistent: završen stepen prvog ciklusa studija s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
 - b) predavač visoke škole: završen stepen najmanje prvog ciklusa studija, javno predstavljani oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost;
 - c) profesor visoke škole: završen stepen najmanje prvog ciklusa studija, istaknuti javno predstavljani oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.
- (2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica izabrana u umjetničkonastavna zvanja.

Član 100.

(Definicija i sadržaj pojmova iz uslova za izbor)

- (1) Pod objavljenom knjigom u smislu ovog zakona podrazumijeva se tematski cjelovit i kompaktan recenziran naučni, stručni ili umjetnički sadržaj u štampanoj ili elektronskoj formi koji:
 - a) tematizira određenu oblast;
 - b) nikada prije nije bio publiciran;
 - c) je katalogiziran;
 - d) je putem biblioteke organizacione jedinice i visokoškolske ustanove dostupan studentima i akademskoj zajednici.
- (2) Pod mentorstvom iz člana 96. alineja e) i f) ovog zakona podrazumijeva se uspješno mentorstvo u drugom i trećem ciklusu studija odnosno integrisanom ciklusu studija, kao i mentorstvo ostvareno u postupku sticanja naučnog stepena magistra nauka ili doktora nauka po predbolonjskom sistemu studija.
- (3) Sadržaj pojmova: uspješno mentorstvo, objavljen naučni rad, katalogizirana knjiga, univerzitetski udžbenik, originalni stručni uspjeh, projekt, patent i originalni metod, pokazani rezultati u nastavnom radu, značajan doprinos razvoju kulture i umjetnosti, preciznije se uređuje statutom visokoškolske ustanove.
- (4) Uspješno mentorstvo iz stava (3) ovog člana predstavlja mentorstvo koje je okončano uspješnom odbranom završnog rada odnosno doktorske disertacije.

Član 101.

(Registar publikacija)

- (1) Senat visokoškolske ustanove je obavezan najkasnije u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona putem Ministarstva dostaviti Savjetu za nauku prijedlog registra relevantnih naučnih baza podataka. U slučaju da senat visokoškolske ustanove ne dostavi prijedlog registra u propisanom roku, Ministarstvo će utvrditi prijedlog istog i dostaviti Savjetu za nauku.
- (2) Savjet za nauku je obavezan, uvažavajući prijedlog iz stava (1) ovog člana, zatražiti o istom mišljenje Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine te uspostaviti registar relevantnih naučnih baza podataka najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema prijedloga iz stava (1) ovog člana.

- (3) Radovi objavljeni u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka, a koje su definirane u registru iz stava (2) ovog člana, smatrat će se relevantnim u postupku izbora u akademska odnosno naučnoistraživačka zvanja.
- (4) Ažuriranje podataka iz registru iz stava (2) ovog člana uređuje se posebnim aktom Ministarstva.
- (5) Radovi koji su u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 26/16) objavljeni prije uspostave registra iz stava (2) ovog člana smatrat će se relevantnim u postupku izbora u akademska zvanja.
- (6) Visokoškolska ustanova je obavezna članovima akademskog osoblja omogućiti pristup relevantnim naučnim bazama podataka iz registra iz stava (2) ovog člana. Student ima pravo pristupa bazama podataka iz registra iz stava (2) ovog člana na način i pod uslovima propisanim statutom.
- (7) Visokoškolska ustanova je obavezna u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik o izboru u akademska zvanja kojim će uspostaviti bodovni sistem vrednovanja naučnih radova kao uslova za izbor u akademska zvanja, kao i ostala relevantna pitanja.

Član 102.

(Vrednovanje prilikom izbora u isto ili više zvanje)

- (1) Prilikom izbora u isto ili više zvanje uzimaju se u obzir:
 - a) objavljeni radovi,
 - b) knjige i rezultati vlastitih istraživanja u primjeni,
 - c) projekti,
 - d) mentorstva, odnosno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva.
- (2) Uslovi za izbor u akademsko zvanje koji su navedeni u stavu (1) ovog člana uzimaju u obzir samo ukoliko su nastali u vremenu od posljednjeg izbora u zvanje.
- (3) Akademsko osoblje na istoj visokoškolskoj ustanovi ne može istovremeno posjedovati izbor u dva ili više različitih akademskih zvanja.
- (4) Postupak i razlozi za oduzimanje akademskog zvanja koje je stečeno odnosno dodijeljeno suprotno ovom zakonu, statutu i provedbenim propisima se uređuje statutom.

ODJELJAK B.

AKADEMSKO OSOBLJE, RASPISIVANJE KONKURSA I KRITERIJI ZA IZBOR

Član 103.

(Konkurs za izbor u akademska zvanja)

- (1) Konkurs za izbor člana akademskog osoblja, uz prethodno pribavljenu saglasnost senata, raspisuje rukovodilac organizacione jedinice najkasnije šest mjeseci prije isteka izbornog perioda postojećeg člana akademskog osoblja odnosno najkasnije šest mjeseci prije početka studijske godine.
- (2) Vijeće utvrđuje prijedlog za raspisivanje konkursa za izbor akademskog odnosno naučnoistraživačkog osoblja i odluku dostavlja senatu visokoškolske ustanove.
- (3) Organizaciona jedinica je obavezna prije početka studijske godine sačiniti i dostaviti rukovodiocu i upravnom odboru visokoškolske ustanove dinamički plan potreba za raspisivanje konkursa za izbor u zvanje.
- (4) Senat razmatra prijedlog vijeća i donosi odluku kojom se daje saglasnost za raspisivanje konkursa koji se objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu i na internet stranici visokoškolske ustanove/organizacione jedinice. Nakon donošenja odluke senata konkursnu proceduru u skladu sa odredbama ovog zakona i statuta provodi organizaciona jedinica koja je inicirala raspisivanje konkursa.

- (5) Visokoškolska ustanova ne može raspisivati konkurs za izbor člana akademskog osoblja ukoliko se nastavna potreba može zadovoljiti angažmanom raspoloživog akademskog osoblja, uz poštivanje Standarda i normativa, odluke o izboru u zvanje člana akademskog osoblja odnosno odluke o izvršenoj ekvivalenciji izvršenog izbora u akademsko zvanje.
- (6) Član akademskog odnosno naučnoistraživačkog osoblja može sudjelovati u realizaciji nastavnog odnosno naučnoistraživačkog procesa na svim organizacionim jedinicama u okviru visokoškolske ustanove, pod uslovima da je takav angažaman u skladu sa Standardima i normativima, odlukom o izboru u zvanje odnosno odlukom o ekvivalenciji izbora u zvanje.

Član 104.

(Prijem u radni odnos ili angažman ostalih lica)

Prijem u radni odnos ili angažman na organizacionoj jedinici lica koja nisu birana u akademsko/naučnoistraživačko zvanje, može se vršiti isključivo uz prethodno pribavljenu pisanu saglasnost rektora koja se daje nakon što se utvrdi nemogućnost preraspodjele raspoloživog kadra u okviru visokoškolske ustanove.

Član 105.

(Radni angažman bez zasnivanja radnog odnosa)

- (1) Visokoškolska ustanova može da angažira akademsko osoblje sa druge visokoškolske ustanove, ako:
 - a) se na raspisani konkurs za izbor člana akademskog osoblja nije prijavio nijedan kandidat ili po provedenom konkursu nije izabran nijedan od prijavljenih kandidata;
 - b) član akademskog osoblja koji je u radnom odnosu na matičnoj organizacionoj jedinici visokoškolske ustanove da ili dobije otkaz, odnosno bude suspendiran odlukom nadležnog tijela, i to dok se u konkursnom postupku ne izabere novi član akademskog osoblja.
- (2) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica, ukoliko postoji nastavna potreba, može angažovati izabranu osobu u akademskom zvanju koja nije u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici, pod uslovom da joj nije istekao period izbora u zvanje i uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog organa njegovog poslodavca.
- (3) U cilju upoznavanja studenata sa naučnim/umjetničkim dostignućima, sa primjenom naučnih rezultata u praksi, praktičnim radom i drugim vidovima stručnog usavršavanja ili u cilju izvođenja pojedinih specifičnih predavanja, vježbi, seminara i drugih oblika rada, organizaciona jedinica može na prijedlog predmetnog nastavnika angažirati istaknutog naučnog radnika, umjetnika, odnosno stručnjaka iz prakse da učestvuje u ostvarivanju dijela nastave na nastavnom predmetu.
- (4) Visokoškolska ustanova može člana akademskog osoblja koji je izabran odnosno imenovan na neku javnu dužnost angažovati u nastavno-naučnom procesu u skladu sa relevantnim zakonskim, podzakonskim propisima i statutom.
- (5) Visokoškolska ustanova može u opravdanim slučajevima kao što su porodijsko odsustvo, bolovanje duže od šest mjeseci i u drugim slučajevima koji se definišu statutom, za izvođenje nastavnog procesa bez raspisivanja javnog konkursa i zasnivanja radnog odnosa angažovati za taj vremenski period člana akademskog osoblja koji ima odgovarajući izbor u akademsko zvanje, na način i pod uslovima utvrđenim statutom.
- (6) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica može bez raspisivanja konkursa angažirati nastavnika sa druge domaće ili inostrane visokoškolske ustanove u svojstvu gostujućeg profesora kao predmetnog nastavnika sa maksimalnim opterećenjem propisanim

Standardima i normativima, pri čemu odluku o takvom angažmanu donosi senat na prijedlog vijeća organizacione jedinice.

- (7) Način, period i uslovi za angažman gostujućeg profesora preciznije se uređuju statutom visokoškolske ustanove.

Član 106.

(Komisija za izbor)

- (1) U roku od 30 dana od isteka roka za podnošenje prijava na konkurs rukovodilac organizacione jedinice je obavezan sazvati vijeće koje će imenovati komisiju za pripremanje prijedloga za izbor.
- (2) Za pripremanje prijedloga za izbor u zvanje docenta, vanrednog ili redovnog profesora vijeće imenuje komisiju od tri ili pet članova u istom ili višem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira uz obavezu rukovodioca organizacione jedinice da prethodno pribavi pisanu saglasnost za sudjelovanje u radu komisije svakog od članova komisije.
- (3) Za pripremanje prijedloga za izbor u zvanja asistenta, višeg asistenta i lektora, vijeće imenuje komisiju od tri člana koji mogu biti u akademskom zvanju docent, vanredni ili redovni profesor uz obavezu rukovodioca organizacione jedinice da prethodno pribavi pisanu saglasnost za sudjelovanje u radu komisije svakog od članova komisije.
- (4) Većina članova komisije mora biti iz iste, a ostali članovi mogu biti iz srodne naučne odnosno umjetničke oblasti za koju se kandidat bira.
- (5) Kandidat koji nije ranije sudjelovao u realizaciji nastavnog procesa na visokoškolskoj ustanovi obavezan je da pred studentima i komisijom održi pristupno predavanje iz nastavnog predmeta, odnosno naučne/umjetničke oblasti za koju je konkurisao.
- (6) Komisija u postupku izbora kandidata ocjenjuje uspješnost pristupnog predavanja uzimajući u obzir rezultate evaluacije studenata na način i pod uslovima utvrđenim statutom.
- (7) Visokoškolska ustanova dužna je da na javan i transparentan način oglasi vrijeme održavanja predavanja iz stava (5) ovog člana.
- (8) Kandidat koji na pristupnom predavanju dobije negativnu ocjenu komisije ne učestvuje u daljnjem postupku izbora.

Član 107.

(Obaveze stručne službe, izvještaj i prijedlog komisije)

- (1) Stručna služba organizacione jedinice obavezna je, prije dostavljanja pristiglih prijava na konkurs komisiji za izbor u zvanja, potvrditi, u pisanoj formi, blagovremenost i urednost pristiglih prijava sa uslovima utvrđenim konkursom te naznačiti broj prijavljenih kandidata.
- (2) Pisana potvrda iz stava (1) ovog člana se dostavlja rukovodiocu organizacione jedinice prije donošenja odluke o imenovanju komisije iz stava (1) člana 106. ovog zakona i predstavlja sastavni dio izvještaja komisije za izbor u zvanja.
- (3) Komisija iz člana 106. ovog zakona obavezna je izvještaj sa prijedlogom za izbor u zvanja dostaviti vijeću putem protokola organizacione jedinice u skladu sa tekstom raspisanog konkursa i aktom o imenovanju komisije i to u roku od 45 dana od isteka roka za podnošenje prijava na konkurs.
- (4) Komisija iz stava (3) ovog člana utvrđuje prijedlog većinom glasova, s tim da svaki član komisije ima pravo da izdvoji i obrazloži svoje mišljenje.

Član 108.**(Dostavljanje izvještaja komisije)**

- (1) Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan izvještaj sa prijedlogom komisije za izbor u zvanja uvrstiti u dnevni red sjednice vijeća najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvještaja sa prijedlogom komisije.
- (2) Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan izvještaj komisije za izbor u zvanje sa prijedlogom komisije objaviti na internet stranici najkasnije sedam dana prije održavanja sjednice vijeća na kojoj se glasa o prijedlogu komisije i to u dijelu koji se odnosi na ispunjavanje popisanih uslova za izbor u akademsko zvanje od strane prijavljenih kandidata.

Član 109.**(Prijedlog odluke o izboru)**

- (1) Odluku o pitanjima izbora iz svoje nadležnosti vijeće donosi većinom glasova od ukupnog broja članova s tim da članovi vijeća prilikom glasanja ne mogu biti suzdržani.
- (2) Vijeće može, ukoliko to ocijeni potrebnim, zatražiti od komisije iz člana 106. ovog zakona dopunu izvještaja ili dodatna pojašnjenja u vezi sa izvještajem.
- (3) Vijeće utvrđuje prijedlog odluke o izboru koju rukovodilac organizacione jedinice dostavlja senatu na odlučivanje.
- (4) U slučaju kada vijeće ne utvrdi pozitivan prijedlog odluke iz stava (3) ovog člana, odluka vijeća se dostavlja senatu na odlučivanje. Odluka senata je konačna, a protiv iste se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.
- (5) Odredbe ovog člana o glasanju vijeća organizacione jedinice primjenjuju se i na odlučivanje odnosno glasanje komisija i radnih tijela koje imenuje vijeće ukoliko ovim zakonom ili statutom odnosno posebnim aktom nije drugačije određeno.

Član 110.**(Obaveza rukovodioca organizacione jedinice)**

Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan u roku od pet dana od dana održavanja sjednice vijeća na kojoj je utvrđen prijedlog odluke iz člana 109. st. (3) i (4) ovog zakona, istu dostaviti senatu visokoškolske ustanove na dalje postupanje.

Član 111.**(Donošenje odluke o izboru)**

- (1) Senat visokoškolske ustanove je obavezan donijeti odluku o izboru u zvanje u roku od 30 dana od dana prijema prijedloga odluke vijeća.
- (2) Odluka iz stava (1) ovog člana donosi se većinom glasova od ukupnog broja članova senata sa pravom glasa, a članovi senata prilikom glasanja ne mogu biti suzdržani.
- (3) Rukovodilac visokoškolske ustanove je obavezan u roku od pet dana od dana donošenja odluke o izboru u zvanje istu dostaviti vijeću.
- (4) Odluka senata o izboru iz stava (3) ovog člana je konačna i prosljeđuje se organizacionoj jedinici radi dostavljanja iste kandidatima i upoznavanja o izvršenom izboru.
- (5) Procedura izbora u nastavna i umjetnička zvanja na visokoj školi provodi se na način i po postupku utvrđenim za izbor akademskog osoblja u akademsko zvanje na univerzitetu.

Član 112.

(Pravo pristupa informacijama)

Na zahtjev kandidata, koji učestvuje u postupku izbora u zvanje, visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica će obavijestiti kandidata o fazi u kojoj se nalazi postupak izbora, a nakon okončanja postupka obavezna je osigurati slobodu pristupa informacijama u vezi sa postupkom izbora.

Član 113.

(Poštivanje rokova rada komisije)

- (1) Sve komisije imenovane za izvršavanje poslova i zadataka na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici obavezne su svoje zadatke odnosno izvještaje završiti i dostaviti u utvrđenim rokovima u skladu sa zakonom, statutom i aktom o imenovanju.
- (2) Neizvršenje obaveza od strane članova komisije bez postojanja opravdanih razloga smatra se neizvršenjem njihovih redovnih radnih obaveza.
- (3) Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan provesti postupak utvrđivanja odgovornosti i izreći odgovarajuću mjeru članovima komisije koji svoje obaveze nisu izvršili u skladu sa stavom (1) ovog člana, a što se preciznije utvrđuje statutom.
- (4) Licima iz stava (2) ovog člana za koje se utvrdi da su bez opravdanih razloga djelovali u suprotnosti sa stavom (1) ovog člana zabranit će se učešće u radu tijela i komisija koje imenuje visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica na vremenski period od godinu dana.
- (5) Postupak utvrđivanja odgovornosti za neizvršenje radnih obaveza iz st. (1), (2) i (3) ovog člana provodi se samo u odnosu na članove komisije koji su zaposlenici visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.

Član 114.

(Okončanje započete procedure izbora u zvanje)

- (1) Procedura izbora članova akademskog i rukovodnog osoblja na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici započeta prije stupanja na snagu ovog zakona okončat će se u skladu sa propisima na osnovu kojih je pokrenuta procedura izbora.
- (2) Početkom procedure iz stava (1) ovog člana podrazumijeva se raspisivanje odnosno objava konkursa.

Član 115.

(Prava i obaveze u vezi sa izborom u zvanje)

- (1) Kada član akademskog osoblja nakon isteka izbornog perioda ne bude izabran u isto ili više zvanje, visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica može, prije otkazivanja ugovora o radu, ponuditi članu akademskog osoblja zaključivanje novog ugovora o radu na poslovima za koje se ne traži izbor u akademsko zvanje ako za to postoji mogućnost i potreba.
- (2) U slučaju da kandidat pri izboru u akademsko zvanje iz objektivnih razloga nije mogao ispuniti uslov objavljena knjiga i/ili mentorstva za drugi i/ili treći ciklus studija odnosno integrisani studij, uvodi se ekvivalencija odnosno supstitucija objavljene knjige i/ili mentorstva sa tri dodatna naučna rada objavljena u citatnim bazama podataka, u odnosu na minimalne uslove utvrđene zakonom.
- (3) Objektivni razlozi definiraju se statutom visokoškolske ustanove.
- (4) Član akademskog osoblja u zvanju docenta i vanrednog profesora može biti izabran u više zvanje i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko ispuni uslove za izbor u više akademsko zvanje i ukoliko je proveo u nastavi najmanje tri godine nakon posljednjeg izbora te ukoliko je od propisanih radova za izbor u više zvanje za vanrednog profesora dodatno objavio najmanje tri naučna rada u citatnim bazama podataka, odnosno ukoliko je od propisanih radova za izbor u više zvanje za redovnog profesora dodatno objavio najmanje pet naučnih radova u citatnim bazama podataka.

- (5) Član akademskog osoblja u zvanju asistenta može biti izabran u zvanje višeg asistenta i prije isteka perioda na koji je biran na način i pod uslovima propisanim statutom visokoškolske ustanove.
- (6) U slučaju prijevremenog napredovanja visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je dužna osigurati potrebna finansijska sredstva.

Član 116.

(Obaveze akademskog osoblja i visokoškolske ustanove)

- (1) Članovi akademskog osoblja obavezni su uredno izvršavati nastavne i druge obaveze u skladu sa zakonom, statutom, odnosno drugim općim aktima visokoškolske ustanove, a posebnu pažnju obavezni su posvetiti radu sa studentima i poticanju njihovog samostalnog rada i uključivanja u stručni, naučnoistraživački i umjetnički rad.
- (2) Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan osigurati da se na internet stranici organizacione jedinice objavi raspored održavanja nastave u toku semestra kao i termini održavanja konsultacija i to najkasnije u prvoj sedmici održavanja nastave.
- (3) Asistent, viši asistent i lektor mogu izvoditi predavanja isključivo u prisustvu predmetnog nastavnika.
- (4) Članu akademskog osoblja visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica može odobriti plaćeno odsustvo u trajanju do četiri semestra radi izrade magistarskog ili doktorskog rada, naučnog, umjetničkog ili stručnog usavršavanja ili obavljanja aktivnosti od posebnog interesa za visokoškolsku ustanovu/organizacionu jedinicu, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.
- (5) U vrijeme odsustva člana akademskog osoblja iz razloga navedenih u stavu (4) ovog člana visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna organizovati kontinuirano odvijanje nastave te izvršavanje drugih nastavnih obaveza adekvatnom zamjenom odsutnog člana akademskog osoblja.

Član 117.

(Angažman na drugoj visokoškolskoj ustanovi)

- (1) Član akademskog osoblja može biti angažovan u realizaciji nastavnog procesa na drugoj visokoškolskoj ustanovi ukoliko:
 - a) uredno ispunjava svoje zakonom i statutom propisane obaveze u realizaciji nastavnog procesa;
 - b) ispunjava zakonske uslove za angažman u pogledu izbora u akademsko zvanje i
 - c) prethodno pribavi pisanu saglasnost rukovodioca organizacione jedinice, odnosno rukovodioca visokoškolske ustanove ukoliko se radi o angažmanu rukovodioca organizacione jedinice, odnosno upravnog odbora ako se radi o angažmanu rukovodioca visokoškolske ustanove.
- (2) Angažman člana akademskog osoblja na drugoj visokoškolskoj ustanovi vrši se u skladu sa ovim zakonom, statutom visokoškolske ustanove i Standardima i normativima.
- (3) U pisanom zahtjevu za angažman na drugoj visokoškolskoj ustanovi član akademskog osoblja je obavezan naznačiti:
 - a) svoje trenutno nastavno opterećenje;
 - b) fond sati za koji traži saglasnost za angažman;
 - c) za koji vremenski period traži saglasnost i iz kojeg nastavnog predmeta će izvoditi nastavu;
 - d) akademsko zvanje u koje je izabran kao i naučnu/umjetničku oblast odnosno nastavni predmet za koji je biran,
 - e) na kojoj visokoškolskoj ustanovi će biti angažiran.

- (4) Ukoliko su ispunjeni zakonski uslovi za angažman u skladu sa ovim zakonom, rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice je obavezan kroz donošenje posebne odluke članu akademskog osoblja izdati saglasnost za angažman.
- (5) U odluci rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice kojom se daje saglasnost za angažman na drugoj visokoškolskoj ustanovi obavezno se naznačava da li su ispunjeni svi propisani uslovi za angažman člana akademskog osoblja.
- (6) Članu akademskog osoblja koji uredno ne izvršava svoje nastavne obaveze u skladu sa ovim zakonom, rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice ne može dati saglasnost za angažman na drugoj visokoškolskoj ustanovi.
- (7) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna osigurati da se zahtjev za angažman na drugoj visokoškolskoj ustanovi, sa svim propisanim elementima, izradi u formi posebnog obrasca i učini dostupnim članovima akademskog osoblja objavom na internet stranici visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, a najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (8) Odluka rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice kojom se članu akademskog osoblja daje saglasnost za angažman se obavezno objavljuje na internet stranici visokoškolske ustanove/organizacione jedinice i to najkasnije tri dana od dana donošenja odluke.
- (9) Saglasnost za angažman koja ne sadrži sve elemente propisane ovim zakonom smatra se ništavnom.
- (10) Angažman člana akademskog osoblja na drugoj visokoškolskoj ustanovi suprotno ovom zakonu predstavlja težu povredu radne obaveze, a upravni odbor odnosno rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice su obavezni nakon saznanja za takvu povredu provesti postupak utvrđivanja odgovornosti člana akademskog osoblja.
- (11) Postupak utvrđivanja odgovornosti za rukovodioca organizacione jedinice pokreće rukovodilac visokoškolske ustanove, odnosno za rukovodioca visokoškolske ustanove upravni odbor.
- (12) Odredbe ovog člana koje se odnose na podnošenje zahtjeva za angažman i izdavanje saglasnosti za angažman, ne primjenju se u slučaju kada član akademskog osoblja sudjeluje u nastavnom odnosno naučnoistraživačkom procesu u okviru realizacije međunarodne saradnje, a odluku o takvom angažmanu člana akademskog osoblja donosi rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (13) U slučaju angažmana u skladu sa stavom (12) ovog člana visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna za potrebe redovnog odvijanja nastavnog procesa, u skladu sa odredbama ovog zakona, angažovati drugog člana akademskog osoblja.
- (14) Član akademskog osoblja koji nakon stupanja na snagu ovog zakona bude anagažovan na drugoj visokoškolskoj ustanovi suprotno uslovima propisanim ovim zakonom ne može biti biran za rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.

Član 118.

(Angažman na drugoj organizacionoj jedinici u okviru iste visokoškolske ustanove)

- (1) Kada postoji potreba za angažmanom člana akademskog osoblja, organizaciona jedinica je dužna, rukovodeći se dosadašnjom saradnjom sa drugim organizacionim jedinicama u realizaciji nastavnog procesa, nastavnim zaduženjima u protekloj studijskoj godini, raspoloživim informacijama o akademskom osoblju na drugim organizacionih jedinicama kao i drugim podacima, predložiti rukovodiocu visokoškolske ustanove donošenje odluke o raspoređivanju i nastavnom zaduženju postojećeg člana akademskog osoblja bez zasnivanja radnog odnosa i u skladu sa Standardima i normativima.

- (2) Na prijedlog organizacione jedinice rukovodilac visokoškolske ustanove donosi odluku kojom obavezuje određenog člana akademskog osoblja koji nema punu nastavnu normu odnosno člana naučnog i istraživačkog osoblja sa akademskim zvanjem koji može biti dodatno angažovan u skladu sa Standardima i normativima, da realizira nastavni proces za studente druge organizacione jedinice.
- (3) Realizacija nastavnog procesa iz stava (2) ovog člana se može odvijati i na matičnoj organizacionoj jedinici.
- (4) Odluka rukovodioca visokoškolske ustanove se dostavlja rukovodiocu organizacione jedinice i članu akademskog osoblja.
- (5) Statutom visokoškolske ustanove će se preciznije urediti pitanja iz st. (2) i (3) ovog člana.
- (6) Konkurs za izbor u akademska zvanja se raspisuje kada članu akademskog osoblja isti će izborni period i kada postoji mogućnost izbora u isto ili više zvanje, a procedura se pokreće u roku koji je propisan ovim zakonom.

Član 119.

(Izbor člana akademskog osoblja)

- (1) Član akademskog osoblja se bira za naučnu/umjetničku oblast ili za nastavni predmet odnosno grupu nastavnih predmeta u okviru naučne/umjetničke oblasti. Broj naučnih/umjetničkih oblasti za koje se može izvršiti izbor člana akademskog osoblja utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Član akademskog osoblja može sudjelovati u realizaciji nastavnog procesa u skladu sa odlukom o izboru u akademsko zvanje.
- (3) Senat visokoškolske ustanove je obavezan donijeti odluku o matičnosti organizacionih jedinica u pogledu utvrđenih naučnih/umjetničkih oblasti, polja i grana uspostavljenih pravilnikom iz člana 10. tačka v) ovog zakona.
- (4) Organizacione jedinice će odlukama vijeća odrediti nastavne predmete koji pripadaju određenoj naučnoj/umjetničkoj oblasti, polju i grani shodno odluci iz stava (3) ovog člana.
- (5) Visokoškolska ustanova je obavezna Ministarstvu dostaviti odluku iz stava (3) ovog člana i Ministarstvo kontinuirano obavještavati o izmjenama navedene odluke.
- (6) Član akademskog osoblja može ostati u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici do navršanih 65 godina života odnosno do isteka studijske godine ukoliko 65 godina života navršava u toku studijske godine.
- (7) Kada postoji nastavna potreba, za akademsko osoblje sa navršanih 65 godina u akademskom zvanju redovnog profesora, je moguće produžiti radni odnos najduže za dvije studijske godine pod uslovom da je redovni profesor u posljednje tri godine objavio najmanje tri naučna rada u relevantnim naučnim bazama podataka i da je vijeće donijelo odluku o potrebi produženja radnog odnosa.

Član 120.

(Profesor emeritus)

- (1) Na prijedlog organizacione jedinice visokoškolska ustanova može penzionisanom redovnom profesoru dodijeliti počasno zvanje profesor emeritus.
- (2) Izborom u zvanje redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, penzionisanom redovnom profesoru visokoškolske ustanove kao javne ustanove zvanje profesora emeritusa se dodjeljuje po automatizmu, a što će se preciznije uređuje statutom.
- (3) Kriteriji i postupak za dodjelu počasnog zvanja profesor emeritus se utvrđuju statutom i posebnim pravilnikom koji donosi senat visokoškolske ustanove.
- (4) Profesor emeritus može biti angažiran bez zasnivanja radnog odnosa kao mentor pri izradi doktorskih i magistarskih radova te za ocjenu i odbranu istih, kao član komisije za

izbor akademskog osoblja, komisije za ekvivalenciju i priznavanje inostranih visokoškolskih kvalifikacija, kao recenzent rukopisa, za koordinaciju i rad u naučnoistraživačkim i umjetničkim projektima te za održavanje predavanja unutar prvog i drugog ciklusa studija, integrisanog studija i trećeg ciklusa studija ukoliko ne postoje druga kadrovska rješenja, s tim da ne može obavljati završni ispit.

Član 121.

(Ljekarski pregled)

- (1) Svaki zaposlenik visokoškolske ustanove/organizacione jedinice prije početka studijske godine, a na zahtjev rukovodioca organizacione jedinice i ranije, je obavezan obaviti sanitarni i sistematski pregled u zdravstvenoj ustanovi kao javnoj ustanovi i ljekarski nalaz dostaviti visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici kod koje se nalazi njegov personalni dosije.
- (2) Licu koje nije izvršilo sanitarni i sistematski pregled prije početka studijske godine ili licu za koje se odgovarajućom medicinskom dokumentacijom utvrdi da je alkoholičar, ovisnik o narkoticima ili boluje od zarazne ili duševne bolesti ne može se dozvoliti bilo kakav angažman u nastavnom procesu.
- (3) Zaposlenik visokoškolske ustanove/organizacione jedinice kod kojeg se utvrde zdravstvene anomalije iz stava (2) ovog člana, odmah po utvrđivanju datih anomalija će biti udaljen iz procesa rada i upućen na liječenje.
- (4) Statutom visokoškolske ustanove preciznije se uređuje postupak prema zaposleniku iz stava (3) ovog člana i njegov daljnji radni status.
- (5) Sredstva za obavljanje ljekarskog pregleda iz stava (1) ovog člana obezbjeđuje visokoškolska ustanova.

Član 122.

(Evaluacija rada akademskog osoblja)

- (1) Evaluacija rada akademskog osoblja provodi se u skladu sa ovim zakonom i statutom visokoškolske ustanove, od strane visokoškolske ustanove/organizacione jedinice i od strane studenata.
- (2) Evaluacija rada akademskog osoblja odnosno uspješnosti realizacije nastavnih planova i programa provodi se od strane visokoškolske ustanove/organizacione jedinice nakon završetka svake studijske godine, a što se preciznije uređuje statutom.
- (3) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna provoditi evaluaciju rada akademskog osoblja od strane studenata nakon svakog semestra, a prije provođenja završnih ispita.
- (4) Evaluacija iz stava (3) ovog člana provodi se jedinstveno na nivou visokoškolske ustanove, u pravilu kroz jedinstveni informacioni sistem.
- (5) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica i studentski parlament visokoškolske ustanove usaglašavaju izgled i sadržaj evaluacionog obrasca odnosno anketnog upitnika koji mora da zadovolji metrijske karakteristike, a imajući u vidu specifičnosti organizacionih jedinica na osnovu kojeg se vrši evaluacija rada akademskog osoblja.
- (6) Način evaluacije rada akademskog osoblja i metodologija vrednovanja rezultata evaluacije rada akademskog osoblja od strane visokoškolske ustanove/organizacione jedinice preciznije se uređuje statutom.
- (7) Rezultati provedene evaluacije rada akademskog osoblja razmatraju se i analiziraju na vijeću organizacione i podorganizacione jedinice (odsjek, katedra).
- (8) Nakon analize rezultata provedene evaluacije rada akademskog osoblja vijeće organizacione jedinice utvrđuje prijedlog preventivnih i korektivnih mjera.

Član 123.

(Zaštita prava akademskog i drugog osoblja)

- (1) Zaštita prava akademskog i drugog osoblja na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici ostvaruje se u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima visokoškolske ustanove.
- (2) U pogledu prava i obaveza iz radnog odnosa akademskog i drugog osoblja u visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici primjenju se odredbe Zakona o radu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 26/16), ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Član 124.

(Odgovornost nosilaca funkcije u tijelima visokoškolske ustanove, organizacione jedinice, akademskog i drugog osoblja)

- (1) Nosioци funkcija u tijelima visokoškolske ustanove/organizacione jedinice i članovi akademskog osoblja imaju naglašenu društvenu odgovornost.
- (2) Općim aktom visokoškolske ustanove preciznije se reguliše postupak disciplinske odgovornosti lica iz stava (1) ovog člana, kao i drugih zaposlenika, teže i lakše povrede obaveza, disciplinski organi i postupak za utvrđivanje odgovornosti istih kao i izricanje mjera.
- (3) Postupak disciplinske odgovornosti protiv lica iz stava (1) ovog člana, kao i drugih zaposlenika može biti pokrenut samo za povrede obaveza koje su prije nego što su počinjene bile utvrđene općim aktom visokoškolske ustanove i za koje je bila propisana odgovornost.
- (4) Postupak disciplinske odgovornosti ne može se pokrenuti nakon:
 - a) isteka šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioca,
 - b) isteka godinu dana od dana kad je povreda učinjena.
- (5) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna prema zaposlenicima kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zabrane zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela preduzeti mjere u skladu sa zakonom.
- (6) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa članu akademskog osoblja koji je predao dokumenata ili izjave tokom postupka prijave na konkurs za koje se od strane tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice ili drugog nadležnog organa utvrdi da su lažni.

POGLAVLJE IX.

TIJELA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE I ORGANIZACIONE JEDINICE

ODJELJAK A.

TIJELA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 125.

(Tijela visokoškolske ustanove)

- (1) Tijela visokoškolske ustanove kao univerziteta su:
 - a) upravni odbor,
 - b) senat,
 - c) rektor,

- d) druga stručna i savjetodavna tijela čije se osnivanje, sastav i nadležnost utvrđuje statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Visokoškolska ustanova kao univerzitet može imati organizacione jedinice, kao što su: fakultet, akademija, visoka škola i institut, a koje izvode nastavni, naučnonastavni, umjetnički, umjetničko-nastavni i naučnoistraživački rad u jednoj ili više oblasti.
- (3) Organizacija i nadležnost visokoškolske ustanove/organizacione jedinice preciznije se utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.
- (4) Tijela visokoškolske ustanove kao visoke škole su:
- a) upravni odbor,
 - b) senat,
 - c) direktor,
 - d) druga stručna i savjetodavna tijela čije se osnivanje, sastav i nadležnost utvrđuje statutom ili drugim općim aktom.
- (5) Nakon izvršenog izbora za rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice kao javne ustanove, upravni odbor je dužan sa izabranim odnosno imenovanim licem za obavljanje dužnosti rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice u skladu sa ovim zakonom, najkasnije sedam dana prije preuzimanja dužnosti zaključiti ugovor o radu.

Član 126.

(Koordinacija procesa)

- (1) U cilju unapređenja i postizanja većeg stepena funkcionalne integracije i ostvarivanja jedinstva procesa u okviru visokoškolske ustanove, generalni sekretar visokoškolske ustanove je obavezan usklađivati i koordinirati rad sekretara te stručnih službi organizacionih jedinica, a izabrani prorektori su obavezni koordinirati i usklađivati rad prodekana svih organizacionih jedinica u oblasti za koju su birani.
- (2) Prije donošenja odnosno usvajanja općih i pojedinačnih akata od strane tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice generalni sekretar visokoškolske ustanove odnosno sekretari organizacionih jedinica su obavezni u pisanoj formi dati stručno mišljenje u odnosu na njihovu zakonsku usklađenost. Mišljenje generalnog sekretara i sekretara organizacione jedinice rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice obavezno prilaže uz prijedlog akta o kojem se izjašnjava nadležno tijelo visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (3) Prava i obaveze prorektora, generalnog sekretara, sekretara pravnih službi te stručnih službi u sastavu organizacionih jedinica će se preciznije urediti statutom visokoškolske ustanove i pravilnikom o radu visokoškolske ustanove odnosno rektorata i organizacionih jedinica.

Član 127.

(Nadležnost, način izbora odnosno imenovanja tijela visokoškolske ustanove)

- (1) Tijela iz člana 125. ovog zakona imaju nadležnosti utvrđene zakonom, a iste se preciznije utvrđuju statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice bira se pod uslovima, na način i po postupku utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Članovi upravnog odbora i članovi senata biraju se odnosno imenuju na način i po postupku utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 128.

(Sastav upravnog odbora visokoškolske ustanove)

- (1) Upravni odbor visokoškolske ustanove kao ustanove ima između sedam i 11 članova od kojih najmanje jednu trećinu imenuje osnivač, a ostale članove imenuje senat visokoškolske ustanove s tim da broj članova mora biti neparan, a što se preciznije uređuje statutom.
- (2) Članovi senata, rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice i prorektori ne mogu biti članovi upravnog odbora.
- (3) Sjednicama upravnog odbora prisustvuju rektor i prorektori bez prava odlučivanja.
- (4) Upravni odbor je ovlašten da traži informacije od tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice o svim pitanjima u okviru svoje nadležnosti.

Član 129.

(Nadležnost upravnog odbora)

- (1) Za poslovanje visokoškolske ustanove odgovoran je upravni odbor.
- (2) Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:
 - a) daje mišljenje o statutu visokoškolske ustanove;
 - b) donosi pravilnik o radu visokoškolske ustanove, rektorata i organizacionih jedinica te druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
 - c) utvrđuje planove finansiranja i razvoja visokoškolske ustanove;
 - d) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove, na prijedlog senata visokoškolske ustanove i prati njegovu realizaciju;
 - e) usvaja finansijski plan;
 - f) usvaja šestomjesečni i godišnji izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem;
 - g) usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad rukovodioca visokoškolske ustanove/organizacione jedinice u domenu finansijskog poslovanja i preduzima potrebne mjere i aktivnosti da bi se osigurala zakonitost finansijskog i ukupnog poslovanja visokoškolske ustanove;
 - h) rješava pitanja koja regulišu odnos visokoškolske ustanove i osnivača;
 - i) odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa kojim može raspolagati rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice, a koji je utvrđen statutom visokoškolske ustanove;
 - j) odlučuje o prigovoru odnosno žalbama zaposlenika na odluke tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice koji su u prvom stepenu odlučivali o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
 - k) podnosi osnivaču šestomjesečni i godišnji izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
 - l) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove.

Član 130.

(Nadležnost i sastav senata)

- (1) Odgovornost za akademska pitanja u visokoškolskoj ustanovi ima senat kao najviše akademsko tijelo koje čine predstavnici akademskog osoblja odnosno naučnoistraživačkog osoblja zaposlenih na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici, kao i predstavnici akademskog osoblja zaposlenih u ustanovama koje predstavljaju nastavnu bazu u skladu sa ovim zakonom te predstavnici studenata, a što se preciznije uređuje statutom.
- (2) Senat visokoškolske ustanove u svom akademskom djelovanju ima nadležnost da:

- a) odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno o pitanjima koja se odnose na nastavnu, naučnu, umjetničku i stručnu djelatnost visokoškolske ustanove;
 - b) donosi statut visokoškolske ustanove u skladu sa ovim zakonom;
 - c) razmatra i prosljeđuje na usvajanje upravnom odboru šestomjesečni i godišnji izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem visokoškolske ustanove;
 - d) donosi etički kodeks i opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
 - e) prati realizaciju razvoja visokoškolske ustanove sa stanovišta ostvarivanja nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog i stručnog rada putem analize šestomjesečnih i godišnjih izvještaja rukovodilaca organizacionih jedinica i na druge načine;
 - f) predlaže upravnom odboru godišnji program rada visokoškolske ustanove;
 - g) donosi nastavne planove i programe za prvi i drugi ciklus studija, integrisani studij i treći ciklus studija te prati njihovu primjenu;
 - h) razmatra prijedloge organizacionih jedinica o realizaciji studija u saradnji sa drugim visokoškolskim ustanovama koje mogu imati za rezultat izdavanje dvojnih ili zajedničkih diploma;
 - i) bira rukovodioca visokoškolske ustanove;
 - j) bira prorektore na prijedlog rukovodioca visokoškolske ustanove;
 - k) vrši izbor akademskog osoblja na prijedlog vijeća organizacione jedinice;
 - l) na prijedlog organizacione jedinice imenuje komisije u postupku sticanja akademske titule odnosno naučnog zvanja trećeg ciklusa studija;
 - m) dodjeljuje počasno zvanje profesor emeritus te počasno zvanje doktora;
 - n) daje inicijativu upravnom odboru za razmatranje pitanja iz domena organizacije i reorganizacije visokoškolske ustanove;
 - o) donosi kodeks ponašanja i oblačenja na visokoškolskoj ustanovi,
 - p) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacione jedinice, kao i drugih tijela visokoškolske ustanove i predstavničkog tijela studenata.
- (4) Namanje 15% članova senata su studenti i to u pravilu predstavnici studenata iz svakog ciklusa studija koje bira odnosno imenuje studentski parlament visokoškolske ustanove.
- (5) Rukovodilac visokoškolske ustanove može ovlastiti prorektora da ga zamjenjuje u obavljanju određenih poslova iz nadležnosti rukovodioca visokoškolske ustanove, a što se preciznije utvrđuje statutom.
- (6) Prorektori učestvuju u radu senata bez prava glasa.
- (7) Prorektor koji po ovlaštenju rukovodioca visokoškolske ustanove predsjedava sjednicom senata u odsutnosti rukovodioca visokoškolske ustanove ima pravo glasa.
- (8) Način izbora, sastav i broj članova senata, kao i druga pitanja od značaja za rad senata preciznije se uređuju statutom.

Član 131.

(Prava i obaveze rukovodioca visokoškolske ustanove)

- (1) Univerzitetom rukovodi rektor, a visokom školom direktor, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Rukovodilac visokoškolske ustanove za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovora senatu, a u domenu poslovanja upravnom odboru.
- (3) Rukovodilac visokoškolske ustanove saziva sjednice senata i predsjedava njima.

- (4) Rukovodiocu visokoškolske ustanove kao univerziteta u radu pomažu prorektori, generalni sekretar koji daje prethodno mišljenje u pisanoj formi o zakonitosti prijedloga akata visokoškolske ustanove, i druga tijela utvrđena zakonom i statutom.
- (5) Rukovodilac visokoškolske ustanove obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:
 - a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
 - b) organizira i rukovodi radom visokoškolske ustanove i odgovoran je za zakonitost rada;
 - c) dostavlja na razmatranje senatu izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem visokoškolske ustanove;
 - d) donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom;
 - e) predlaže opće akte u skladu sa zakonom i statutom;
 - f) predlaže tijelima visokoškolske ustanove mjere za unapređenje rada;
 - g) predlaže upravnom odboru mjere za djelotvorno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - h) predlaže osnove planova rada i razvoja visokoškolske ustanove;
 - i) predlaže upravnom odboru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u skladu sa ovim zakonom;
 - j) izvršava odluke upravnog odbora i drugih tijela visokoškolske ustanove;
 - k) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
 - l) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
 - m) podnosi upravnom odboru izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
 - n) podnosi senatu izvještaj o akademskim pitanjima na visokoškolskoj ustanovi;
 - o) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana;
 - p) učestvuje u radu Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine;
 - r) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.
- (6) Rukovodilac visokoškolske ustanove je odgovoran za poštivanje zakona i izvršavanje odluka nadležnih organa vlasti i tijela visokoškolske ustanove u obavljanju registrirane djelatnosti i ovlašten je od rukovodioca organizacione jedinice zahtijevati postupanje kojim se osigurava zakonitost rada te funkcionalnost procesa na nivou visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (7) Rukovodilac visokoškolske ustanove je obavezan poništiti, staviti van snage, odnosno obustaviti od izvršenja odluku rukovodioca organizacione jedinice ili nekog drugog tijela organizacione jedinice, ako je protivna zakonu, podzakonskim i provedbenim aktima i statutu visokoškolske ustanove, i o tome obavijestiti u roku od sedam dana od dana donošenja odluke senat odnosno upravni odbor u skladu sa njihovim nadležnostima, kao i organ uprave koji vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove.
- (8) Rukovodilac visokoškolske ustanove je ovlašten suspendirati rukovodioca organizacione jedinice ukoliko ne izvršava zakonito i savjesno svoje obaveze utvrđene zakonom, statutom ili drugim općim aktima visokoškolske ustanove i o tome u roku od 24 sata od dana od dana donošenja obrazložene odluke obavijestiti:
 - a) upravni odbor i senat visokoškolske ustanove,
 - b) vijeće organizacione jedinice i
 - c) organ uprave koji vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove.
- (9) Rukovodilac visokoškolske ustanove je ovlašten pokrenuti postupak utvrđivanja odgovornosti rukovodioca organizacione jedinice za počinjene povrede zakona, statuta ili drugog općeg akta visokoškolske ustanove.
- (10) Okolnosti i razlozi zbog kojih rukovodilac visokoškolske ustanove može suspendirati rukovodioca organizacione jedinice, postupak nakon donošenja odluke, rokovi za

postupanje vijeća organizacione jedinice, kao i druga pitanja relevantna za redovno obavljanje djelatnosti organizacione jedinice nakon donošenja odluke rukovodioca visokoškolske ustanove, uređuju se statutom.

- (11) Upravni odbor visokoškolske ustanove kao javne ustanove je dužan Vladi odnosno Skupštini podnijeti izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem visokoškolske ustanove za prethodnu godinu najkasnije do 15. aprila tekuće kalendarske godine.
- (12) Izvještaj iz stava (11) ovog člana obavezno sadrži informacije o uspješnosti rada i finansijskog poslovanja, rezultatima rada u oblasti nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog, kao i druge informacije izričito propisane ovim zakonom. Elementi izvještaja iz stava (11) ovog člana se preciznije utvrđuju na posebnom obrascu koji propisuje Ministarstvo.
- (13) Rukovodilac visokoškolske ustanove i prorektor u toku mandata ne mogu vršiti funkciju rukovodioca organizacione jedinice ili prodekana, kao ni člana upravnog odbora.

Član 132.

(Izbor rukovodioca visokoškolske ustanove)

- (1) Izbor rukovodioca visokoškolske ustanove vrši se na osnovu rezultata javnog konkursa koji se objavljuje u najmanje tri dnevna lista i na internet stranici visokoškolske ustanove najranije četiri, a najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata rukovodioca visokoškolske ustanove na dužnosti.
- (2) Za rukovodioca visokoškolske ustanove kao javne ustanove može biti izabran kandidat koji se nalazi u radnom odnosu s punim radnim vremenom na visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici i koji je na toj visokoškolskoj ustanovi izabran u naučnonastavno zvanje redovnog profesora, naučno zvanje naučnog savjetnika ili u umjetničkonastavno zvanje redovnog profesora sa odbranjenim doktoratom umjetnosti odnosno nauka.
- (3) Redovni profesor koji ne ispunjava obaveze iz člana 94. stav (1) alineja g) ovog zakona ne može biti biran za rukovodioca visokoškolske ustanove.
- (4) Za rukovodioca visokoškolske ustanove kao visoke škole može biti birano lice koje ispunjava uslove za nastavnika te visoke škole.
- (5) Rukovodilac visokoškolske ustanove bira se iz reda članova akademskog osoblja većinom glasova od ukupnog broja članova senata sa pravom glasa i to tajnim glasanjem na način i pod uslovima koji se preciznije utvrđuju statutom.
- (6) Izlaganje programa rada kandidata za rukovodioca visokoškolske ustanove je otvoreno za javnost.
- (7) Senat visokoškolske ustanove, nakon izbora rukovodioca visokoškolske ustanove, glasanjem će na istoj sjednici ovlastiti člana senata koji će potpisati rješenje o izboru rukovodioca visokoškolske ustanove.
- (8) Najkasnije sedam dana od donošenja odluke o izboru rukovodioca visokoškolske ustanove član senata iz stava (7) ovog člana je obavezan potpisati rješenje o imenovanju i isto proslijediti pravnoj službi, koja će blagovremeno posredstvom generalnog sekretara dostaviti informaciju o izboru prijavljenim kandidatima na konkurs iz stava (1) ovog člana kao i Ministarstvu.
- (9) Rukovodilac visokoškolske ustanove se bira na mandatni period od četiri godine sa mogućnošću još jednog uzastopnog izbora.
- (10) Prorektore bira i razrješava senat na prijedlog rukovodioca visokoškolske ustanove koji su nakon imenovanja na funkciju prorektora obavezni zasnovati radni odnos sa punim radnim vremenom za obavljanje poslova prorektora. Mandat prorektora, osim u izuzetnim okolnostima, prati mandat rukovodioca visokoškolske ustanove. Lice koje je obavljalo funkciju prorektora, nakon isteka mandatnog perioda, ima pravo nastaviti

- obavljati poslove u radnom odnosu na organizacionoj jedinici koje je obavljalo prije stupanja na funkciju prorektora.
- (11) Broj prorektora, njihova prava i obaveze kao i izuzetne okolnosti iz stava (10) ovog člana utvrđuju se statutom.
 - (12) Postupak izbora i razrješenja rukovodioca visokoškolske ustanove odnosno prorektora nakon isteka mandata odnosno prije isteka mandata, kao i vršenje funkcije rukovodioca visokoškolske ustanove odnosno prorektora u slučaju njihove privremene spriječenosti da obavljaju svoje dužnosti preciznije se uređuje statutom.
 - (13) Rukovodilac visokoškolske ustanove zatečen na dužnosti u svom prvom mandatnom periodu danom stupanja na snagu ovoga zakona obavljat će svoju dužnost do isteka mandata na koji je izabran i može biti biran na funkciju rukovodioca visokoškolske ustanove za drugi uzastopni mandatni period.
 - (14) Rukovodilac visokoškolske ustanove zatečen na dužnosti u svom drugom uzastopnom mandatnom periodu danom stupanja na snagu ovoga zakona obavljat će svoju dužnost do isteka mandata na koji je izabran i ne može biti biran na funkciju rukovodioca visokoškolske ustanove za treći uzastopni mandatni period.
 - (15) Lice izabrano i imenovano za rukovodioca visokoškolske ustanove je za vrijeme obavljanja dužnosti obavezno zasnovati radni odnos sa punim radnim vremenom za obavljanje dužnosti rukovodioca visokoškolske ustanove.

Član 133.

(Prestanak mandata rukovodioca visokoškolske ustanove)

- (1) Rukovodiocu visokoškolske ustanove prestaje mandat:
 - a) istekom perioda na koji je biran;
 - b) ostavkom;
 - c) prijevremenim razrješenjem;
 - d) izborom na neku drugu funkciju nespojivu sa funkcijom rukovodioca visokoškolske ustanove.
- (2) Senat donosi odluku o razrješenju rukovodioca visokoškolske ustanove i prije isteka perioda na koji je izabran odnosno imenovan:
 - a) ako bude pravosnažno osuđen za krivično djelo;
 - b) ako ne izvršava zadatke predviđene zakonom i statutom ili ih izvršava protivno njima;
 - c) prekorači ovlaštenja i time nanese štetu ugledu visokoškolske ustanove, a što se preciznije uređuje statutom;
 - d) zbog odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidnom periodu dužem od tri mjeseca obavlja dužnost;
 - e) ako svojim ponašanjem povrijedi ugled funkcije rukovodioca visokoškolske ustanove.
- (3) Obrazložen prijedlog za razrješenje rukovodioca visokoškolske ustanove, zbog jednog ili više razloga navedenih u stavu (2) ovog člana, senatu može podnijeti:
 - a) ministar u ime osnivača visokoškolske ustanove kao javne ustanove;
 - b) osnivač visokoškolske ustanove kao ustanove;
 - c) najmanje jedna trećina članova upravnog odbora;
 - d) najmanje jedna trećina članova senata;
 - e) najmanje tri vijeća organizacionih jedinica.
- (4) Rukovodilac visokoškolske ustanove je obavezan sazvati sjednicu senata najkasnije 15 dana od dana prijema prijedloga iz stava (3) ovog člana i o tome obavijestiti osnivača odnosno Ministarstvo.
- (5) O prijedlogu za privremeno razrješenje rukovodioca visokoškolske ustanove senat odlučuje tajnim glasanjem i za donošenje odluke o razrješenju potrebna je natpolovična većina od ukupnog broja članova senata sa pravom glasa.

- (6) Na istoj sjednici senata, nakon donošenja odluke o razrješenju donosi se odluka o imenovanju vršioca dužnosti rukovodioca visokoškolske ustanove. Prijedlog za vršioca dužnosti rukovodioca visokoškolske ustanove može podnijeti svaki član senata. Vršioca dužnosti rukovodioca visokoškolske ustanove bira senat tajnim glasanjem, natpolovičnom većinom članova senata sa pravom glasa i to najduže na vremenski period od šest mjeseci.
- (7) U slučajevima donošenja odluke iz st. (5) i (6) ovog člana senat obavezno na istoj sjednici donosi i odluku o raspisivanju konkursa za izbor novog rukovodioca visokoškolske ustanove po proceduri iz člana 137. ovog zakona.
- (8) U slučaju razrješenja rukovodioca visokoškolske ustanove prije isteka mandata, mandat prorektora prestaje izborom novih prorektora na prijedlog novoizabranog rukovodioca visokoškolske ustanove.

ODJELJAK B.

TIJELA ORGANIZACIONE JEDINICE

Član 134. **(Tijela organizacione jedinice)**

Tijela organizacione jedinice su:

- a) dekan/direktor;
- b) vijeće;
- c) druga stručna i savjetodavna tijela čije se osnivanje, sastav i nadležnost utvrđuje statutom ili drugim općim aktom.

Član 135. **(Vijeće organizacione jedinice)**

- (1) Vijeće organizacione jedinice čini:
 - a) akademsko osoblje u zvanju docenta, vanrednog i redovnog profesora,
 - b) predstavnici asistenata, viših asistenata i lektora,
 - c) predstavnici studenata,
 - d) akademsko osoblje u zvanju docenta, vanrednog i redovnog profesora koje je u punom radnom odnosu u ustanovi koja predstavlja nastavnu bazu u skladu sa ovim zakonom i ima angažman i izbor u akademsko zvanje na toj organizacionoj jedinici,
 - e) predstavnici asistenata i viših asistenata koji su u radnom odnosu u ustanovi koja predstavlja nastavnu bazu u skladu sa ovim zakonom i imaju angažman i izbor u akademsko zvanje na toj organizacionoj jedinici, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Član akademskog osoblja koji je u radnom odnosu u ustanovi koja predstavlja nastavnu bazu u skladu sa ovim zakonom može biti član vijeća samo jedne organizacione jedinice.
- (3) Vijeće organizacione jedinice je u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima je nadležno da:
 - a) donosi odluku o svim akademskim, nastavnim, naučnim, umjetničkim i stručnim pitanjima u okviru svoje nadležnosti;
 - b) inicira i vrši preispitivanje nastavnih planova i programa za sve cikluse studija i to najmanje jednom po isteku ciklusa studija;
 - c) bira i razrješava rukovodioca organizacione jedinice i prodekane;
 - d) donosi opće akte organizacione jedinice;
 - e) predlaže nastavni plan i program za sve cikluse studija zasnovan na ishodima učenja;
 - f) predlaže upravnom odboru univerziteta pravilnik o radu organizacione jedinice imajući u vidu funkcionalnu integraciju visokoškolske ustanove;

- g) bira rukovodioca podorganizacione jedinice na prijedlog iste;
 - h) predlaže senatu program naučnoistraživačkog i umjetničkog rada i program stručnog usavršavanja akademskog osoblja i drugih zaposlenika;
 - i) predlaže komisije koje se imenuju za provođenje postupka sticanja akademske titule i zvanja prvog i drugog ciklusa studija, integrisanog studija i trećeg ciklusa studija;
 - j) razmatra zahtjeve i utvrđuje prijedloge za stručno usavršavanje akademskog osoblja u zemlji i inostranstvu;
 - k) utvrđuje prijedlog broja studenata za upis u prvu godinu studija u skladu sa zakonom;
 - l) donosi odluku o izbornim predmetima u okviru nastavnog plana i programa koji će se izvoditi u određenoj studijskoj godini;
 - m) utvrđuje prijedlog plana realizacije nastave prije početka studijske godine;
 - n) analizira uspješnost izvođenja nastave i provedenih ispita iz nastavnih predmeta u semestru i studijskoj godini i utvrđuje mjere za njihovo unapređenje i poboljšanje;
 - o) analizira i ocjenjuje rezultate uspješnosti izvođenja nastave u okviru nastavnih programa;
 - p) utvrđuje prijedlog mjera za unapređenje nastave;
 - r) odlučuje po prigovoru studenata na rješenje rukovodioca organizacione jedinice o mirovanju prava i obaveza studenata, odnosno odlučuje u drugom stepenu o pravima i obavezama studenata;
 - s) utvrđuje prijedlog programa rada i razvoja organizacione jedinice;
 - t) razmatra izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem organizacione jedinice,
 - u) obavlja i druge poslove u skladu sa statutom i drugim općim aktima.
- (4) Sastav i izbor kao i način rada i odlučivanja vijeća instituta utvrđuje se i vrši u skladu sa odredbama zakona i statutom visokoškolske ustanove u kojoj institut ima status organizacione jedinice.

Član 136.

(Prava i obaveze rukovodioca organizacione jedinice)

- (1) Rukovodilac organizacione jedinice zastupa organizacionu jedinicu u pravnom prometu i ima prava i obaveze utvrđene zakonom i statutom.
- (2) Statutom će se preciznije urediti ovlaštenja rukovodioca organizacione jedinice, a posebno sa aspekta samostalnog raspolaganja finansijskim sredstvima do određenog iznosa.
- (3) Rukovodilac organizacione jedinice saziva i predsjedava sjednicama vijeća u skladu sa statutom.
- (4) Rukovodilac organizacione jedinice za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara vijeću i rukovodiocu visokoškolske ustanove, a u domenu finansijskog poslovanja upravnom odboru.
- (5) Rukovodiocu organizacione jedinice u radu pomažu prodekani, sekretar koji daje prethodno mišljenje u pisanoj formi o zakonitosti prijedloga akata tijela organizacione jedinice te druga tijela utvrđena statutom.
- (6) Rukovodilac organizacione jedinice je odgovoran za poštivanje zakona i izvršavanje odluka vijeća, tijela visokoškolske ustanove i nadležnih organa vlasti u skladu sa zakonom i statutom te za izvršavanje zahtjeva rukovodioca visokoškolske ustanove kojim se osigurava zakonitost rada i funkcionalnost procesa na nivou visokoškolske ustanove.
- (7) Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan poništiti, staviti van snage, odnosno obustaviti od izvršenja odluku rukovodioca podorganizacione jedinice ili nekog drugog tijela organizacione jedinice ukoliko je protivna zakonu, podzakonskim i provedbenim aktima i statutu visokoškolske ustanove i o tome u roku od sedam dana od dana donošenja odluke obavijestiti senat odnosno upravni odbor u skladu sa njihovim

- nadležnostima, kao i organ uprave koji vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove.
- (8) Rukovodilac organizacione jedinice je ovlašten suspendirati rukovodioca podorganizacione jedinice ili nekog drugog tijela podorganizacione jedinice ukoliko isti ne izvršava zakonito i savjesno svoje obaveze definirane zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove i o tome u roku od sedam dana od dana donošenja odluke obavijestiti vijeće organizacione jedinice.
 - (9) Rukovodilac organizacione jedinice može pokrenuti postupak odgovornosti rukovodioca podorganizacione jedinice za počinjene povrede zakona, statuta ili drugog općeg akta visokoškolske ustanove.
 - (10) Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan da podnese izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju organizacione jedinice za prethodnu godinu najkasnije do 15. marta tekuće godine.
 - (11) Izvještaj iz stava (10) ovog člana obavezno sadrži informacije o uspješnosti rada i finansijskog poslovanja, rezultatima rada u oblasti nastavnog, naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog, kao i druge informacije izričito propisane ovim zakonom. Elementi izvještaja iz stava (10) ovog člana se preciznije utvrđuju na posebnom obrascu koji propisuje Ministarstvo.
 - (12) Prava i obaveze direktora instituta preciznije se definišu Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti Kantona Sarajevo i ovim zakonom, kao i statutom visokoškolske ustanove u kojoj institut ima status organizacione jedinice.

Član 137.

(Izbor rukovodioca organizacione jedinice)

- (1) Izbor rukovodioca organizacione jedinice vrši se na osnovu rezultata javnog konkursa koji objavljuje vijeće u jednom dnevnom listu i na internet stranici organizacione jedinice i visokoškolske ustanove, najranije četiri, a najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata rukovodioca organizacione jedinice na dužnosti uz uvažavanje specifičnosti teoloških fakulteta.
- (2) Rukovodilac organizacione jedinice bira se iz reda članova akademskog osoblja u nastavnom zvanju iz člana 93. stav (2) ovog zakona koji je u radnom odnosu sa punim radnim vremenom na toj organizacionoj jedinici ili iz reda akademskog osoblja u nastavnom zvanju koje je u radnom odnosu u ustanovi koja predstavlja nastavnu bazu za tu organizacionu jedinicu u skladu sa ovim zakonom i ima izbor u zvanje na toj organizacionoj jedinici i to tajnim glasanjem članova vijeća, pri čemu je za donošenje odluke o imenovanju potrebna natpolovična većina od ukupnog broja članova vijeća. Redovni profesor koji ne ispunjava obaveze iz člana 94. stav (1) alineja g) ovog zakona ne može biti biran za rukovodioca organizacione jedinice.
- (3) Vijeće, nakon donesene odluke o izboru rukovodioca organizacione jedinice, dostavlja rješenje rukovodiocu visokoškolske ustanove na potpis.
- (4) Rukovodilac visokoškolske ustanove je obavezan potpisati rješenje o imenovanju i isto proslijediti organizacionoj jedinici radi dostavljanja obavještenja o tome prijavljenim kandidatima i to najkasnije sedam dana od dana prijema rješenja na potpis kao i radi dostavljanja rješenja o imenovanju Ministarstvu.
- (5) Protiv rješenja iz stava (4) ovog člana može se izjaviti žalba od strane prijavljenih kandidata senatu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
- (6) Protiv rješenja senata po žalbi iz stava (5) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku 30 dana od prijema rješenja.

- (7) Rukovodilac organizacione jedinice se bira na mandatni period od četiri godine sa mogućnošću još jednog uzastopnog izbora.
- (8) Prodekane bira i razrješava vijeće na prijedlog rukovodioca organizacione jedinice. Izuzev u vanrednim okolnostima, koje se preciziraju statutom visokoškolske ustanove, mandat prodekana prati mandat rukovodioca organizacione jedinice.
- (9) Broj prodekana, njihova prava i obaveze utvrđuju se statutom.
- (10) Postupak izbora i razrješnja rukovodioca organizacione jedinice i prodekana nakon isteka mandata odnosno prije isteka mandata kao i vršenje funkcije rukovodioca organizacione jedinice/prodekana u slučaju njihove privremene spriječenosti da obavljaju svoju dužnost preciznije se uređuju statutom.
- (11) Rukovodilac organizacione jedinice zatečen na dužnosti u svom prvom mandatnom periodu danom stupanja na snagu ovoga zakona obavljat će svoju dužnost do isteka svog mandata i može biti biran na funkciju rukovodioca organizacione jedinice za drugi uzastopni mandatni period.
- (12) Rukovodilac organizacione jedinice zatečen na dužnosti u svom drugom uzastopnom mandatnom periodu danom stupanja na snagu ovoga zakona obavljat će svoju dužnost do isteka mandata i ne može biti biran na funkciju rukovodioca organizacione jedinice za treći uzastopni mandatni period.
- (13) Direktor instituta se bira u skladu sa odredbama Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti Kantona Sarajevo, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove.
- (14) Lice iz nastavne baze izabrano i imenovano za rukovodioca organizacione jedinice je obavezno za vrijeme obavljanja dužnosti zasnovati radni odnos sa punim radnim vremenom za obavljanje dužnosti rukovodioca organizacione jedinice.

Član 138.

(Prestanak mandata rukovodioca organizacione jedinice)

- (1) Rukovodiocu organizacione jedinice prestaje mandat:
 - a) istekom perioda na koji je biran;
 - b) ostavkom;
 - c) prijevremenim razrješnjem;
 - d) izborom na neku drugu funkciju nespojivu sa funkcijom rukovodioca organizacione jedinice.
- (2) Vijeće donosi odluku o razrješnju rukovodioca organizacione jedinice i prije isteka perioda na koji je imenovan:
 - a) ako bude pravosnažno osuđen za krivično djelo;
 - b) ako ne izvršava zadatke predviđene zakonom i statutom ili ih izvršava protivno njima;
 - c) prekorači ovlaštenja i time nanese štetu ugledu organizacione jedinice/visokoškolske ustanove;
 - d) zbog odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidnom periodu dužem od tri mjeseca obavlja dužnost;
 - e) ako svojim ponašanjem povrijedi ugled funkcije rukovodioca organizacione jedinice.
- (3) Obrazložen prijedlog za razrješnje rukovodioca organizacione jedinice, zbog jednog ili više razloga navedenih u stavu (2) ovog člana, vijeću može podnijeti:
 - a) ministar u ime osnivača visokoškolske ustanove odnosno organizacione jedinice kao javne ustanove,
 - b) osnivač visokoškolske ustanove kao ustanove;
 - c) najmanje jedna trećina članova upravnog odbora visokoškolske ustanove,
 - d) najmanje jedna trećina članova senata;
 - e) rukovodilac visokoškolske ustanove;

- f) najmanje jedna trećina članova vijeća organizacione jedinice.
- (4) Rukovodilac organizacione jedinice je dužan sazvati sjednicu vijeća najkasnije 15 dana od dana prijema prijedloga iz stava (3) ovog člana i o tome obavijestiti rukovodioca visokoškolske ustanove i osnivača, odnosno Ministarstvo.
 - (5) O prijevremenom razrješenju rukovodioca organizacione jedinice vijeće odlučuje tajnim glasanjem pri čemu je za donošenje odluke o razrješenju potrebna natpolovična većina od ukupnog broja članova vijeća. Odluka vijeća je konačna i protiv iste se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.
 - (6) Na istoj sjednici vijeća, nakon donošenja odluke o razrješenju, donosi se odluka o imenovanju vršioca dužnosti rukovodioca organizacione jedinice. Prijedlog za vršioca dužnosti rukovodioca organizacione jedinice može podnijeti svaki član vijeća. Vršioca dužnosti rukovodioca organizacione jedinice bira vijeće tajnim glasanjem, natpolovičnom većinom članova vijeća na vremenski period do šest mjeseci.
 - (7) U slučajevima donošenja odluke iz st. (5) i (6) ovog člana vijeće obavezno na istoj sjednici donosi i odluku o raspisivanju konkursa za izbor novog rukovodioca organizacione jedinice po proceduri iz člana 137. ovog zakona.
 - (8) U slučaju razrješenja rukovodioca organizacione jedinice prije isteka mandata, mandat prodekana prestaje izborom novih prodekana na prijedlog novoizabranog rukovodioca organizacione jedinice.

POGLAVLJE X.

DOKUMENTACIJA, EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Član 139.

(Dokumentacija i evidencija)

- (1) Visokoškolska ustanova obavezna je voditi matične knjige:
 - a) studenata i lica koja su stekla višu odnosno visoku stručnu spremu, stručni stepen specijaliste, naučni/umjetnički stepen magistra odnosno doktora nauka,
 - b) studenata koji su završili studij po bolonjskom sistemu studiranja.
- (2) Pored dokumentacije iz stava (1) ovog člana, visokoškolska ustanova je obavezna voditi i evidenciju o ispitima, uspjehu studenata i ostalu evidenciju utvrđenu zakonom, statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.
- (3) Matične knjige i evidencije o izdatim diplomama trajno se čuvaju.
- (4) Propis o sadržaju i izgledu, načinu vođenja matičnih knjiga i evidencije o izdatim diplomama donosi Ministarstvo na prijedlog visokoškolske ustanove.
- (5) Propis kojima se preciznije utvrđuje postupak i način vođenja i čuvanja ostalih vrsta evidencija odnosno dokumentacije donosi visokoškolska ustanova.

Član 140.

(Javne isprave)

- (1) Javne isprave, u smislu ovog zakona, su: diploma o stečenom stepenu doktora nauka/umjetnosti, odnosno stepenu magistra, diploma o stečenom stepenu stručne spreme i zvanju i dodatak diplomi, indeks, ispisnica, uvjerenje o diplomiranju, uvjerenje o položenim ispitima, uvjerenje o uspjehu tokom studija, uvjerenje o učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja i permanentnog obrazovanja i druge javne isprave u skladu sa zakonom.
- (2) Diplomu o stečenoj visokoj stručnoj spremi, kao i diplomu o stečenom stepenu magistra, odnosno doktora izdaje isključivo visokoškolska ustanova.
- (3) Pravilnik o sadržaju javnih isprava donosi Ministarstvo.

- (4) Javne isprave, u smislu ovog zakona, koje izdaju visokoškolske ustanove za studente koji su studij okončali po bolonjskom sistemu studija su diploma, dodatak diplomi, uvjerenje o završenom stepenu ciklusa studija, uvjerenje o prepisu ocjena, studentska prijava po osnovu mobilnosti i druge javne isprave u skladu sa zakonom, statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.

Član 141.

(Priznavanje inostranih visokoškolskih kvalifikacija)

Postupak priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija uređuje se posebnim pravilnikom koji donosi Ministarstvo u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

DIO DRUGI

UNIVERZITET U SARAJEVU

Član 142.

(Prava osnivača i imovina)

- (1) Skupština Kantona zadržava prava osnivača nad Univerzitetom u Sarajevu i njegovim organizacionim i podorganizacionim jedinicama za koje je donošenjem Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 17/99) preuzela prava osnivača.
- (2) Imovina Univerziteta se amortizira u skladu sa zakonom.
- (3) Imovinu i imovinske interese Univerziteta/organizacione jedinice zastupa i štiti Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo.

Član 143.

(Pravni subjektivitet Univerziteta)

- (1) Univerzitet ima svojstvo pravnog lica.
- (2) Statutom Univerziteta se uređuje organizaciona struktura koju čine organizacione jedinice koje mogu biti: fakulteti, akademije, naučnoistraživački instituti, centri ili škole.
- (3) Organizacione jedinice nemaju svojstvo pravnog lica, izuzev teoloških fakulteta nad kojima Kanton Sarajevo nije preuzeo osnivačka prava i čiji status se preciznije uređuje u skladu sa članom 178. ovog zakona.
- (4) Organizacione jedinice Univerziteta istupaju u pravnom prometu pod nazivom Univerziteta i svojim nazivom.
- (5) Statutom Univerziteta se preciznije uređuju pitanja u vezi sa promocijom inicijative organizacionih jedinica, a posebno na koji način i u kojem omjeru organizacione jedinice imaju akademska, finansijska i druga ovlaštenja u pravnom prometu i u kojoj mjeri preuzimaju odgovornost unutar Univerziteta.

Član 144.

(Organizacione jedinice)

- (1) Univerzitet u Sarajevu čine Rektorat Univerziteta unutar kojeg se organizuje rad Univerziteta i organizacione jedinice.
- (2) Fakulteti, akademije i naučnoistraživački instituti kao organizacione jedinice u sastavu Univerziteta u Sarajevu u pravnom prometu se pojavljuju pod sljedećim nazivima:
 - a) Univerzitet u Sarajevu - Akademija likovnih umjetnosti;
 - b) Univerzitet u Sarajevu - Akademija scenskih umjetnosti;
 - c) Univerzitet u Sarajevu - Arhitektonski fakultet;
 - d) Univerzitet u Sarajevu - Ekonomski fakultet;
 - e) Univerzitet u Sarajevu - Elektrotehnički fakultet;

- f) Univerzitet u Sarajevu - Fakultet islamskih nauka;
- g) Univerzitet u Sarajevu - Fakultet sporta i tjelesnog odgoja;
- h) Univerzitet u Sarajevu - Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije;
- i) Univerzitet u Sarajevu - Fakultet političkih nauka;
- j) Univerzitet u Sarajevu - Fakultet za saobraćaj i komunikacije;
- k) Univerzitet u Sarajevu - Fakultet zdravstvenih studija;
- l) Univerzitet u Sarajevu - Farmaceutski fakultet;
- m) Univerzitet u Sarajevu - Filozofski fakultet;
- n) Univerzitet u Sarajevu - Građevinski fakultet;
- o) Univerzitet u Sarajevu - Katolički bogoslovni fakultet;
- p) Univerzitet u Sarajevu - Mašinski fakultet;
- r) Univerzitet u Sarajevu - Medicinski fakultet;
- s) Univerzitet u Sarajevu - Muzička akademija;
- t) Univerzitet u Sarajevu - Poljoprivredno-prehrambeni fakultet;
- u) Univerzitet u Sarajevu - Pravni fakultet;
- v) Univerzitet u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet;
- z) Univerzitet u Sarajevu - Pedagoški fakultet;
- aa) Univerzitet u Sarajevu - Stomatološki fakultet sa klinikama;
- bb) Univerzitet u Sarajevu - Šumarski fakultet;
- cc) Univerzitet u Sarajevu - Veterinarski fakultet;
- dd) Univerzitet u Sarajevu - Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju;
- ee) Univerzitet u Sarajevu - Institut za historiju;
- ff) Univerzitet u Sarajevu - Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava;
- gg) Univerzitet u Sarajevu - Institut za jezik;
- hh) Univerzitet u Sarajevu - Orijentalni institut.

Član 145.

(Upis u registar)

- (1) Univerzitet i organizacione jedinice se upisuju u Registar kod nadležnog suda u Sarajevu i Registar Ministarstva.
- (2) U registre iz prethodnog stava se upisuju organizacione jedinice Univerziteta, u granicama ovlaštenja utvrđenih zakonom i statutom.

Član 146.

(Uklađivanje statusa)

- (1) Univerzitet i organizacione jedinice su obavezni svoj status, organizaciju i djelatnost uskladiti sa ovim zakonom najkasnije šest mjeseci nakon što Ministarstvo donese i Univerzitetu dostavi odluku o usklađenosti statuta sa ovim zakonom.
- (2) Od dana dostavljanja Univerzitetu odluke o usklađenosti statuta sa ovim zakonom, rektor je obavezan u roku od šest mjeseci nadležnom sudu i Ministarstvu podnijeti zahtjev za upis Univerziteta u registar u skladu sa ovim zakonom.

Član 147.

(Zastupanje i predstavljanje Univerziteta/organizacione jedinice)

- (1) Univerzitet zastupa i u pravnom prometu predstavlja rektor, u skladu sa zakonom, podzakonskim propisima i općim aktima Univerziteta.

- (2) Organizaciju jedinicu zastupa i u pravnom prometu predstavlja rukovodilac organizacione jedinice u skladu sa zakonom, podzakonskim propisima i općim aktima Univerziteta.
- (3) Prenos ovlaštenja rektora odnosno rukovodioca organizacione jedinice preciznije se uređuje statutom.
- (4) Statutom se utvrđuje iznos sredstava za čije raspolaganje je rektoru Univerziteta i rukovodiocu organizacione jedinice neophodna prethodna saglasnost Upravnog odbora.

Član 148.

(Ovlaštenja organizacionih jedinica u pravnom prometu)

- (1) U okviru registrovane djelatnosti Univerzitet u pravnom prometu sa trećim licima odgovara svojom imovinom, a organizacione jedinice svojom imovinom i imovinom Univerziteta.
- (2) U pravnom prometu sa trećim licima, organizacione jedinice imaju ograničena ovlaštenja u skladu sa upisanom djelatnošću i mogu preuzimati obaveze isključivo u okviru sredstava koja se vode na njihovom potrošačkom mjestu u budžetu i u skladu sa usvojenim finansijskim planom Univerziteta.
- (3) Statutom Univerziteta će se preciznije urediti pitanje prava i obaveza koje su Univerzitet odnosno njegove organizacione jedinice stekle odnosno preuzele prije stupanja na snagu ovog zakona.

Član 149.

(Pridružena članica)

- (1) Visokoškolska ustanova kao ustanova (fakultet) sa statusom pravnog lica-pridružena članica Univerziteta, zadržava taj status u skladu sa odlukom Skupštine o sticanju statusa pridružene članice i ima pravo organizovati nastavu prvog, drugog i trećeg ciklusa studija u skladu sa zakonom i pod uslovima utvrđenim ugovorom.
- (2) Fakultet iz stava (1) ovog člana u domenu akademskog poslovanja ima nadležnost organizacione jedinice u realizaciji nastavne, naučnonastavne i naučnoistraživačke djelatnosti u svim ciklusima studija u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Sve poslove iz nadležnosti senata visokoškolske ustanove, Senat Univerziteta obavlja i za fakultet-pridruženu članicu pod uslovima utvrđenim posebnim ugovorom zaključenim između fakulteta i Univerziteta.
- (4) U domenu upravljanja i rukovođenja na fakultet iz stava (1) ovog člana se primjenjuje Zakon o ustanovama („Službeni list RBiH“ br: 6/92, 8/93 i 13/94) i drugi propisi kojim se regulišu prava i obaveze osnivača.

Član 150.

(Sticanje statusa pridružene članice)

- (1) Na prijedlog Senata i Upravnog odbora, fakulteti, akademije i centri kao ustanove mogu biti u sastavu Univerziteta u statusu pridružene članice uz saglasnost Skupštine.
- (2) Aktivnosti tijela Univerziteta prije davanja saglasnosti iz stava (1) ovog člana preciznije se uređuju statutom.

Član 151.

(Klinički centar u Sarajevu)

- (1) Klinički centar Univerziteta u Sarajevu (u daljem tekstu: Klinički centar) se uključuje u nastavni proces organizacionih jedinica Univerziteta, koje pripadaju grupaciji medicinskih nauka kao nastavna baza ovih organizacionih jedinica za sticanje praktičnih znanja i vještina studenata.
- (2) Položaj i funkcija Kliničkog centra u smislu stava (1) ovog člana preciznije se regulišu statutom Univerziteta i ugovorom kojim se definišu međusobna prava i obaveze.

- (3) Finansiranje nastavne, naučnonastavne i naučnoistraživačke djelatnosti Univerziteta koja se realizira na Kliničkom centru vrši se iz sredstava Univerziteta.

Član 152.

(Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine)

- (4) U cilju cjelovitog razvoja djelatnosti visokog obrazovanja, a posebno naučnoistraživačkog rada, Univerzitet u svoje nastavne i naučnoistraživačke procese uključuje Nacionalnu i univerzitetsku biblioteku Bosne i Hercegovine.
- (5) Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine je nastavna baza za nastavne, naučnoistraživačke i istraživačke procese za organizacione jedinice Univerziteta.
- (6) Položaj, funkcija i finansiranje nastavne, naučnonastavne i naučnoistraživačke djelatnosti koja se realizira u Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine preciznije se definiše statutom i ugovorom između Univerziteta i Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine.

Član 153.

(Studentski centar Sarajevo)

- (1) Djelatnost Studentskog centra u Sarajevu (u daljem tekstu: Centar) u dijelu kojim se obezbjeđuje studentski standard je u neposrednoj vezi sa djelatnošću visokog obrazovanja.
- (2) Povezanost Centra sa djelatnošću visokog obrazovanja, položaj i funkcija Centra preciznije će se definisati statutom Univerziteta i ugovorom koji zajednički usaglašavaju Univerzitet i Centar, a na koji prethodnu saglasnost daje Vlada.
- (3) Finansiranje djelatnosti Centra vrši se iz sredstava korisnika usluga i dijelom iz sredstava Budžeta Kantona.

Član 154.

(Sastav Upravnog odbora)

- (1) Upravni odbor Univerziteta ima 11 članova koji se imenuju na mandat od četiri godine od kojih:
- a) četiri člana u ime osnivača imenuje Vlada,
 - b) šest članova imenuje Senat Univerziteta u skladu sa statutom,
 - c) jednog člana predstavnika studenata imenuje Senat Univerziteta, a kojeg izabere i predloži Studentski parlament.
- (2) Upravni odbor visoke škole kao javne ustanove ima sedam članova koji se imenuju na mandat od četiri godine od kojih četiri člana imenuje Vlada, a ostale članove imenuje senat visoke škole u skladu sa statutom.
- (3) Predsjednik Upravnog odbora Univerziteta imenuje se iz reda predstavnika osnivača.
- (4) Akt kojim se preciznije definišu uslovi i postupak za izbor i imenovanje članova Upravnog odbora, način rada, prava i obaveze, postupak razrješenja i druga pitanja bitna za zakonit rad i efikasno funkcionisanje Upravnog odbora donosi Vlada na prijedlog Ministarstva uz prethodno pribavljanje mišljenje senata.
- (5) Članovi senata, rukovodilac Univerziteta/organizacione jedinice i prorektori ne mogu biti članovi Upravnog odbora.
- (6) Sjednicama Upravnog odbora prisustvuju rektor i prorektori bez prava odlučivanja.
- (7) Upravni odbor je ovlašten da traži informacije od tijela Univerziteta/organizacione jedinice o svim pitanjima u okviru svoje nadležnosti.
- (8) Upravni odbor odluke donosi većinom glasova, a zapisnike sa održanih sjednica dostavlja Ministarstvu.

- (9) Zapisnike iz stava (8) ovog člana predsjednik upravnog odbora obavezan je dostaviti Ministarstvu u roku od pet dana od dana njihovog usvajanja.
- (10) Upravni odbor Univerziteta može donijeti odluku o prijevremenom razrješenju rukovodioca Univerziteta/organizacione jedinice u sljedećim slučajevima:
- a) ukoliko ne primjenjuje zakonske i podzakonske propise ili ih pogrešno primjenjuje i takvim postupanjem proizvede finansijsku obavezu za Univerzitet/organizacionu jedinicu;
 - b) ukoliko odbija da izvrši odluke i zaključke Upravnog odbora;
 - c) ukoliko provodi radnje i aktivnosti izvan zakonom i statutom utvrđene nadležnosti ili samostalno preduzima radnje i aktivnosti bez prethodne saglasnosti Upravnog odbora čija finansijska vrijednost prelazi novčani iznos kojim prema Statutu može samostalno raspolagati;
 - d) ukoliko nanese materijalnu/finansijsku štetu ili dovede u pitanje ugled Univerziteta/organizacione jedinice;
 - e) ukoliko neodgovornim rukovođenjem onemogući Univerzitet/organizacionu jedinicu u ostvarenju prihoda kroz realizaciju međunarodnih i domaćih projekata ili ostvarenim prihodom po tom osnovu nenamjenski raspolaže;
 - f) ukoliko sačinjava ili dostavlja šestomjesečni ili godišnji izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem kojim se ne osigurava potpuna transparentnost rada i poslovanja.
- (11) U slučaju donošenja odluke iz stava (10) ovog člana funkciju rukovodioca Univerziteta/organizacione jedinice vrši lice određeno Statutom, a koje je obavezno u roku od sedam dana od dana donošenja odluke Upravnog odbora sazvati sjednicu Senata/vijeća na kojoj se donosi odluka o imenovanju vršioca dužnosti rukovodioca Univerziteta/organizacione jedinice i raspisivanju konkursa za izbor rukovodioca Univerziteta/organizacione jedinice.
- (12) Nakon donošenja odluke iz stava (11) ovog člana daljnji postupak se provodi analogno postupku izbora rukovodioca Univerziteta/organizacione jedinice.

Član 155.

(Finansiranje rada Univerziteta)

- (1) Rad Univerziteta/organizacione jedinice finansira se iz Budžeta Kantona Sarajevo na osnovu odluke o kriterijima za finansiranje Univerziteta/organizacione jedinice koju na prijedlog Ministarstva donosi Vlada.
- (2) Univerzitet i organizacione jedinice pored sredstava iz stava (1) ovog člana mogu sticati prihode pod uslovom da ne ugroze osnovnu registrovanu djelatnost i iz:
- a) tekućih transfera drugih nivoa vlasti i međunarodnih organizacija;
 - b) donacija pravnih i fizičkih lica i
 - c) vlastitih prihoda koje uredbom utvrdi Vlada.
- (3) Prihodi iz stava (2) ovog člana uplaćuju se u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate janih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine i prihodi su Univerziteta/organizacione jedinice koja je prihod ostvarila.

Član 156.

(Finansijsko poslovanje Univerziteta)

Univerzitet svoje finansijsko poslovanje vrši preko Jedinog računara trezora Kantona Sarajevo, u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakonom o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 157.

(Budžetski zahtjev Univerziteta)

- (1) Izrada budžeta Univerziteta se priprema i usvaja u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (2) Budžetski zahtjev Univerziteta dostavlja se Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo uz objedinjeni zahtjev Ministarstva.

Član 158.

(Kriteriji za dodjelu sredstava)

- (1) Dodjela sredstava za rad Univerziteta iz Budžeta Kantona vrši se po osnovu kriterija koje na prijedlog Ministarstva, a uz prethodno pribavljeni usaglašeni prijedlog Senata i Upravnog odbora, utvrđuje Vlada. Rektor je obavezan inicijalni prijedlog Senata i Upravnog odbora dostaviti Ministarstvu najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Sredstvima iz stava (1) ovog člana osigurava se rad Univerziteta u skladu sa njegovom registrovanom djelatnošću.
- (3) Sredstva koja obezbjeđuje Kanton utvrđuju se u skladu sa kriterijima iz stava (1) ovog člana, zavisno od prirode, značaja i finansijskih zahtjeva realizacije studijskih programa, općih pretpostavki za ostvarivanje prihoda iz vanbudžetskih izvora, statusne strukture studenata i nastavnog osoblja te drugih parametara.
- (4) Isplata plaća akademskom osoblju i drugim zaposlenicima na Univerzitetu se vrši u skladu sa jedinstvenim pravilnikom o plaćama koji uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade usvaja Upravni odbor na prijedlog Senata.

Član 159.

(Usvajanje izvještaja o radu sa finansijskim poslovanjem Univerziteta)

- (1) Godišnji izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem Univerziteta razmatra i usvaja Skupština.
- (2) Rektor je obavezan Skupštini prezentovati izvještaj iz stava (1) ovog člana.
- (3) Univerzitet je obavezan izraditi finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 160.

(Interna revizija i integracija službi)

- (1) U cilju stvaranja preduslova za osiguranje transparentnosti i zakonitosti finansijskih procesa na Univerzitetu te stvaranja pretpostavki za integraciju procesa i službi, uspostavlja se jedinstvena interna revizija odnosno Odjel za internu reviziju čiji zadatak je da u skladu sa zakonskim nadležnostima obavlja poslove interne revizije na Univerzitetu.
- (2) Upravni odbor usvaja i donosi smjernice za uspostavu jedinstvenih internih procedura po kojima se odvijaju finansijski tokovi u okviru Univerziteta i organizacionih jedinica nad čijom primjenom i poštivanjem nadzor vrši interna revizija.
- (3) Uloga i provođenje interne revizije iz stava (1) ovog člana preciznije se uređuje statutom i aktima upravnog odbora iz stava (2) ovog člana.
- (4) Odgovornost interne revizije je utvrđena relevantnim propisima iz oblasti interne revizije.
- (5) Organizaciona jedinica je obavezna omogućiti internoj reviziji provođenje radnji iz okvira zakonom utvrđene nadležnosti, kao i izvršenje poslova utvrđenih internim aktima Univerziteta.

- (6) Nalaz interne revizije o provedenom nadzoru iz stava (2) ovog člana koji usvaja Upravni odbor predstavlja sastavni dio šestomjesečnog i godišnjeg izvještaja o radu sa finansijskim poslovanjem Univerziteta.
- (7) Univerzitet je obavezan kroz ustanovljavanje jedinstvenih službi izvršiti funkcionalnu integraciju ekonomsko-finansijskih, administrativno-pravnih, studijsko-analitičkih, stručno-operativnih, informaciono-dokumentacionih i drugih poslova koji se odvijaju na Univerzitetu odnosno svim organizacionim jedinicama.
- (8) Jedinstveni pravilnik o radu Univerziteta kojim se, pored drugih pitanja, uređuje organizacija i sistematizacija radnih mjesta će se donijeti najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a istim se preciznije utvrđuju načela i principi funkcionalne integracije, poslovi iz stava (7) ovog člana te službe u okviru kojih se organizira odvijanje zajedničkih procesa. Univerzitet je obavezan prije usvajanja jedinstvenog pravilnika o radu prethodno pribaviti mišljenje Ministarstva u odnosu na primijenjenost principa funkcionalne integracije, a posebno u odnosu na elemente propisane u stavu (7) ovog člana.
- (9) Nakon usvajanja pravilnika iz stava (8) ovog člana, Rektorat odnosno organizacione jedinice obavezni su najkasnije u roku od 60 dana donijeti svoje pravilnike kojim se uređuje organizacija i sistematizacija radnih mjesta, a kojima se precizno uređuju pitanja koja nisu uređena pravilnikom iz stava (8) ovog člana. Rektorat odnosno organizacione jedinice su obavezni prije usvajanja pravilnika prethodno pribaviti mišljenje Ministarstva u odnosu na primijenjenost principa funkcionalne integracije, a posebno u odnosu na elemente propisane u stavu (7) ovog člana.
- (10) Interna revizija za svoj rad odgovora Upravnom odboru.

Član 161.

(Provođenje revizije)

Reviziju godišnjeg izvještaja Univerziteta/organizacione jedinice obavlja Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 162.

(Integracija procesa javnih nabavki na Univerzitetu)

- (1) Univerzitet je obavezan uspostaviti, razviti i finansirati jedinstveni sistem javnih nabavki za robe, usluge i radove na način kojim se stvaraju pretpostavke za efikasno zadovoljavanje zajedničkih funkcija od značaja za sve organizacione jedinice (pristup akademskim bazama podataka, nabavka informatičkih softvera i opreme, nabavka potrošnog materijala i drugo).
- (2) Zajedničke funkcije i postupci javnih nabavki koji će se provoditi integrisano iz stava (1) ovog člana preciznije se definišu i utvrđuju Pravilnikom o javnim nabavkama Univerziteta koji najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona usvaja Upravni odbor na prijedlog Senata.

Član 163.

(Finansijska podrška internacionalizaciji i povezivanju visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada sa privredom)

- (1) U Budžetu Kantona se kao posebna stavka osiguravaju finansijska sredstva namijenjena za sufinansiranje aktivnosti Univerziteta/organizacione jedinice na utvrđivanju novih i inoviranju postojećih nastavnih planova i programa kojima se doprinosi njihovoj međunarodnoj relevantnosti, internacionalizaciji visokog obrazovanja, upisu studenata stranih državljana, međunarodnoj razmjeni studenata, međunarodnoj razmjeni i saradnji naučnika i istraživača koja doprinosi internacionalizaciji naučnoistraživačkog rada,

obrazovanju deficitarnih kadrova na domaćem tržištu rada, obrazovanju kadrova u sektorima odnosno oblastima kojima se podstiče razvoj privrede, kao i druge aktivnosti čija realizacija doprinosi razvoju visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada te ukupnog društvenog razvoja Kantona i Bosne i Hercegovine.

- (2) Senat Univerziteta na osnovu inicijativa organizacionih jedinica utvrđuje prijedlog, a Upravni odbor usvaja elaborat koji sadrži aktivnosti čijim sufinansiranjem se ostvaruju ciljevi definisani u stavu (1) ovog člana.
- (3) Upravni odbor usvaja elaborat iz stava (2) ovog člana i isti dostavlja na razmatranje Vladi prije usvajanja Budžeta Kantona.
- (4) Prilikom planiranja budžeta Univerzitet i organizacione jedinice mogu predložiti plan potrebnih sredstava za sufinansiranje međunarodnih projekata.
- (5) Univerzitet/organizaciona jedinica su obavezni kontinuirano provoditi aktivnosti na uspostavi i jačanju saradnje sa društvenim sektorom kroz transfer znanja i tehnologija, analizi društvene relevantnosti znanja i ishoda učenja, uspostavi javno-privatnog partnerstva, istraživanju mogućnosti osnivanja komercijalnih institucija za obrazovne i naučnoistraživačke svrhe, osnivanje naučnotehnoških parkova te provođenja institutskih istraživanja za potrebe Kantona radi zadovoljavanja određenih društvenih potreba na osnovi naučnoistraživačkog rada te na uspostavi drugih oblika saradnje sa širom društvenom zajednicom.
- (6) U vezi sa aktivnostima Univerziteta/organizacione jedinice iz stava (5) ovog člana Ministarstvo je ovlašteno donositi odluke i izdavati obavezujuće smjernice za postupanje.

Član 164.

(Utvrđivanje broja i strukture studenata)

- (1) Univerzitet predlaže Vladi broj i strukturu studenata za upis koji ne može biti veći od broja utvrđenog u licenci, a Vlada utvrđuje konačan broj i strukturu studenata za upis u prvu studijsku godinu za prvi i drugi ciklus studija i integrisani studij.
- (2) Pravo upisa na drugi ciklus studija imaju kandidati sa završenim odgovarajućim prvim ciklusom studija, kao i kandidati koji su završili studij po predbolonjskom sistemu studija pod uslovima utvrđenim pravilima studiranja.
- (3) Lice sa utvrđenim stoprocentnim invaliditetom ima pravo upisati se jedanput na Univerzitet/organizacionu jedinicu u statusu budžetski finansiranog studenta na bilo kojem studijskom programu za sva tri ciklusa studija, pod uslovom da je:
 - a) položilo prijemni ispit;
 - b) sposobno obavljati praktične zadatke u nastavi;
 - c) steklo pravo upisa na odgovarajući ciklus studija i
 - d) dostavilo dokaz nadležne institucije o statusu lica sa invaliditetom i procentu invaliditeta.
- (4) U slučajevima kada je broj kandidata koji su položili prijemni ispit, odnosno ispunili formalni uslov za upis na Univerzitet/organizacionu jedinicu, veći od broja javno finansiranih mjesta na bilo kojem studijskom programu, kandidati se mogu upisati na mjesta za koja plaćaju školarinu, i to u skladu sa jedinstvenom rang-listom i do broja utvrđenog odlukom Vlade odnosno do broja studenata utvrđenog u licenci Univerziteta/organizacione jedinice.
- (5) Ako je student koji plaća školarinu u određenoj studijskoj godini položio sve ispite iz te godine i postigao prosječnu ocjenu najmanje osam može dobiti javno finansirano mjesto za nastavak studija na tom ciklusu, što se preciznije uređuje statutom.
- (6) Redovni student koji se finansira sredstvima osnivača na Univerzitetu ima pravo u toku prvog ciklusa studija odnosno integrisanog studija jedanput obnoviti studijsku godinu zadržavajući taj status. Ukoliko redovni student više od jednom obnavlja godinu studija u

- toku prvog ciklusa studija odnosno integrisanog studija gubi status budžetski finansiranog studenta, ali može nastaviti studij u statusu redovnog samofinansirajućeg studenta.
- (7) U slučaju kada redovni student koji se finansira sredstvima osnivača izgubi taj status u skladu sa ovim članom, Univerzitet/organizaciona jedinica je obavezan omogućiti nastavak studija u statusu redovnog studenta koji se finansira sredstvima osnivača za broj studenata koji je izgubio taj status, uz obavezu da uživanje tog prava osigura rangirajući studente isključivo na osnovu prosjeka ocjena ostvarenog u protekloj studijskoj godini.
 - (8) Univerzitet putem organizacionih jedinica može, u skladu sa rezultatima konačne rang-liste i uz prethodnu saglasnost Vlade na prijedlog Ministarstva, za studijske programe koje organizuju, izvršiti prijem i upis većeg broja kandidata koji su ispunili formalni uslov za upis od broja predviđenog planom upisa i to u statusu samofinansirajućih ili vanrednih studenata, uz uslov da vijeće organizacione jedinice Ministarstvu dostavi odluku kojom se potvrđuje da organizaciona jedinica raspolaže prostornim, kadrovskim i uslovima opremljenosti, koji i nakon dodatnog upisa omogućavaju realizaciju nastavnog procesa u skladu sa ovim zakonom i Standardima i normativima.
 - (9) Univerzitet/organizaciona jedinica je obavezna osloboditi plaćanja troškova školarine studente iz kategorije djece šehida i poginulih boraca, djece ratnih vojnih invalida, djece dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i djece bez oba roditelja.
 - (10) Univerzitet/organizaciona jedinica ima pravo za broj kandidata koje oslobodi plaćanja troškova školarine u skladu sa stavom (9) ovog člana, proširiti broj studenata koje upisuje u prvu godinu studija kandidatima koji ispunjavaju formalni uslov za upis i to u statusu studenta koji plaća svoj studij.
 - (11) Rukovodilac organizacione jedinice je obavezan odluku kojom se studentu omogućava nastavak studija u skladu sa stavom (7) ovog člana objaviti na oglasnoj ploči organizacione jedinice u roku od tri dana od dana donošenja odluke.

Član 165. (Školarina)

- (1) Na usaglašen prijedlog Senata i Upravnog odbora Univerziteta, Vlada utvrđuje iznos upisnine i drugih uplata koje nisu školarine, a koje su studenti obavezni plaćati.
- (2) Na prijedlog Senata, Upravni odbor Univerziteta, uz prethodnu saglasnost Vlade, utvrđuje školarinu koju su obavezni plaćati studenti koji sami snose troškove studija u svim statusima i svim ciklusima studija.
- (3) Prijedlog Senata za utvrđivanje školarine iz stava (2) ovog člana obavezno se zasniva na elaboratu u kojem se iskazuje ekonomska opravdanost prijedloga za utvrđivanje školarine.
- (4) Školarina iz stava (2) ovog člana može da se odredi u različitoj visini za organizacione jedinice Univerziteta i u okviru njih, za različite studijske programe, zavisno od troškova njihove realizacije.
- (5) Postupak koji prethodi utvrđivanju prijedloga odluke od strane Senata odnosno donošenja odluke od strane Upravnog odbora preciznije se uređuje statutom.
- (6) Studenti koji su započeli studij prije stupanja na snagu ovog zakona imaju pravo započeti studij okončati pod uslovima definisanim ovim zakonom, u skladu sa Odlukom o davanju saglasnosti na visinu participacije cijena usluga, upisnina i drugih troškova studija Univerziteta u Sarajevu, te fakulteta i akademija u njegovom sastavu.
- (7) Univerzitet je obavezan odluku o utvrđivanju iznosa školarine kao i elaborat iz stava (3) ovog člana dostaviti Ministarstvu u roku od sedam dana od dana donošenja odluke.

Član 166.

(Utvrđivanje broja studenata koji se finansiraju iz Budžeta Kantona)

- (1) Vlada, u skladu sa kriterijima iz ovog zakona, određuje broj studenata koji se finansiraju iz Budžeta Kantona za određeni studijski program i to u okviru prvog i drugog odnosno integrisanog ciklusa studija.
- (2) Vlada odobrava i broj studenata koji sami finansiraju svoj studij ili čiji studij finansiraju drugi subjekti, vodeći računa da taj broj ne može biti veći od broja studenata za koji Univerziteta/organizaciona jedinica može osigurati realizaciju nastavnog procesa u skladu sa Standardima i normativima.

Član 167.

(Sufinansiranje naučnoistraživačke/umjetničkoistraživačke djelatnosti)

Osnivač obezbjeđuje dio sredstava za sufinansiranje razvoja naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada na Univerzitetu u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti.

Član 168.

(Finansiranje rada Studentskog parlamenta)

Funkcionisanje, rad i sufinansiranje rada Studentskog parlamenta Univerziteta vrši se u skladu sa zakonom, statutom i Pravilnikom o ostvarivanju i raspolaganju vanbudžetskim prihodima Univerziteta u Sarajevu.

DIO TREĆI NADZOR

Član 169.

(Nadzor i izvještavanje)

- (1) Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje na visokoškolskim ustanovama vrši Ministarstvo na način predviđen zakonom.
- (2) U vršenju nadzora Ministarstvo može, u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica i okolnosti u svakom konkretnom slučaju, zatražiti od nadležne inspekcije provođenje radnji u skladu sa zakonom i dostavljanje informacije o utvrđenom stanju i preduzetim mjerama.
- (3) Nadležna inspekcija za pitanja obrazovanja je obavezna, u posljednjoj sedmici mjeseca septembra za proteklu studijsku godinu, dostaviti Ministarstvu informaciju o izvršenom inspeksijskom nadzoru, o utvrđenom stanju, pojavama i problemima, kao i o preduzetim mjerama, sa prijedlogom mjera i aktivnosti koje bi trebalo preduzeti za preveniranje, kao i otklanjanje utvrđenog nezakonitog ponašanja. U informaciji se obavezno moraju obraditi vidovi, oblici i načini kršenja ovog zakona i provedbenih propisa.

Član 170.

(Postupanje po zahtjevu)

Odgovorna tijela visokoškolske ustanove obavezna su na zahtjev Ministarstva dostaviti sve tražene informacije i dokumente potrebne za izvršavanje zadataka Ministarstva utvrđenih ovim zakonom.

Član 171.

(Inspeksijski nadzor)

- (1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona, provedbenih propisa, kao i akata i odluka tijela visokoškolske ustanove donesenih u cilju izvršenja obaveza utvrđenih ovim zakonom vrši nadležna inspekcija, u skladu sa zakonom.
- (2) Kada u vršenju inspeksijskog nadzora nadležna inspekcija za oblast obrazovanja utvrdi da visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica ne ispunjava uslove za rad propisane

- ovim zakonom i Standardima i normativima, odredit će primjeren rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka i o tome obavijestiti osnivača visokoškolske ustanove kao ustanove, odnosno Ministarstvo ukoliko se radi o visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana nadležna inspekcija može zabraniti visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici upis novih studenata, kao i preduzimanje i provođenje drugih aktivnosti čije zakonito obavljanje je uslovljeno prethodnim otklanjanjem utvrđenih nedostataka i nepravilnosti.
 - (4) Ukoliko visokoškolska ustanova u roku koji je utvrđen od strane nadležne inspekcije ne otkloni utvrđene nepravilnosti nadležna inspekcija će o tome dostaviti obavijest Ministarstvu s ciljem donošenja rješenja o zabrani daljnjeg rada i brisanja visokoškolske ustanove /organizacione jedinice iz Registra licenciranih i akreditovanih visokoškolskih ustanova.
 - (5) Ministarstvo će donijeti rješenje iz stava (4) ovog člana i po službenoj dužnosti izvršiti brisanje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice iz Registra licenciranih i akreditovanih visokoškolskih ustanova.
 - (6) Kada nadležna inspekcija za oblast obrazovanja utvrdi nepravilnosti u radu visokoškolske ustanove/organizacione jedinice koje ne sprečavaju daljnji rad odnosno kada utvrdi da visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica ne postupa ili postupa nepravilno ili nepotpuno prema obavezama koje su joj određene propisima, obavezna je prema utvrđenom činjeničnom stanju naložiti odgovarajuće upravne mjere i to:
 - a) narediti da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone na način i u roku kako je određeno ovim zakonom ili ukoliko takav rok nije propisan odrediti primjereni rok u skladu sa zakonom;
 - b) narediti preduzimanje odgovarajućih upravnih radnji i mjera radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti ili nedostataka koje je visokoškolska ustanova obavezna preduzeti u roku i na način kako je naloženo;
 - c) narediti visokoškolskoj ustanovi preduzimanje odgovarajućih mjera radi potpune i pravilne primjene ovog zakona, drugih propisa i akata donesenih na osnovu ovog zakona;
 - d) zabraniti preduzimanje radnji za koje smatra da su u suprotnosti sa ovim zakonom, provedbenim propisima i aktima donesenim u cilju provođenja ovog zakona;
 - e) izdati prekršajni nalog;
 - f) podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;
 - g) podnijeti izvještaj nadležnom organu o učinjenom krivičnom djelu;
 - h) preduzeti druge mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisima ovlaštena.
 - (7) Inspekcija za oblast obrazovanja upravne mjere nalaže rješenjem. Protiv rješenja inspekcije može se izjaviti žalba Ministarstvu.
 - (8) Žalba na rješenje iz stava (7) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

DIO ČETVRTI

KAZNE NE ODREDBE

Član 172.

(Kazne za prekršaje visokoškolske ustanove/organizacione jedinice)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica, ako:
 - a) počne sa radom prije donošenja rješenja iz člana 19. stav (1) ovog zakona;

- b) vrši objavu konkursa za prijem i upis studenata ili obavlja druge zabranjene aktivnosti dok traje rok utvrđen za otklanjanje nepravilnosti u skladu sa članom 22. stav (3) ovog zakona;
- c) ne obezbijedi finansijska sredstva i ne osigura trajno čuvanje javnih isprava, dokumentacije i evidencije, arhiva i druge dokumentacije u skladu sa članom 30. st. (7) i (8) ovog zakona;
- d) stiče, upravlja, koristi ili optereti imovinu visokoškolske ustanove odnosno osnivača suprotno članu 37. ovog zakona;
- e) uspostavi sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom suprotno članu 39. ovog zakona;
- f) ne omogući Ministarstvu on-line pristup jedinstvenom informacionom sistemu u skladu sa članom 40. ovog zakona;
- g) organizira studij sa domaćom ili inostranom visokoškolskom ustanovom ili utvrdi cijenu za navedeni studij suprotno članu 49. ovog zakona;
- h) utvrđuje nastavne predmete i donosi nastavne planove i programe suprotno članu 50. ovog zakona;
- i) vrši izmjene nastavnog plana i programa suprotno članu 52. ovog zakona;
- j) ne donese odluku iz člana 56. stav (3) ovog zakona ili vrši njene izmjene suprotno članu 56. stav (5) ovog zakona;
- k) ukoliko rezultati pismenog dijela ispita ne budu objavljeni u roku iz člana 63. stav (2) ovog zakona ili studentu ne bude omogućen uvid u rad u skladu sa članom 63. stav (2) ovog zakona;
- l) izdaje certifikate o završenim necikličnim vidovima obrazovanja suprotno članu 77. ovog zakona;
- m) raspiše odnosno objavi konkurs za upis studenata suprotno članu 80. ovog zakona;
- n) provede provjeru znanja kandidata za upis u prvu godinu studija suprotno članu 80. ovog zakona;
- o) ne potpiše sa studentom ugovor o studiranju iz člana 87. ovog zakona;
- p) dodjeljuje akademska zvanja ili vrši izbor akademskog osoblja koje ne ispunjava uslove za izbor propisane članovima od 96. do 100. ovog zakona;
- r) u postupku izbora u akademska zvanja prihvati objavljene naučne radove suprotno članu 101. ovog zakona;
- s) raspiše konkurs za izbor akademskog osoblja ili utvrdi nastavnu potrebu kao osnov za raspisivanje konkursa suprotno članu 103. ovog zakona;
- t) zasnjuje radni odnos sa zaposlenikom suprotno članu 104. ovog zakona;
 - u) ne objavi izvještaj komisije za izbor u zvanje sa prijedlogom komisije na internet stranici organizacione jedinice u skladu sa članom 108. stav (2) ovog zakona;
 - v) vijeće ili rukovodilac organizacione jedinice ili senat visokoškolske ustanove ne postupaju u rokovima iz čl. 108., 109., 110., i 111. ovog zakona;
- z) omogući sudjelovanje u nastavnom procesu profesoru emeritusu suprotno članu 120. ovog zakona;
- aa) omogući sudjelovanje u nastavnom procesu akademskom osoblju koje nije izvršilo sanitarni i sistematski pregled u skladu sa članom 121. ovog zakona;
- bb) utvrdi ili naplati školarinu i/ili druge usluge koje nisu školarine suprotno članu 165. ovog zakona;
- cc) utvrdi broj studenata ili izvrši upis studenata suprotno članu 166. ovog zakona;
- dd) ne vodi uredno i potpuno, odnosno na propisani način, dokumentaciju i evidenciju iz člana 139. ovog zakona;
- ee) ne izvrši naloženu upravnu mjeru u roku i na način kako je naloženo rješenjem nadležne inspekcije za oblast obrazovanja iz člana 171. ovog zakona;

- (2) Za učinjene prekršaje iz al. k) i aa) iz stava (1) ovog člana kaznit će se i član akademskog/naučnoistraživačkog osoblja koji je isti izvršio ili sudjelovao u izvršenju prekršaja.

Član 173.

(Kazne za prekršaje)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica ako:
- a) ne definiše postupak kojim se utvrđuje da li akademsko osoblje ličnim prisustvom i angažmanom redovno i urednog izvršava nastavne obaveze u skladu sa članom 60. stav (3) ovog zakona;
 - b) ne provede postupak utvrđivanja odgovornosti člana akademskog osoblja koji postupava suprotno članu 61. stav (6) ovog zakona;
 - c) omogući studentu upis u narednu studijsku godinu suprotno članu 66. ovog zakona;
 - d) izvrši prijem i upis studenta suprotno konačnim rezultatima javnog konkursa iz člana 78. ovog zakona;
 - e) ne dostavi podatke Ministarstvu u skladu sa članom 86. ovog zakona;
 - f) ne dostavi Ministarstvu prijedlog registra domaćih i međunarodnih bibliografskih baza podataka u skladu sa članom 101. stav (1) ovog zakona;
 - g) imenuje komisiju za pripremanje prijedloga za izbor suprotno članu 106. ovog zakona;
 - h) ne provede postupak utvrđivanja odgovornosti člana komisije u skladu sa članom 113. ovog zakona;
 - i) na internet stranici organizacione jedinice ne bude objavljen raspored održavanja nastave u toku semestra kao i termini održavanja konsultacija u skladu sa članom 116. ovog zakona;
 - j) asistent, viši asistent i lektor izvode predavanja odnosno vrše ispite studenata suprotno članu 116. stav (3) ovog zakona;
 - k) izda saglasnost članu akademskog osoblja za angažman na drugoj visokoškolskoj ustanovi suprotno članu 117. ovog zakona;
 - l) zahtjev za angažman na drugoj visokoškolskoj ustanovi sa svim propisanim elementima ne izradi u formi posebnog obrasca i ne objavi na internet stranici ili odluku kojom se članu akademskog osoblja daje saglasnost za angažman ne objavi u skladu sa članom 117. ovog zakona;
 - m) ne provode evaluaciju rada akademskog osoblja u skladu sa članom 122. ovog zakona;
 - n) ukoliko ne priloži mišljenje generalnog sekretara odnosno sekretara uz prijedlog akta o kojem se izjašnjava nadležno tijelo visokoškolske ustanove/organizacione jedinice u skladu sa članom 126. ovog zakona.
- (2) Za učinjene prekršaje iz al. j), k) i n) iz stava (1) ovog člana kaznit će se i član akademskog/naučnoistraživačkog osoblja odnosno drugi zaposlenik koji je isti izvršio ili sudjelovao u izvršenju prekršaja.

Član 174.

(Kazne za prekršaje odgovornih lica)

- (1) Za prekršaj iz čl. 172. i 173. ovog zakona kaznit će se organ rukovođenja odnosno odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM.
- (2) Lice iz stava (1) ovog člana uplatu izrečene novčane kazne ne može vršiti iz sredstava visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.

DIO PETI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 175.

(Implementacijske mjere)

- (1) U cilju integracije akademskog, finansijskog i prostornog planiranja i obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada, ovim zakonom se uspostavljaju integracijske mjere i procedure u racionalnom korištenju resursa organizacionih jedinica (akademske, finansijske i prostorne) i propisuju zajednički standardi čija primjena je obavezujuća.
- (2) Tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice imaju nadležnost za provođenje procesa koji se odnose na akademsku, finansijsku i prostornu integraciju u skladu sa ovim zakonom i statutom.
- (3) Do prelaska na sistem trezorskog poslovanja Univerziteta u skladu sa ovim zakonom, uplata sredstava iz Budžeta Kantona vrši se u istom iznosu u kojem je Univerzitetu uplaćivan od strane Kantona posredstvom Ministarstva prije stupanja na snagu ovog zakona. Za doznačavanje/proslijeđivanje budžetskih sredstava organizacionim jedinicama rektoru nije potrebna prethodna saglasnost Upravnog odbora. Raspodjela vanbudžetskih prihoda vrši se u skladu sa internim aktima Univerziteta. Za obračun i isplatu plaća i ostalih naknada zaposlenicima u skladu sa zakonom, rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice nije obavezan pribavljati prethodnu saglasnost Upravnog odbora Univerziteta.
- (4) Do prelaska na sistem trezorskog poslovanja Univerziteta sufinansiranje rada teoloških fakulteta u sastavu Univerziteta vrši se u skladu sa odlukom Senata i Upravnog odbora.
- (5) Prostorni kapaciteti i oprema nad kojima pravo korištenja, raspolaganja ili upravljanja imaju organizacione jedinice, a koji su namjenjeni isključivo za realizaciju naučnonastavnog, umjetničkog, umjetničkonastavnog, naučnoistraživačkog i istraživačkorazvojnog rada, koristit će se kao jedinstven prostor i oprema.
- (6) Prostori nad kojima Univerzitet/organizaciona jedinica ima pravo korištenja, upravljanja ili raspolaganja, a koji ne služe u svrhe iz stava (5) ovog člana, mogu se izdavati u zakup u skladu sa Pravilnikom o zakupu prostora koji na prijedlog Senata donosi Upravni odbor najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (7) Rektor Univerziteta je obavezan u saradnji sa rukovodiocima organizacionih jedinica prije početka svake studijske godine utvrditi prijedlog korištenja odnosno raspolaganja i upotrebe prostora i opreme u svrhu iz stava (5) ovog člana. Postupak usaglašavanja, način korištenja i upotrebe prostora i opreme iz stava (5) ovog člana, kao i druga pitanja koja su relevantna za raspolaganje prostorom i opremom preciznije će se urediti statutom.

Član 176.

(Priznavanje akreditacije i licence visokoškolske ustanove)

- (1) Visokoškolske ustanove, kojima je priznata akreditacija i licenca, u skladu sa ovim zakonom, obavezne su obezbijediti licenciranje, te institucionalnu i programsku akreditaciju, u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (2) Nakon proteka roka od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona Ministarstvo će donijeti odluku o zabrani rada za visokoškolsku ustanovu koja ne posjeduje akreditaciju u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Visokoškolska ustanova koja prestaje sa radom je dužna postupiti u skladu sa članom 30. st. (7) i (8) ovog zakona.

Član 177.

(Primjena koncepta studija)

- (1) Visokoškolska ustanova ne može retroaktivno primjenjivati koncept studija u skladu sa Bolonjskim visokoobrazovnim procesom niti za jedan započeti ciklus studija.
- (2) Nakon isteka roka iz stava (2) ovog člana, a na zahtjev studenta i prije isteka tog roka, student ima pravo nastaviti studij prema bolonjskom sistemu studija na bazi ekvivalencije studija koji je važio prilikom upisa tog studenta, odnosno prije stupanja na snagu ovog zakona u odnosu na novi studij i to u statusu i pod uslovima koje propisuje visokoškolska ustanova, a u skladu sa zakonom i statutom.

Član 178.

(Položaj teološkog fakulteta, visoke teološke škole i teološke akademije)

- (1) Odredbe ovog zakona se odnose i na teološke fakultete, visoke teološke škole i teološke akademije, osim u onim dijelovima čija bi primjena ugrozila specifičnosti ukupne društvene funkcije ovih ustanova.
- (2) Položaj teoloških fakulteta punopravnih članica Univerziteta uređuje se posebnim ugovorom koji zaključuju Vlada Kantona Sarajevo i osnivači teoloških fakulteta, na sporazumni prijedlog Univerziteta i teoloških fakulteta.

Član 179.

(Osnivanje novih visokoškolskih ustanova)

- (1) Osnivanje visokoškolskih ustanova vrši se u skladu sa ovim zakonom i Strategijom razvoja visokog obrazovanja na području Kantona.
- (2) Postupci osnivanja kao i druge statusne promjene visokoškolske ustanove započete prema odredbama propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona završit će se prema tim propisima.
- (3) Procedura osnivanja visokoškolske ustanove/organizacione jedinice koja je započeta prije stupanja na snagu ovog zakona završiće se prema odredbama ranije važećeg Zakona. Započetom procedurom smatra se imenovanje ekspertne komisije od strane Ministarstva.

Član 180.

(Stečena prava)

- (1) Lica koja su prije stupanja na snagu ovog zakona stekla akademsku titulu, odnosno naučno i stručno zvanje zadržavaju pravo njihovog korištenja u skladu sa propisima prema kojima su ove titule i zvanja stečeni.
- (2) Lica iz stava (1) ovog člana mogu podnijeti zahtjev visokoškolskoj ustanovi/organizacionoj jedinici na kojoj su stekli akademsku titulu, odnosno naučno i stručno zvanje da im u postupku i pod uslovima predviđenim zakonom i općim aktom visokoškolske ustanove izda uvjerenje o tome da ranije stečena akademska titula, odnosno naučno i stručno zvanje odgovara nekoj od akademskih titula, odnosno naučnih i stručnih zvanja u skladu sa Pravilnikom o korištenju akademskih titula, sticanju naučnih i stručnih zvanja iz člana 73. ovog zakona.
- (3) Opći akt iz stava (2) ovog člana, senat visokoškolske ustanove je obavezan donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Ministarstvo određuje visokoškolsku ustanovu koja odlučuje o zahtjevu iz stava (2) ovog člana ukoliko visokoškolska ustanova na kojoj je stečena akademska titula, odnosno naučno i stručno zvanje ili njen pravni sljednik ne postoji.
- (5) U slučaju da stečena akademska titula, odnosno naučno i stručno zvanje ne odgovara nazivu koji se stiče prema Pravilniku iz člana 73. ovog zakona, zbog razlike u nastavnom planu i programu, trajanju studija ili zbog drugih razloga, visokoškolska ustanova može

- odbiti zahtjev iz stava (2) ovoga člana ili odrediti dodatne ispite i izradu završnog rada ukoliko je on predviđen aktuelnim nastavnim planom i programom.
- (6) Lica koja su stekla naučni stepen doktora nauka prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona imaju ista prava kao i lica koja su doktorat nauka stekla prema ovom zakonu.
 - (7) Lica koja su započela postdiplomski studij za sticanje stepena magistra nauka/umjetnosti i doktora nauka prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona, imaju pravo steći naučni stepen magistra nauka/umjetnosti odnosno doktora nauka zaključno sa 30.09.2020. godine.
 - (8) Lica koja su stekla naučni stepen magistra nauka/umjetnosti prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona imaju pravo nastaviti studij trećeg ciklusa studija po bolonjskom sistemu studija.
 - (9) Licima iz stava (8) ovog člana visokoškolska ustanova priznaje 60 ECTS studijskih bodova, a njihov status odnosno prava i obaveze u nastavku studija utvrđuje visokoškolska ustanova Pravilima studiranja za treći ciklus studija.
 - (10) U slučaju izmjene naziva nastavnog predmeta ili naučne/umjetničke oblasti, senat je obavezan na prijedlog vijeća, donijeti odluku o ekvivalenciji izvršenih izbora u akademska zvanja, u roku od 30 dana od dostavljanja prijedloga. Izvršena ekvivalencija važi do isteka izbornog perioda koji je ovim zakonom propisan za odgovarajuće akademsko zvanje. Izvršeni izbor za nastavni predmet može se u postupku ekvivalencije zamijeniti izborom za naučnu odnosno umjetničku oblast, ukoliko nastavni predmet nastavnim sadržajem pripada toj naučnoj/umjetničkoj oblasti. U postupku ekvivalencije, izvršeni izbor za naučnu/umjetničku oblast može obuhvatiti i nastavne predmete koji prilikom izbora nisu pripadali predmetnoj naučnoj/umjetničkoj oblasti.
 - (11) Član akademskog osoblja koji se nalazi u radnom odnosu i koji je imenovan za mentora ili člana komisije za ocjenu i odbranu magistarskog odnosno doktorskog rada ima pravo ostati mentorom odnosno članom komisije dok kandidat ne stekne zvanje magistra odnosno doktora nauka.
 - (12) Studenti koji su okončali studij prije stupanja na snagu ovog zakona na visokoškolskim ustanovama koje realiziraju integrisane studijske programe prvog i drugog ciklusa studija koji traju najmanje pet godina imaju pravo nastaviti studij prema bolonjskom sistemu studija na bazi ekvivalencije studija koji je važio prilikom upisa tog studenta.
 - (13) Član akademskog osoblja biran u dva ili više različitih akademskih zvanja prije stupanja na snagu ovog zakona zadržava izbor u najviše akademsko zvanje.
 - (14) Član akademskog osoblja iz stava (13) ovog člana može sudjelovati u realizaciji nastavnog procesa i iz naučne/umjetničke oblasti ili nastavnog predmeta odnosno grupe nastavnih predmeta u okviru naučne/umjetničke oblasti za koje posjeduje izbor u zvanje u neko od nižih akademskih zvanja u odnosu na zvanje koje zadržava shodno stavu (13) ovog člana i to samo do isteka izbornog perioda. Nakon isteka tog izbornog perioda član akademskog osoblja može biti biran u više zvanje ukoliko je to zvanje identično zadržanom akademskom zvanju iz stava (13) ovog člana.
 - (15) Licima koja su prema odredbama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti birana u naučna i istraživačka zvanja, izvršeni izbori se za rad u nastavnom procesu na fakultetu odnosno akademiji vrednuju u skladu sa tim Zakonom.
 - (16) Student koji je započeo studij po predbolonjskom sistemu studija ima pravo, u skladu sa zakonom, isti okončati do 30.09.2020. godine.
 - (17) U slučaju kada viši asistent iz objektivnih razloga, nastalih neorganiziranjem trećeg ciklusa studija, nije stekao naučno zvanje doktora ima pravo ostati u tom zvanju najviše tri godine nakon isteka izbornog perioda.

Član 181.**(Podzakonski akti i provedbeni propisi)**

Ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno, podzakonski akti odnosno provedbeni propisi koji proizilaze iz odredbi ovog zakona donijet će se najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 182.**(Usklađivanje statuta visokoškolske ustanove sa ovim zakonom)**

- (1) Visokoškolska ustanova je obavezna najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti statut i druge opće akte, kao i organizaciju sa ovim zakonom.
- (2) Statutom visokoškolske ustanove se mogu preuzimati odredbe ovog zakona isključivo ukoliko je to neophodno za njihovu detaljniju razradu.
- (3) Ukoliko Ministarstvo nakon donošenja odluke o usklađenosti statuta sa ovim zakonom utvrdi zakonsku neusklađenost pojedinih odredbi statuta visokoškolske ustanove sa odredbama ovog zakona odredit će rok za dodatno usklađivanje.
- (4) U roku iz stava (3) ovog člana koji je određen za usklađivanje statuta sa ovim zakonom, visokoškolska ustanova ne može primjenjivati osporene odredbe statuta.
- (5) Pitanja koja se po odredbama ovog zakona uređuju statutom, visokoškolska ustanova ne može urediti drugim aktom.

Član 183.**(Prestanak važenja ranijeg propisa)**

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 42/13-Prečišćeni tekst i 13/15).

Član 184.**(Stupanje na snagu)**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

***PREDSJEDATELJICA SKUPŠTINE
KANTONA SARAJEVO***

Prof. Ana Babić

Broj: 01-05-_____/17
Sarajevo, _____ 2017. godine